

T.E.I. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
(πρ. T.E.I. Πάτρας & πρ. T.E.I. Μεσολογγίου)

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ – ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Πτυχιακή εργασία με θέμα:

*«Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή στην αξιοπιστία της οικονομικής
πληροφόρησης»*

Σπουδαστές:

Μωραΐτης Χρήστος του Αθανασίου

Παπακωστοπούλου Ελένη του Βασιλείου

Επιβλέπων καθηγητής:

Παππάς Γεώργιος, MBA

Επίκουρος Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Εσωτερικός Ελεγκτής Αχαϊκής Συν. Τράπεζας υπό Εκκαθάριση

Ωρομίσθιος Καθηγητής τμ. Λογιστικής ΑΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2013-2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	<i>Σελίδα</i>
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	6
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	6
1.1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	6
1.1.2 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ	7
1.1.3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	7
1.1.4 ΣΤΑΔΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	8
1.1.5 ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	9
1.1.6 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	11
1.1.7 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	12
1.2 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ	14
1.2.1 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΕΛΤΕ)	14
1.2.2 ΟΡΓΑΝΟΤΙΚΗ ΔΟΜΗ	15
1.3 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	19
1.3.1 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	19
1.3.2 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ (ΕΕΠ)	19
1.4 ΔΙΕΘΝΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	21
1.4.1 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	21
1.4.2 ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ	21
1.5 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	28
1.5.1 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ	28
1.5.2 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ	29
1.5.3 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ	29
1.5.4 ΕΙΔΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ	30
1.5.5 ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ	30
1.5.6 ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ	32
1.5.7 ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	34
1.5.8 ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	37
2.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	37
2.1.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΣΩΜΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	37

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

2.1.2	ΗΘΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΛΕΓΚΤΗ	39
2.1.3	ΕΥΘΥΝΗ ΕΛΕΓΚΤΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΤΟΥ	40
2.1.4	ΕΥΘΥΝΗ ΕΛΕΓΚΤΗ ΕΝΑΝΤΙ ΤΡΙΤΩΝ	40
2.1.5	ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗ	41
2.2	Η ΝΟΜΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	42
2.2.1	Η ΝΟΜΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ	42
2.3	Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗΣ	44
2.3.1	ΘΕΩΡΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗΣ	44
2.3.2	ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ	45
2.3.3	ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΔΙΕΘΝΩΣ	46
2.3.4	ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΣΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	46
2.4	ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΧΑΣΜΑ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ- AUDITING EXPECTATION GAP	47
2.4.1	ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΧΑΣΜΑ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ-AUDITING EXPECTATION GAP	47
2.4.2	ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟ: The Impossibility of Audit Independence	49
2.5	Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	54
2.5.1	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	54
2.5.2	ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΙΤΙΕΣ ΕΜΦΑΝΗΣΗΣ ΤΗΣ	54
2.6	ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΚΑΝΔΑΛΑ	57
2.6.1	ΔΙΕΘΝΗ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΚΑΝΔΑΛΑ	57
2.7	ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	60
2.7.1	ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	60
2.7.2	ΠΟΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	60
2.7.3	ΠΟΙΕΣ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΑΣΕΙ ΔΕΠ ΚΑΙ ΕΕΠ	60
2.7.4	ΤΑ ΕΙΔΗ ΓΝΩΜΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3		65
3.1	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	65
3.1.1	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	65
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		67
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (ΑΓΓΛΙΚΟ ΑΡΘΡΟ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ)		68

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματεύεται το ρόλο του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ως προς την αξιοπιστία που προσδίδει στην οικονομική πληροφόρηση, τόσο στους εσωτερικούς χρήστες, όσο και στους εξωτερικούς. Επίσης, αναλύει τις βασικές αρχές και έννοιες της ελεγκτικής διαδικασίας, καθώς αναφέρει και επισημαίνει τα διεθνή και ελληνικά ελεγκτικά πρότυπα που αποτελούν το «ευαγγέλιο» των ορκωτών ελεγκτών λογιστών.

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να φέρει τον αναγνώστη σε επαφή με το ελεγκτικό επάγγελμα, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο εφαρμογής, επιδεικνύοντας τους κινδύνους και τα ενδεχόμενα, κάθε φορά, σφάλματα των ελεγκτών. Αυτό καθιστά την παρούσα εργασία βασικό εργαλείο των λογιστών, αλλά και οποιοδήποτε άλλου εξωτερικού χρήστη ή ενδιαφερόμενου που ασχολείται με την οικονομική διαχείριση μιας εταιρείας και τη μελέτη των οικονομικών καταστάσεων της.

Στα αρχικά κεφάλαια της εργασίας, γίνεται αναφορά στην επιτροπή λογιστικής τυποποίησης, καθώς επίσης παρουσιάζεται ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή αλλά και η νομική του ευθύνη. Στη συνέχεια δίνεται έμφαση στη θεωρία της αντιπροσώπευσης καθώς και στο χάσμα προσδοκιών μεταξύ ελεγκτών και χρηστών των εκάστοτε οικονομικών καταστάσεων που ελέγχονται. Επίσης, επισημαίνεται η δημιουργική λογιστική και οι τρόποι εμφάνισης της, καθώς και τα διεθνή εταιρικά σκάνδαλα που απασχόλησαν και απασχολούν τον διεθνή οικονομικό-λογιστικό κόσμο.

Τέλος, παρουσιάζεται η δομή των εκθέσεων ελέγχου αλλά και τα είδη τους. Στο παράρτημα από την άλλη εμφανίζονται πραγματικά παραδείγματα εκθέσεων ελέγχου που κύριο σκοπό έχουν να δείξουν τη πραγματική εικόνα των διαφόρων ειδών των εκθέσεων, καθώς και το τελικό αποτέλεσμα όλης της εργασίας των ορκωτών ελεγκτών λογιστών.

SUMMARY

This thesis examines the role of the auditor as to the credibility that the financial information is gives, both internal auditors. It also analyzes the principles and concepts of the audit process, as states and highlights the International and Greek Auditing Standards which are the “gospel” of certified chartered accountants.

The purpose of this thesis is to bring the reader into contact with the audit profession, both at theoretical level and at the practical level, demonstrating the risk and potential errors of controllers, each time. That makes this work a basic tool for accountants, and any other external users or concerned dealing with the financial management of a company. It also helps the study of the financial statements.

In the early chapters of this thesis, a reference is made to the Accounting Standardization Committee and Accounting Standards, as well as presented the role of the external auditor and legal responsibility. Then emphasize the theory of representation and the expectation gap between auditors and users of financial statements each controlled. Also note the creative accounting and display modes, as well as international corporate scandals which were occupied and are occupying international financial-accounting world.

Finally, is featured the structure of audit reports and their types. On the other hand, in the annex of this book are showed real examples of audit reports that are aimed mainly to show the real picture of the various types of reports, and the final result of all the work of chartered accountants.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΝΟΤΗΤΑ 1.1: Εισαγωγικά στοιχεία

1.1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο Έλεγχος συνδέεται με τις οικονομικές πράξεις από τα αρχαία χρόνια μέχρι και σήμερα. Η ανάγκη του ελέγχου υπάρχει εδώ και πολλά χρόνια. Σύμφωνα με την αρχαιολογική έρευνα στοιχεία ελέγχου εντοπίζονται στην Βαβυλώνα, στην Κίνα, στην Αίγυπτο και στην αρχαία Ελλάδα. Ο Έλεγχος όμως πρωτοεμφανίστηκε ακόμα πιο παλιά στους προϊστορικούς χρόνους όταν δηλαδή πρωτοεμφανίστηκαν οι ανταλλαγές των αγαθών μεταξύ των ανθρώπων.

Οι υποχρεώσεις, οι απαιτήσεις και η αξιοπιστία των στοιχείων στις συναλλαγές αυτές δημιούργησαν την ανάγκη του έλεγχου μεταξύ των συναλλασσόμενων.

Επειδή στα προϊστορικά εκείνα χρόνια δεν είχαν ανακαλυφθεί τα γράμματα, οι άνθρωποι εκείνης της εποχής έπρεπε να βρουν ένα τρόπο για να εκφράσουν τις λογιστικές πράξεις. Έτσι χρησιμοποίησαν γραμμές και σύμβολα πάνω σε πλάκες, δέντρα, πίνακες κ.α.

Κάθε φυλή σε εκείνα τα χρόνια είχε τη δικιά της γλώσσα και τον δικό της τρόπο να απεικονίζει λογαριασμούς και ιδέες. Όμως με την πάροδο του χρόνου οι ανάγκες αυξάνονταν και αναπόφευκτα δημιουργήθηκε η ανάγκη κάλυψης των αναγκών αυτών. Για να μπορέσει η εκάστοτε φυλή να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες της στράφηκε σε νέες πηγές άντλησης. Έτσι αποτέλεσμα όλων αυτών είναι η δημιουργία του εμπορίου. Επειδή όμως το εμπόριο διεξαγόταν σε διαφορετικές φυλές και επομένως σε διαφορετικές γλώσσες, έπρεπε να δημιουργηθεί ένα κοινό σύστημα επικοινωνίας από όλους. Οπότε σκέφτηκαν τα πρώτα κοινά, γραπτά σύμβολα – σχέδια.

Το 300 Π.Χ παρατηρείται στην αρχαία Αθήνα μια παραλλαγή του σημερινού συστήματος ελέγχου το οποίο είχε δημιουργηθεί για τον έλεγχο των δημοσίων οικονομικών της πόλης – κράτους. Σε αυτό το σύστημα ελέγχου οι λογιστές συνιστούσαν μια δημόσια αρχή, παρόμοια με το σημερινό Ελεγκτικό Συνέδριο. Με τους λογαριασμούς αυτού του συστήματος παρακολουθούσαν τα έσοδα και τα έξοδα των χρηματικών υπόλογων του δήμου και των αρχόντων καθώς και τα δημοσία δάνεια που δίνονται προς της πόλεις.

Το 400 π.χ. στην Αθήνα καθιερώνετε η δημοσίευση των λογαριασμών των εταιριών ενώ στην υπόλοιπη αρχαία Ελλάδα ο έλεγχος πραγματοποιούνταν από εξεταστές.

Το 1285 στην Αγγλία έχουμε για πρώτη φορά την εμφάνιση του όρου του ελεγκτή και την καθιέρωση του. Το 1862 έχουμε σταδιακή μετάδοση του θεσμού του ελέγχου από την Αγγλία προς τις υπόλοιπες χώρες όπου στην συνέχεια διαμορφώθηκαν οι κανόνες ελέγχου.

Στην Ελλάδα ο έλεγχος εμφανίστηκε με την βοήθεια Άγγλων ορκωτών Λογιστών το 1956 με την σύσταση Σώματος Ορκωτών Λογιστών (Σ.Ο.Λ.)

Τα τελευταία χρόνια όμως παρατηρούμε στην Ελλάδα καθώς και σε άλλες χώρες μια αύξηση των ελέγχων και κατ' επέκταση των ελεγκτών, η οποία αύξηση οφείλεται στο ότι ο έλεγχος και η ανάλυση των διαφόρων δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων αρχίζουν να χρησιμοποιούνται και να επιλέγονται από τις κοινωνικές ομάδες όλο και περισσότερο.

1.1.2 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Κάθε επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί ως μία ομάδα- οργάνωση ατόμων τα οποία μέσω ορισμένων ενεργειών επιδιώκουν συγκεκριμένους στόχους.

Έλεγχος λοιπόν μπορεί να οριστεί και ως ένα σύνολο αξιολογήσεων που πραγματοποιούνται προκειμένου να εκφραστεί μια αντικειμενική κρίση για την αποτελεσματικότητα των ενεργειών της επιχείρησης σε σχέση με τους στόχους που επιδιώκει.

Ο έλεγχος είναι μια πολύ σημαντική λειτουργία γιατί είναι αυτός ο οποίος προσδίδει στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων, οι οποίες δημιουργούνται από τις διοικήσεις των επιχειρήσεων, αξιοπιστία. Είναι πολύ σημαντικό ο έλεγχος να πραγματοποιείται ορθά γιατί οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις οι οποίες ελέγχονται χρησιμοποιούνται για την λήψη οικονομικών αποφάσεων οι οποίες καθορίζουν το οικονομικό μέλλον των επιχειρήσεων.

Ένας γενικός ορισμός του ελέγχου είναι η συγκέντρωση τεκμηρίων από τον ελεγκτή σχετικά με ορισμένες πληροφορίες, για να διαπιστωθεί ο βαθμός συμφωνίας μεταξύ των πληροφοριών αυτών και ορισμένων κριτηρίων και η έκφραση σχετικής γνώμης μέσω της έκθεσης ελέγχου. (Σύγχρονη Ελεγκτική, Κωνσταντίνος Καραμάνης)

Για την καλύτερη κατανόηση του παραπάνω ορισμού είναι καλό να αναλύσουμε κάποιες σημαντικές έννοιες. Οι έννοιες αυτές είναι, οι προς έλεγχο πληροφορίες οι οποίες είναι πληροφορίες που έχουν προετοιμαστεί από την διοίκηση προκειμένου να υποβληθούν σε έλεγχο, τα κριτήρια ελέγχου τα οποία εξαρτώνται από τις πληροφορίες ελέγχου δηλαδή εάν ο έλεγχος αναφέρετε πχ. στη φορολογική δήλωση της επιχείρησης, το κριτήριο του ελέγχου είναι οι σχετικές φορολογικές διατάξεις, και τέλος έχουμε τα τεκμήρια ελέγχου τα οποία είναι κάθε στοιχείο και δεδομένο που χρησιμοποιείτε για να διαπιστωθεί εάν οι προς έλεγχο πληροφορίες συμφωνούν με τα κριτήρια ελέγχου.

Ένα ακόμα βασικό και σημαντικό στοιχείο σε όλη αυτή την διαδικασία του ελέγχου είναι ο ελεγκτής. Ο ελεγκτής είναι ένα πρόσωπο το οποίο έχει μεγάλη ευθύνη και πρέπει να κατέχει μεγάλη γνώση και εμπειρία για να μπορεί με σχετική ευκολία να κατανοεί και να εφαρμόζει τα κριτήρια ελέγχου, καθώς και να έχει την ικανότητα να προσδιορίζει τα είδη και την ποσότητα των τεκμηρίων που απαιτούνται, ώστε αφού εξετάσει τα ελεγκτικά τεκμήρια να διατυπώσει ένα αξιόπιστο πόρισμα.

Ένας άλλος ορισμός του ελέγχου είναι : Έλεγχος είναι η συγκέντρωση και η αξιολόγηση στοιχείων και δεδομένων με σκοπό την έκδοση γνώμης από έναν ανεξάρτητο κάτοχο των απαιτούμενων προσόντων επαγγελματία, σχετικά με το κατά πόσο οι υπό έλεγχο πληροφορίες ή δεδομένα έχουν παραχθεί σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια. (Αμερικάνικη Εταιρία Λογιστών)

Επίσης ως έλεγχος μπορεί να θεωρηθεί ένα σύνολο αξιολογήσεων που εφαρμόζονται προκειμένου να εκφραστεί μια αντικειμενική κρίση για την αποτελεσματικότητα των ενεργειών της επιχείρησης σε σχέση με τους επιδιωκόμενους στόχους.

1.1.3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο έλεγχος έχει ως αντικείμενο την ορθή οικονομική διαχείριση ξένης περιουσίας, οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου από τους τρίτους που την διαχειρίζονται.

Η περιουσία μίας οικονομικής μονάδας όπως για παράδειγμα ατομικής επιχείρησης είναι σε πρώτο στάδιο κτήμα του ιδιοκτήτη, αλλά ταυτόχρονα είναι και αντικείμενο ενδιαφέροντος για αυτούς που έχουν απαιτήσεις από την επιχείρηση. Εδώ λοιπόν θέλουμε να τονίσουμε ότι ο έλεγχός δεν ενδιαφέρει μόνο τους μετόχους της επιχείρησης αλλά και άλλους που σχετίζονται με αυτή όπως:

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- Û Τους διοικούντες και τους διευθύνοντες της οικονομικής μονάδας
- Û Τους πιστωτές και όλους τους συναλλασσόμενους
- Û Τους μελλοντικούς επενδυτές
- Û Και το κράτος

Ο έλεγχος πραγματοποιείται συνήθως στο τέλος του έτους και βασικός του σκοπός είναι να διαπιστωθεί εάν τα γεγονότα έχουν καταγραφεί σωστά στις οικονομικές καταστάσεις της διαχειριστικής περιόδου.

Οι οικονομικές καταστάσεις όπως αναφέρει το Ε.Π είναι:

- Û Ο ισολογισμός
- Û Οι καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσης
- Û Τα προσαρτήματα
- Û Η κατάσταση ταμειακών ροών
- Û Ο λογαριασμός γενικής εκμετάλλευσης
- Û Η κατάσταση μεταβολών της καθαρής θέσης
- Û Ο πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων

1.1.4 ΣΤΑΔΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Κάθε έλεγχος για να θεωρείται σωστός πρέπει να έχει τα εξής στάδια:

- Û Σχεδιασμός του ελέγχου
 - Û Διενέργεια του ελέγχου και
 - Û Κατάρτιση έκθεσης αποτελεσμάτων ελέγχου
- Ø Ο σχεδιασμός του ελέγχου αποτελεί βασική ενέργεια, πραγματοποιείται στο αρχικό στάδιο και σε αυτόν εξετάζονται όλα τα διαθέσιμα στοιχεία έτσι ώστε να εντοπιστούν οι τομείς που χρειάζονται εξέταση.
- Ø Το στάδιο διενέργειας του ελέγχου εμπεριέχει
- Û την αυτοψία του ελεγκτή στην έδρα του πελάτη,
 - Û συμπλήρωση ερωτηματολογίων,
 - Û συγκέντρωση των αποδεικτικών στοιχείων του ελέγχου,
 - Û συμπλήρωση των φύλλων ελέγχου,
 - Û εξαγωγή αρχικών συμπερασμάτων ελέγχου,
 - Û κατάρτιση έκθεσης αρχικών διαπιστώσεων ελέγχου και

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- υποβολή της έκθεσης αρχικών διαπιστώσεων ελέγχου στην ελεγχόμενη υπηρεσία.
- Και τέλος έχουμε την κατάρτιση έκθεσης αποτελεσμάτων ελέγχου στο οποίο πραγματοποιούνται
 - Σύνταξη από την ελεγχόμενη ομάδα τυποποιημένης έκθεσης αποτελεσμάτων στην οποία διατυπώνονται συμπεράσματα και προτάσεις προς τον ελεγχόμενο φορέα
 - Υποβολή της έκθεσης αποτελεσμάτων στον προϊστάμενο του τμήματος
 - Αποστολή έκθεσης σε όλες τις υπηρεσίες και τους φορείς που εμπλέκονται με τον έλεγχο, και παροχή προθεσμίας συμμόρφωσης με τις περιεχόμενες προτάσεις της έκθεσης.

1.1.5 ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η ελεγκτική διαδικασία αποτελείται από μια αλληλουχία βημάτων, ενεργειών και αποφάσεων τα οποία είναι:

- I. Αναζήτηση και αναδοχή του πελάτη**
Ο ελεγκτής σε αυτό το βήμα αναζητά υποψήφιους πελάτες και εξετάζει εάν η ανάληψη του ελέγχου είναι για αυτόν ωφέλιμη με βάση το ύψος της αμοιβής, τα σχετικά κόστη και τους κινδύνους και τις ευθύνες που συνεπάγεται η ανάληψη του ελέγχου.
- II. Κατανόηση του περιβάλλοντος του πελάτη και των στρατηγικών κινδύνων**
Στο στάδιο αυτό ο ελεγκτής πραγματοποιεί μια σειρά από ενέργειες που πραγματοποιούνται για να μπορέσει ο ελεγκτής να κατανοήσει το περιβάλλον τις επιχειρήσης και τους στρατηγικούς κινδύνους που αυτή αντιμετωπίζει.
- III. Μελέτη και αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικών δικλίδων**
Για την αντιμετώπιση και την προστασία από διαφόρους κινδύνους καθώς και για την αποτελεσματική λειτουργία της επιχείρησης, η διοίκηση έχει δημιουργήσει ένα σύστημα από δικλίδες. Ο ελεγκτής σε αυτό το βήμα ελέγχει την καταλληλότητα και την επάρκεια του συστήματος εσωτερικών δικλίδων.
- IV. Σχεδιασμός και εκτέλεση δοκιμασιών συστήματος εσωτερικών δικλίδων**
Εδώ ο ελεγκτής σχεδιάζει και πραγματοποιεί μια σειρά από δοκιμασίες του συστήματος εσωτερικών δικλίδων διεύθυνσης έτσι ώστε να ελέγξει τη αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος.
- V. Σχεδιασμός και εκτέλεση δοκιμασιών για τον εντοπισμό σημαντικών σφαλμάτων**

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Με βάση τα αποτελέσματα του προηγούμενου βήματος ο ελεγκτής πραγματοποιεί μια σειρά από δοκιμασίες για τον εντοπισμό σφαλμάτων στους λογαριασμούς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και στα πρόσημα.

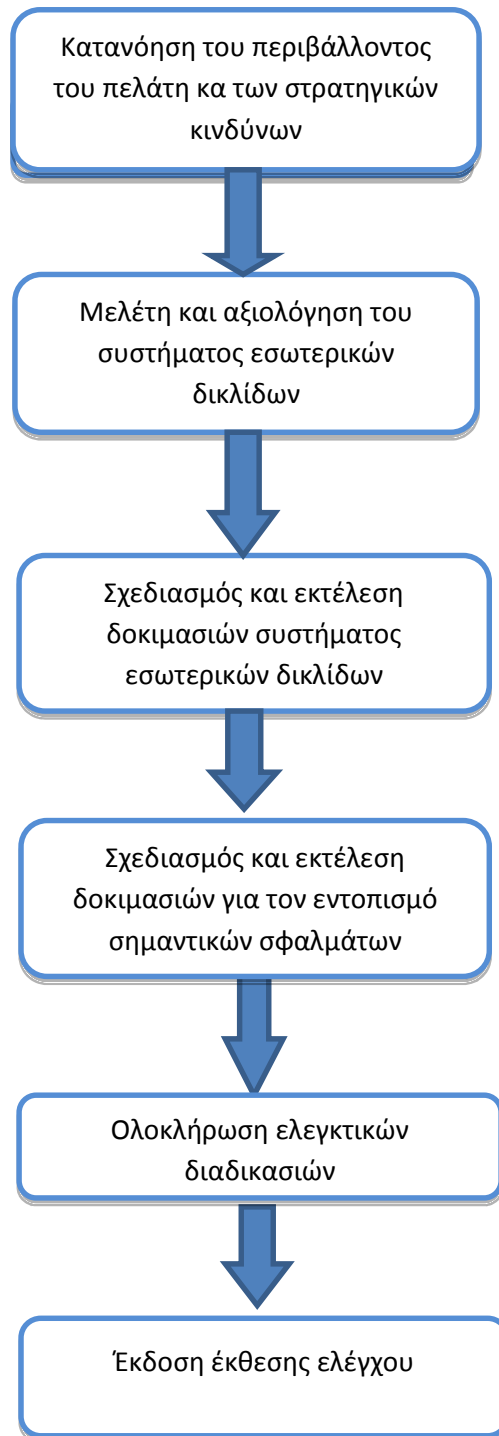
VI. Ολοκλήρωση ελεγκτικών διαδικασιών

Μετά την ολοκλήρωση των δοκιμασιών για τον εντοπισμό σφαλμάτων του προηγούμενου βήματος ο ελεγκτής προβαίνει σε μια πρόσθετη σειρά τελικών ελεγκτικών διαδικασιών, αναζητώντας περαιτέρω διασφάλιση ότι δεν έχουν διαφύγει από την προσοχή του σημαντικά θέματα που αφορά την έκφραση επαγγελματικής γνώμης για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του πελάτη.

VII. Έκδοση έκθεσης ελέγχου

Στο τελευταίο στάδιο αυτό ο ελεγκτής πραγματοποιεί μια σφαιρική αποτίμηση όλων των ελεγκτικών τεκμηρίων που έχει συλλέξει από τα προηγούμενα στάδια, με σκοπό να διαμορφώσει μια άποψη για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί εύλογα από κάθε ουσιώδη πλευρά, σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη σχετική νομοθεσία. Με βάση τις απαντήσεις που θα δώσει ο ελεγκτής συντάσσει την έκθεση ελέγχου.

1.1.6 ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

1.1.7 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο έλεγχος έχει πολλές διακρίσεις οι οποίες διαμορφώνονται με βάση ορισμένα κριτήρια. Στην συνέχεια θα αναφέρουμε τις διακρίσεις αυτές του ελέγχου με βάση τα διάφορα κριτήρια από τα οποία και διαμορφώνονται.

- ✚ Με βάση το κριτήριο της έκτασης του ελέγχου δηλαδή ανάλογα με τις δραστηριότητες στις οποίες διενεργείται ο έλεγχος διακρίνεται σε γενικός όταν διενεργείται στο σύνολο των δραστηριοτήτων μίας ή περισσότερων με το ίδιο αντικείμενο υπηρεσιών ταυτόχρονα, και σε ειδικός όταν διενεργείται σε τμήμα της δραστηριότητας της ελεγχόμενης υπηρεσίας σε μια ή περισσότερες με το ίδιο αντικείμενο ταυτόχρονα.
- ✚ Με κριτήριο τον ειδικότερο σκοπό δηλαδή με κριτήριο τον στόχο για τον οποίο διενεργείται διακρίνεται σε προληπτικός ο οποίος διενεργείται εξ' αρχής για να προλάβει πιθανά λάθη και σε κατασταλτικός που έχει ως σκοπό να εντοπίσει λάθη που ήδη υπάρχουν.
- ✚ Με κριτήριο την διάρκεια του διακρίνεται σε μόνιμος ή διαρκείς, σε τακτικός ή περιοδικός που είναι ο έλεγχος που πραγματοποιείται βάση προγράμματος που έχει δημιουργηθεί από το ελεγκτικό σώμα και σε έκτακτος ή περιπτωσιακός που πραγματοποιείται όποτε κριθεί αναγκαίο.
- ✚ Με κριτήριο το αντικείμενο του ελέγχου ο έλεγχος διακρίνεται σε
 - ⊖ Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων : ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές και αν παρουσιάζουν εύλογα την οικονομική θέση της ελεγχόμενης επιχείρησης.
 - ⊖ Έλεγχος συμμόρφωσης : πραγματοποιείται προκειμένου να διαπιστωθεί εάν τηρούνται οι κανονισμοί, οι πολιτικές, οι νόμοι και οι διαδικασίες που έχει θεσπίσει η ελεγχόμενη μονάδα.
 - ⊖ Έλεγχος λειτουργικός : ο έλεγχος αυτός έχει ως σκοπό να αξιολογήσει την απόδοση, να εντοπίσει περιοχές που χρειάζονται βελτίωση και να προτείνει νέες λύσεις.
 - ⊖ Έλεγχος κοινωνικός : ο έλεγχος αυτός έχει ως στόχο την επαλήθευση, την επικύρωση και την επιβεβαίωση των πληροφοριών που συγκεντρώνει η κοινωνική λογιστική.
 - ⊖ Έλεγχος οικονομικού εγκλήματος και απάτης : το είδος αυτό του ελέγχου αποτελεί νέο εργαλείο της ελεγκτικής, πρέπει να διενεργείται από καλά εκπαιδευμένους ελεγκτές και περιλαμβάνει την δημιουργία ενός

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

συστήματος ελεγκτικής είναι ικανό να αποκαλύψει και να προλάβει απάτες μέσα στην ελεγχόμενη επιχείρηση.

- ✚ Με κριτήριο το ποιος ασκεί τον έλεγχο ταξινομείται σε **εξωτερικό** που διενεργείται από επαγγελματίες ελεγκτές οι οποίοι δεν αποτελούν προσωπικό της επιχείρησης δηλαδή δεν έχουν καμία σχέση με την ελεγχόμενη μονάδα, και σε **εσωτερικό** έλεγχο ο οποίος διενεργείται από επαγγελματίες ελεγκτές που έχουν υπαλληλική σχέση με την ελεγχόμενη μονάδα. Οι εξωτερικοί ελεγκτές παίρνουν εντολές από τους μετόχους της ελεγχόμενης μονάδας ενώ οι εσωτερικοί ελεγκτές από την διοίκηση.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1.2: Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης

1.2.1 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ (Ε.Λ.Τ.Ε.)

Η Ε.Λ.Τ.Ε. είναι η εθνική εποπτική αρχή του ελεγκτικού-λογιστικού επαγγέλματος. Εφαρμόζει τη νομοθεσία που διέπει το ελεγκτικό-λογιστικό επάγγελμα. Αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και η λειτουργία της εποπτεύεται από τον υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών. Εποπτεύει τον λογιστικό θεσμό μέσω του Συμβουλίου Λογιστικής Τυποποίησης (ΣΛΟΤ), τον Ελεγκτικό Θεσμό μέσω του Συμβουλίου Ποιοτικού Ελέγχου (ΣΠΕ) και το επάγγελμα στο σύνολό του μέσω της Επιτροπής Επαγγελματικών Εξετάσεων (ΕΕΕ).

Λειτουργεί κατ' εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας (οδηγία 2006/43ΕΚ, 8^η ελεγκτική οδηγία) και διέπεται από τον ν.3693/2008 (εναρμόνιση της νομοθεσίας περί υποχρεωτικών ελέγχων με την οδηγία 2006/43ΕΚ), τον ν.3142/2003 (Ιδρυτικό νόμο) και Π.Δ. 74/2009 (οργανισμός της Ε.Λ.Τ.Ε.).

Είναι αρμόδια για τη θέσπιση και την εποπτεία της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής των λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων.

Αποστολή

Είναι η συνεχής ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης του επενδυτικού κοινού στη λειτουργία του ελεγκτικού και λογιστικού θεσμού στην Ελλάδα.

Ασκεί εποπτεία σε νόμιμους ελεγκτές που διενεργούν τακτικούς ελέγχους σε επιχειρήσεις και σε άλλα νομικά πρόσωπα.

Στόχοι

Είναι η διασφάλιση της ποιότητας των ελεγκτικών υπηρεσιών και η ενίσχυση της αξιοπιστίας και διαφάνειας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Για την επίτευξη των στόχων της ασκεί (μέσω της εποπτείας) τις ακόλουθες αρμοδιότητες στις εξής τρεις διακριτικές περιοχές:

1. Ελεγκτικός θεσμός – Ελεγκτικά Πρότυπα (Auditing Standards Oversight)

Ελέγχει τη συμμόρφωση των νόμιμων ελεγκτών και ελεγκτικών γραφείων με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου.

Ü Διενέργεια Ποιοτικών Ελέγχων στις ελεγκτικές εργασίες που πραγματοποιούν οι νόμιμοι ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- Û Προστασία ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας, χορήγηση, διατήρηση και ανάκληση αδείας των νόμιμων ελεγκτών και των ελεγκτικών γραφείων.
- Û Συνεργασία με τις αρχές δημόσιας εποπτείας των κρατών μελών και τρίτων χωρών.
- Û Είναι υπεύθυνος για τον καθαρισμό και την εποπτεία του πλαισίου των επαγγελματικών εξετάσεων, τη συνεχή εκπαίδευση και ελάχιστη πρακτική άσκηση των νόμιμων ελεγκτών.

2. Λογιστικός θεσμός – Λογιστικά Πρότυπα (Auditing Standards)

Εισηγείται της θέσπισης των Λογιστικών Προτύπων της χώρας.

- Û Εισηγήση για τη θέσπιση, εναρμόνιση και τροποποίηση των λογιστικών προτύπων.
- Û Γνωμοδότηση και έκδοση οδηγιών για θέματα εφαρμογής των λογιστικών προτύπων.

3. Εποπτεία Επαγγέλματος (Professional Oversight)

Εποπτεύει όλες τις πτυχές για την άσκηση του επαγγέλματος του νόμιμου ελεγκτή (επαγγελματικές εξετάσεις, πρακτική άσκηση, χορήγηση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, πειθαρχική διαδικασία).

- Û Χορήγηση, διατήρηση και ανάκληση άδειας άσκησης επαγγέλματος των νόμιμων ελεγκτών και των ελεγκτικών γραφείων.
- Û Καθορισμός και εποπτεία του πλαισίου επαγγελματικών εξετάσεων.
- Û Επάρκεια πρακτικής άσκησης των νόμιμων ελεγκτών.
- Û Καθορισμός της διάρκειας και επάρκειας των προγραμμάτων συνεχούς εκπαίδευσης και της επάρκειας των φορέων που τα παρέχουν.
- Û Τήρηση δημοσίου μητρώου των νόμιμων ελεγκτών και των ελεγκτικών γραφείων .
- Û Έγκριση της παύσης ή παραίτησης νόμιμου ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου.
- Û Καθορισμός του συστήματος πειθαρχικής διαδικασίας και ελέγχου.

Η Ε.Λ.Τ.Ε. ως εθνική εποπτική αρχή, συνάπτει διμερείς και λεπτομερείς σχέσεις με άλλες εθνικές και διεθνείς εποπτικές αρχές για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών. Επίσης, είναι ενεργό μέλος του European Group of Auditors Oversight Bodies (EGAOB).

1.2.2 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

Η Ε.Λ.Τ.Ε. διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και ασκεί τις αρμοδιότητες της μέσω της Εκτελεστικής Επιτροπής και των επιμέρους συμβουλίων:

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- Û Το Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου (ΣΠΕ)
- Û Το Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης (ΣΛΟΤ)
- Û Την Επιτροπή Επαγγελματικών Εξετάσεων

Οι αρμοδιότητες και τα βασικά χαρακτηριστικά του Διοικητικού Συμβουλίου και των βασικών εποπτικών συμβουλίων της Ε.Λ.Τ.Ε. παρατίθενται ως εξής:

Ø Διοικητικό συμβούλιο

το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της Ε.Λ.Τ.Ε.:

- Û Χαράζει τη γενική πολιτική, στρατηγική και προτεραιότητες.
- Û Εκδίδει Κανονιστικές Πράξεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Û Συντάσσει τον Προϋπολογισμό και παρακολουθεί την υλοποίησή του.
- Û Επιβλέπει το έργο των επιμέρους συμβουλίων και υπηρεσιών.
- Û Εισηγείται μεταβολές στην οργανωτική δομή της Ε.Λ.Τ.Ε.
- Û Επιβλέπει την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια λειτουργίας της Ε.Λ.Τ.Ε. και των επιμέρους εποπτικών συμβουλίων της.
- Û Αξιολογεί, σε ετήσια βάση, την αποδοτικότητα και πρόοδο του έργου της Ε.Λ.Τ.Ε. και συντάσσει σχετική απολογιστική έκθεση επί των ετήσιων δραστηριοτήτων της.

Το ΔΣ της Ε.Λ.Τ.Ε. είναι επταμελές και αποτελείται από τον Πρόεδρο, δύο Αντιπροέδρους και τέσσερα μέλη και η θητεία τους είναι τριετής.

Ο Πρόεδρος επιλέγεται από πρόσωπα αναγνωρισμένου κύρους και ευρύτερης αποδοχής, με αποδεδειγμένη πείρα και επιστημονική κατάρτιση και ορίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 49 Α' του κανονισμού της Βουλής των Ελλήνων.

Οι Αντιπρόεδροι επιλέγονται πρόσωπα που διαθέτουν ευρεία επιστημονική κατάρτιση στη λογιστική ή ελεγκτική πρακτική.

Τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ της Ε.Λ.Τ.Ε. υποδεικνύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών και το Σύνδεσμο Βιομηχάνων Βορείου Ελλάδος διορίζοντας ένα μέλος από κάθε φορέα.

Ø Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή (ΕΕ) της Ε.Λ.Τ.Ε.:

- Û Εκτελεί τις αποφάσεις του ΔΣ της Ε.Λ.Τ.Ε.
- Û Αναθέτει για μελέτη στα συμβούλια του ΣΛΟΤ και του ΣΠΕ, θέματα της αρμοδιότητάς τους.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- Ασκεί διοικητική εποπτεία στο ΣΟΕΛ και των λοιπών επαγγελματικών φορέων των ελεγκτών και λογιστών.
- Αξιολογεί τα πορίσματα της διαχείρισης του ΣΟΕΛ και των λοιπών επαγγελματικών φορέων των ελεγκτών και λογιστών.
- Εκπροσωπεί την Ε.Λ.Τ.Ε. στη συνεργασία της με τα αρμόδια όργανα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές ενέργειες.

Η ΕΕ αποτελείται από τον Πρόεδρο και τους δύο Αντιπροέδρους της Ε.Λ.Τ.Ε.

Ø Εποπτικά Συμβούλια

Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης (ΣΛΟΤ)

• Αποστολή

Η αποστολή του Συμβουλίου Λογιστικής Τυποποίησης είναι να ενισχύσει την εμπιστοσύνη του επενδυτικού κοινού στην ακεραιότητα των οικονομικών καταστάσεων.

• Αρμοδιότητες

Για την επίτευξη της αποστολής του, το ΣΛΟΤ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Εισηγείται την τροποποίηση υφιστάμενων ή την εφαρμογή νέων λογιστικών προτύπων.
- Παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα εφαρμογής των υφιστάμενων λογιστικών προτύπων.
- Γνωματεύει επί θεμάτων λογιστικών προτύπων τα οποία παραπέμπονται σε αυτό με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Επεξεργάζεται κείμενα εργασίας λογιστικού και ελεγκτικού ενδιαφέροντος στα πλαίσια του European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG), της Accounting Regulatory Committee (ARC) και άλλων διεθνών οργανισμών υπεύθυνων για λογιστικά θέματα.
- Μεριμνά για την ενεργό συμμετοχή της Ε.Λ.Τ.Ε. στα αρμόδια Ευρωπαϊκά όργανα ή σε άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου(ΣΠΕ)

• Αποστολή

Στόχος του Συμβουλίου Ποιοτικού Ελέγχου είναι να διασφαλίσει την ποιότητα των ελεγκτικών υπηρεσιών.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Û Αρμοδιότητες

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, το ΣΠΕ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Διενεργεί ποιοτικούς ελέγχους στις υπηρεσίες που παρέχουν οι νόμιμοι ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία.
- Επεξεργάζεται νομοθετικές προτάσεις επί θεμάτων που άπτονται της λειτουργίας του ελεγκτικού θεσμού.
- Εισηγείται στο ΔΣ της Ε.Λ.Τ.Ε. τη θέσπιση κανόνων ασκήσεως των υποχρεωτικών ελέγχων που διενεργούνται από μη ορκωτούς ελεγκτές.
- Εκθέτει τις προτάσεις της Ε.Λ.Τ.Ε. επί των διαμορφούμενων ελεγκτικών προτύπων στα πλαίσια του Διεθνή Οργανισμού Ελεγκτικών Προτύπων (IAASB) και των οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- Τη ρύθμιση, εξειδίκευση και ερμηνεία του πλαισίου επαγγελματικής δεοντολογίας και των επαγγελματικών προτύπων στα οποία υπάγεται το ελεγκτικό επάγγελμα.
- Την αναπροσαρμογή του πλαισίου αστικής ευθύνης – ασφαλιστικής κάλυψης των νόμιμων ελεγκτών και των ελεγκτικών γραφείων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1.3: Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα Ελέγχου

1.3.1 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι υποχρεωτικοί έλεγχοι, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 3693/2008, διενεργούνται, ανάλογα με τη φύση τους, σύμφωνα με τα ελεγκτικά πρότυπα του άρθρου 24 του ίδιου νόμου. Σε αυτά, συμπεριλαμβάνονται τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου εκδίδονται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Ελέγχου και Διασφάλισης (International Auditing and Assurance Standards Board - IAASB) της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (International Federation of Accountants - IFAC) στην αγγλική γλώσσα. Το IAASB έχει εκδώσει τα Αποσαφηνισμένα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (Clarified International Standards on Auditing), τα οποία έχουν εφαρμογή σε ελέγχους οικονομικών καταστάσεων για περιόδους που ξεκινούν από την 15η Δεκεμβρίου 2009. Με σκοπό τη διευκόλυνση της εφαρμογής των προτύπων αυτών, το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ), κατ' εξουσιοδότηση της ΕΛΤΕ, πραγματοποίησε τη μετάφραση των Αποσαφηνισμένων Διεθνών Προτύπων Ελέγχου στην ελληνική γλώσσα. Η εν λόγω μετάφραση έχει εγκριθεί από την αρμόδια Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Directorate General for Translation).

Όπως επιτάσσει λοιπόν η Ελληνική νομοθεσία σύμφωνα με το άρθρο 137 του ν. 2190/1920, τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα (ΕΕΠ) έχουν διαμορφωθεί στα πλαίσια που προδιαγράφονται από τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (International Federation of Accountants) και πρόθεση είναι να μεταβάλλονται ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής συμμόρφωσή τους με τα Πρότυπα αυτά, με προεξάρχοντα γνώμονα τη συμμόρφωση με τις αποφάσεις των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα (ΕΕΠ) συνθέτουν ένα ενιαίο και ολοκληρωμένο σώμα κανόνων, που διέπει τους διενεργούμενους από τα μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ) οικονομικούς ελέγχους στην Ελλάδα ανεξαρτήτως του εάν οι έλεγχοι αυτοί είναι υποχρεωτικοί ή έχουν προαιρετικό χαρακτήρα. Η επιλεκτική επίκληση ή εφαρμογή των κανόνων αυτών δεν είναι επιτρεπτή. Όταν στα ΕΕΠ αναφέρεται ο όρος "ελεγκτής" νοούνται τα μέλη του ΣΟΕΛ.

1.3.2 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ (ΕΕΠ)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ (ΕΕΠ)

1100 Εισαγωγή στα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα (ΕΕΠ)

1110 Γλωσσάριο Όρων

1120 Πλαίσιο των Ελληνικών Ελεγκτικών Προτύπων (ΕΕΠ) και Επικουρική Χρησιμοποίηση των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων (ΔΕΠ)

2200 Στόχος του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων και Γενικές Αρχές που τον Διέπουν
2210 Όροι Εντολής του Ελέγχου

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- 2220 Ποιοτικός Έλεγχος της Ελεγκτικής Εργασίας
- 2230 Τεκμηρίωση
- 2240 Η Ευθύνη του Ελεγκτή να Διερευνήσει, στα Πλαίσια του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων, το Ενδεχόμενο Εκούσιων και Ακούσιων Λαθών
- 2250 Αξιολόγηση, στα Πλαίσια του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων, της Συμμόρφωσης με τους Ισχύοντες Νόμους και Κανονισμούς
- 2260 Κοινοποίηση των Ευρημάτων του Ελέγχου στους Έχοντες την Ευθύνη της Διακυβέρνησης του Ελεγχόμενου Οργανισμού
- 3300 Σχεδιασμός
- 3310 Κατανόηση της Ελεγχόμενης Δραστηριότητας
- 3315 Εξοικείωση με τον Ελεγχόμενο Οργανισμό και το Λειτουργικό του Περιβάλλον και Εκτίμηση των Κινδύνων Ύπαρξης Ουσιωδών Λαθών
- 3320 Ελεγκτική Σημαντικότητα (Ουσιαστικότητα)
- 3330 Συνάρτηση των Ελεγκτικών Διαδικασιών με τους Εκτιμηθέντες Κινδύνους
- 4400 Αξιολόγηση των Κινδύνων και Δικλείδες Ασφαλείας
- 4401 Έλεγχος σε Μηχανογραφημένα Πληροφοριακά Περιβάλλοντα
- 4402 Έλεγχος Οργανισμών που Χρησιμοποιούν Εξωτερικούς Λογιστές

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

- 5500 Ελεγκτική Μαρτυρία
- 5501 Ελεγκτική Μαρτυρία Ειδικές Περιπτώσεις
- 5505 Κατ' Ευθείαν Επιβεβαιώσεις
- 5510 Έλεγχος Διενεργούμενος για Πρώτη Φορά Υπόλοιπα Ανοίγματος
- 5520 Διαδικασίες Αναλυτικής Διερεύνησης
- 5530 Ελεγκτική Δειγματοληψία και Άλλες Επιλεγμένες Διαδικασίες Δοκιμασίας
- 5540 Έλεγχος Λογιστικών Εκτιμήσεων
- 5545 Έλεγχος της Επιμέτρησης της Εύλογης Αξίας και της Παράθεσης των Σχετικών Πληροφοριών
- 5550 Συγγενή Πρόσωπα
- 5560 Μεταγενέστερα Γεγονότα
- 5570 Δυνατότητα Ομαλής Συνέχισης (της δραστηριότητας / των εργασιών)
- 5580 Παραστάσεις της Διοίκησης

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΡΙΤΩΝ

- 6600 Χρησιμοποίηση της Εργασίας Άλλου Ελεγκτή
- 6610 Αξιοποίηση του Έργου των Εσωτερικών Ελεγκτών
- 6620 Χρησιμοποίηση της Εργασίας Πραγματογνώμονα

ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ

- 7700 Η Έκθεση Ελέγχου επί Οικονομικών Καταστάσεων
- 7710 Συγκριτικά Στοιχεία
- 7720 Άλλες Πληροφορίες στα Έγγραφα που Περιέχουν τις ελεγμένες Οικονομικές Καταστάσεις

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

- 8800 Η Έκθεση Ελέγχου στην Περίπτωση Ελέγχων με Εξειδικευμένους Στόχους

ΕΝΟΤΗΤΑ 1.4: Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα Ελέγχου

1.4.1 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η κατάργηση των οικονομικών συνόρων και η επιταχυνόμενη τάση παγκοσμιοποίησης της οικονομίας προσέδωσαν ιδιαίτερη σημασία στην εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Δ.Λ.Π.). Η ανάγκη για ομοιόμορφη κατάρτιση των δημοσιευμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων υπήρξε έντονη και η υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. κατέστη απαραίτητη αν λάβει κανείς υπόψη ότι το επενδυτικό κοινό που τοποθετεί κεφάλαια βασίζεται στις οικονομικές καταστάσεις που δημοσιεύονται από τις εταιρείες. Είναι λογικό ότι τα λογιστικά πρότυπα σε εθνικό επίπεδο παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις αφού σε κάθε χώρα; Υπάρχουν διάφορες νομικές και φορολογικές ιδιαιτερότητες που επηρεάζουν τον τρόπο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

1.4.2 ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και τα Διεθνή Πρότυπα Δικλίδων Ποιότητας σύμφωνα με το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Ελέγχου και Διασφάλισης (International Auditing and Assurance Standards Board – IAASB) της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (International Federation of Accountants – IFAC).

- ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΔΙΚΛΙΔΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (ΔΠΔΠ) 1, ΔΙΚΛΙΔΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝ ΕΛΕΓΧΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.
- ΔΠΕ 200, ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΚΑΙ Η ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΛΕΓΧΟΥ.
- ΔΠΕ 210, ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ.
- ΔΠΕ 220, ΔΙΚΛΙΔΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.
- ΔΠΕ 230, ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.
- ΔΠΕ 240, ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΤΗ ΣΕ ΕΝΑΝ ΕΛΕΓΧΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.
- ΔΠΕ 250, ΕΞΕΤΑΣΗ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.
- ΔΠΕ 260, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.
- ΔΠΕ 265, ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ ΣΕ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΚΛΙΔΕΣ ΣΤΟΥΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ.
- ΔΠΕ 300, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- ΔΠΕ 315, ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΟΥΣΙΩΔΟΥΣ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ.
- ΔΠΕ 320, ΟΥΣΙΩΔΕΣ ΜΕΓΕΘΟΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΚΤΑΛΕΣΗ ΕΝΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ.
- ΔΠΕ 330, ΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΣΤΟΥΣ ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ.
- ΔΠΕ402, ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΝΤΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.
- ΔΠΕ 450, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΕΝΤΟΠΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.
- ΔΠΕ 500, ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ.
- ΔΠΕ 501, ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ - ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ.
- ΔΠΕ 505, ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ.
- ΔΠΕ 510, ΑΡΧΙΚΕΣ ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ – ΥΠΟΛΟΠΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ.
- ΔΠΕ 520, ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.
- ΔΠΕ 530, ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ.
- ΔΠΕ 540, ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ, ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΥΛΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ, ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ.
- ΔΠΕ 550, ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ.
- ΔΠΕ 560, ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ.
- ΔΠΕ 570, ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ.
- ΔΠΕ 580, ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΗΣ.
- ΔΠΕ 600, ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ – ΕΛΕΓΧΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΟΜΙΛΟΥ (ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΣΥΣΤΑΤΙΚΟΥ)
- ΔΠΕ 610, ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ.
- ΔΠΕ 620, ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΙΔΗΜΟΝΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ.
- ΔΠΕ 700, ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΓΝΩΜΗΣ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.
- ΔΠΕ 705, ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ.
- ΔΠΕ 706, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ ΕΜΦΑΣΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ ΑΛΛΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ.
- ΔΠΕ 710, ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ- ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.
- ΔΠΕ 720, ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΕ ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΕΛΕΓΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.
- ΔΠΕ 800, ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ – ΕΛΕΓΧΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΝΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΠΛΑΙΣΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- ΔΠΕ 805, ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ - ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ, ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ Ή ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.
- ΔΠΕ 810, ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΤΥΠΩΝ(ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ)

Û ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΔΙΚΑΙΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (ΔΠΔΠ) 1:

Το πρότυπο αυτό ασχολείται με τις ευθύνες της λογιστικής επιχείρησης για το σύστημα δικλίδων ποιότητας που χρησιμοποιεί, σχετικά με ελέγχους και επισκοπήσεις οικονομικών καταστάσεων και άλλες αναθέσεις διασφάλισης και συναφών υπηρεσιών καθώς εφαρμόζεται και σε όλες τις λογιστικές επιχειρήσεις επαγγελματιών λογιστών αναφορικά με ελέγχους και επισκοπήσεις οικονομικών καταστάσεων και άλλες αναθέσεις διασφάλισης και συναφών υπηρεσιών. Επίσης, το πρότυπο αυτό περιλαμβάνει το σκοπό που μια λογιστική επιχείρηση τηρεί το ΔΠΔΠ, και τις σχεδιασμένες απαιτήσεις που θα καταστήσουν ικανή την επιχείρηση να πετύχει το σκοπό αυτό.

Πιο συγκεκριμένα, σκοπός του παρόντος προτύπου είναι να θεσπίσει ένα σύστημα δικλίδων ποιότητας, που θα διατηρεί η λογιστική επιχείρηση και θα της παρέχει τη διασφάλιση ότι:

- Η λογιστική επιχείρηση και το προσωπικό της συμμορφώνονται με τα επαγγελματικά πρότυπα και τις εφαρμοστέες νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις, και
- Οι εκθέσεις που εκδίδονται από τη λογιστική επιχείρηση ή τους εταίρους ανάθεσης είναι ενδεδειγμένες για τις περιστάσεις.

Û ΔΠΕ 200

Το παρόν ΔΠΕ ασχολείται με τις γενικές ευθύνες του ανεξάρτητου ελεγκτή όταν διενεργεί έναν έλεγχο οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΕ. Ειδικότερα, παραθέτει τους γενικούς αντικειμενικούς σκοπούς του ανεξάρτητου ελεγκτή και εξηγεί τη φύση και το πεδίο ενός ελέγχου σχεδιασμένου να επιτρέπει στον ανεξάρτητο ελεγκτή να επιτυγχάνει αυτούς τους αντικειμενικούς σκοπούς. Επίσης, εξηγεί την ισχύ και τη δομή των ΔΠΕ, και περιλαμβάνει απαιτήσεις για τη θέσπιση των γενικών ευθυνών του ανεξάρτητου ελεγκτή που εφαρμόζονται σε όλους τους ελέγχους, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης να συμμορφώνεται με τα ΔΠΕ. Ο ανεξάρτητος ελεγκτής αναφέρεται εφεξής και ως «ελεγκτής».

Οι γενικοί στόχοι του ελεγκτή κατά τη διεξαγωγή ενός ελέγχου οικονομικών καταστάσεων είναι οι εξής:

- Να αποκτήσει εύλογη διασφάλιση για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα είτε οφείλεται σε απάτη ή σε λάθος, καθιστώντας έτσι τον ελεγκτή ικανό να εκφράσει μια γνώμη για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτισθεί από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με ένα εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής αναφοράς, και
- Να υποβάλει έκθεση επί των οικονομικών καταστάσεων και να προβεί σε κοινοποιήσεις, όπως απαιτείται από τα ΔΠΕ, βάσει των ευρημάτων των εργασιών του.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Σε κάθε περίπτωση, όταν δεν μπορεί να αποκτηθεί εύλογη διασφάλιση και μια γνώμη με επιφύλαξη στην έκθεση του ελεγκτή, είναι ανεπαρκής στις περιστάσεις για σκοπούς αναφοράς προς τους σκοπούμενους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων. Τα ΔΠΕ απαιτούν από τον ελεγκτή να αρνηθεί να εκφράσει γνώμη ή να αποσυρθεί από την ανάθεση, όπου η απόσυρση είναι δυνατή, σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους ή κανονισμούς.

ÿ ΔΠΕ 230:

Το συγκεκριμένο ΔΠΕ ασχολείται με την ευθύνη του ελεγκτή να καταρτίζει την τεκμηρίωση ελέγχου για έναν έλεγχο οικονομικών καταστάσεων. Βέβαια τα περισσότερα ΔΠΕ περιέχουν ειδικές απαιτήσεις τεκμηρίωσης και καθοδήγηση, χωρίς αυτές να περιορίζουν την εφαρμογή του παρόντος ΔΠΕ. Επίσης, ένας νόμος ή κανονισμός μπορεί να θεσπίζει πρόσθετες απαιτήσεις τεκμηρίωσης.

Βασικός σκοπός του ΔΠΕ αυτού είναι να καταρτίζει ο ελεγκτής τεκμηρίωση που παρέχει:

- Μια επαρκή και κατάλληλη καταγραφή της βάσης για την έκθεση του ελεγκτή, και
- Τεκμήρια ότι ο έλεγχος σχεδιάστηκε και εκτελέστηκε σύμφωνα με τα ΔΠΕ και τις εφαρμοστέες νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις.

ÿ ΔΠΕ 240:

Το παρόν ΔΠΕ ασχολείται με τις ευθύνες του ελεγκτή σχετικά με απάτη σε έναν έλεγχο οικονομικών καταστάσεων. Ειδικότερα, αναπτύσσει το πώς πρέπει να εφαρμόζονται το ΔΠΕ 315 και ΔΠΕ 330 σε σχέση με τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος λόγω απάτης.

Τα σφάλματα στις οικονομικές μπορεί να προκύψουν είτε από απάτη είτε από λάθος. Το διακριτικό στοιχείο μεταξύ απάτης και λάθους είναι το εάν η υποκειμενική ενέργεια που καταλήγει στο σφάλμα είναι εκούσια ή ακούσια.

Αν και η απάτη είναι μια ευρεία νομική έννοια, για τους σκοπούς των ΔΠΕ, ο ελεγκτής ενδιαφέρεται για την απάτη που προκαλεί ένα ουσιώδες σφάλμα στις οικονομικές καταστάσεις. Δύο τύποι εκούσιων σφαλμάτων αφορούν τον ελεγκτή, δηλαδή σφάλματα που είναι αποτέλεσμα απατηλής χρηματοοικονομικής αναφοράς και σφάλματα που είναι αποτέλεσμα κατάχρησης περιουσιακών στοιχείων. Μολονότι, ο ελεγκτής μπορεί να υποπτευτεί, ή σε σπάνιες περιπτώσεις, να εντοπίζει την ύπαρξη απάτης. Βέβαια ο ελεγκτής δεν προσδιορίζει νομικά εάν η απάτη έχει πράγματι συμβεί.

Βασικός σκοπός του συγκεκριμένου ΔΠΕ είναι ο ελεγκτής να έχει ως στόχους:

- Να εντοπίζει και να εκτιμά τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος λόγω απάτης στις οικονομικές καταστάσεις,
- Να αποκτά επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τους εκτιμώμενους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος λόγω απάτης, μέσω σχεδιασμού και εφαρμογής κατάλληλων αντιδράσεων, και

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- Να αντιδρά κατάλληλα σε περίπτωση απάτης ή σε υποψία απάτης που εντοπίζεται κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Û ΔΠΕ 260:

Το ΔΠΕ αυτό ασχολείται με την ευθύνη του ελεγκτή να επικοινωνεί με τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση σε έναν έλεγχο οικονομικών καταστάσεων. Αν και το παρόν ΔΠΕ εφαρμόζεται ανεξάρτητα από τη διοικητική δομή ή το μέγεθος μιας οντότητας, ειδικά ζητήματα έχουν εφαρμογή όταν όλοι οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση εμπλέκονται στη διοίκηση μιας οντότητας, καθώς και στις εισηγμένες οντότητες. Το παρόν ΔΠΕ δεν θεσπίζει απαιτήσεις σχετικά με την επικοινωνία του ελεγκτή με τη διοίκηση μιας οντότητας ή με τους ιδιοκτήτες, εκτός εάν αυτοί είναι επίσης επιφορτισμένοι με ένα ρόλο διακυβέρνησης. Επίσης, μπορεί να εφαρμόζεται, έπειτα από προσαρμογές στους ελέγχους άλλων ιστορικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Επιπροσθέτως, παρέχει ένα περιεκτικό πλαίσιο για την επικοινωνία του ελεγκτή με τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση και προσδιορίζει ορισμένα ειδικά θέματα που πρέπει να κοινοποιούνται σε αυτούς.

Βασικός σκοπός του είναι ο ελεγκτής να έχει ως στόχους:

- Να κοινοποιεί με σαφήνεια στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση τις ευθύνες του ελεγκτή σχετικά με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων, και μια σύνοψη του προβλεπόμενου πεδίου και του χρόνου του ελέγχου,
- Να αποκτά από τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση πληροφορίες σχετικά με τον έλεγχο, και
- Να παρέχει στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση έγκαιρες παρατηρήσεις που προκύπτουν από τον έλεγχο και είναι σημαντικές και σχετικές με την ευθύνη τους να επιβλέπουν τη σειρά ενεργειών χρηματοοικονομικής αναφοράς, και
- Να προάγει την αποτελεσματική αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ του ελεγκτή και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση.

Û ΔΠΕ 330:

Το ΔΠΕ 330 ασχολείται με την ευθύνη του ελεγκτή να σχεδιάζει και να υλοποιεί μέτρα ως αντίδραση στους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος που εντοπίζονται και εκτιμώνται από τον ελεγκτή σε έναν έλεγχο οικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με το ΔΠΕ αυτό ο στόχος του ελεγκτή είναι να αποκτήσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τους εκτιμώμενους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος, μέσω του σχεδιασμού και υλοποίησης κατάλληλων αντιδράσεων σε αυτούς τους κινδύνους.

Û ΔΠΕ 500:

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Το παρόν ΔΠΕ εξηγεί τι συνιστά ελεγκτικό τεκμήριο σ' έναν έλεγχο οικονομικών καταστάσεων, και ασχολείται με την ευθύνη του ελεγκτή να σχεδιάζει και να εκτελεί ελεγκτικές διαδικασίες προς απόκτηση επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων για να έχει τη δυνατότητα να εξάγει λελογισμένα συμπεράσματα πάνω στα οποία θα βασίσει τη γνώμη του. Επίσης, το συγκεκριμένο ΔΠΕ εφαρμόζεται σε όλα τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Το ΔΠΕ αυτό έχει ως βασικό σκοπό ο ελεγκτής να σχεδιάζει και να εκτελεί ελεγκτικές διαδικασίες κατά τέτοιο τρόπο που τον καθιστούν ικανό να αποκτά επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια ώστε να δύναται να εξάγει λελογισμένα συμπεράσματα επί των οποίων θα βασίσει τη γνώμη του.

Û ΔΠΕ 610:

Το παρόν ΔΠΕ ασχολείται με τις ευθύνες του εξωτερικού ελεγκτή σχετικά με την εργασία των εσωτερικών ελεγκτών όταν ο εξωτερικός ελεγκτής έχει καθορίσει, σύμφωνα με το ΔΠΕ 315, ότι η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου είναι πιθανό να είναι σχετική για τον έλεγχο.

Οι στόχοι του εξωτερικού ελεγκτή, όπου η οντότητα έχει λειτουργία εσωτερικού ελέγχου που ο εξωτερικός ελεγκτής έχει κρίνει ότι είναι πιθανό να είναι σχετική για τον έλεγχο, είναι:

- Να προσδιορίσει εάν, και σε ποιο βαθμό, πρόκειται να χρησιμοποιηθεί συγκεκριμένη εργασία των εσωτερικών ελεγκτών, και
- Εάν χρησιμοποιήσει τη συγκεκριμένη εργασία των εσωτερικών ελεγκτών, να καθορίσει εάν αυτή η εργασία είναι επαρκής για τους σκοπούς του ελέγχου.

Û ΔΠΕ 620:

Το ΔΠΕ αυτό ασχολείται με τις ευθύνες του ελεγκτή σχετικά με την εργασία ατόμου ή οργανισμού σε τομέα εμπειρογνομosύνης άλλων από εκείνο της λογιστικής ή της ελεγκτικής, όταν αυτή η εργασία χρησιμοποιείται για να βοηθήσει τον ελεγκτή στην απόκτηση επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων. Βέβαια, βάσει του ΔΠΕ 620 ο ελεγκτής έχει αποκλειστική ευθύνη για την εκφραζόμενη γνώμη ελέγχου, και αυτή η ευθύνη δεν μειώνεται από την χρήση από τον ελεγκτή της εργασίας ειδήμονα του ελεγκτή. Ωστόσο, εάν ο ελεγκτής που χρησιμοποιεί την εργασία ειδήμονα του ελεγκτή, έχοντας ακολουθήσει το παρόν ΔΠΕ, συμπεραίνει ότι η εργασία αυτού του ειδήμονα είναι επαρκής για τους σκοπούς του ελεγκτή, μπορεί να δεχτεί τα ευρήματα ή συμπεράσματα αυτού του ειδήμονα στον τομέα του ειδήμονα ως κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια.

Βασικοί στόχοι του ελεγκτή βάσει αυτού του ΔΠΕ είναι:

- Να καθορίσει εάν πρόκειται να χρησιμοποιήσει την εργασία ειδήμονα του ελεγκτή, και
- Εάν χρησιμοποιήσει την εργασία ειδήμονα του ελεγκτή, να καθορίσει εάν αυτή η εργασία είναι επαρκής για τους σκοπούς του ελεγκτή.

Û ΔΠΕ 700:

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Το παρόν ΔΠΕ πραγματεύεται την ευθύνη του ελεγκτή να διαμορφώσει γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων. Ασχολείται επίσης με τη μορφή και το περιεχόμενο της έκθεσης του ελεγκτή που εκδίδεται ως αποτέλεσμα του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων.

Με αυτό το ΔΠΕ ο ελεγκτής έχει ως στόχους:

- Να διαμορφώσει γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων βάσει αξιολόγησης των συμπερασμάτων που εξάγονται από τα αποκτηθέντα ελεγκτικά τεκμήρια, και
- Να εκφράσει σαφώς τη γνώμη αυτή μέσω έγγραφης έκθεσης που επίσης περιγράφει τη βάση αυτής της γνώμης.

Û ΔΠΕ 720:

Το συγκεκριμένο ΔΠΕ πραγματεύεται τις ευθύνες του ελεγκτή σχετικά με άλλες πληροφορίες σε έγγραφα που περιλαμβάνουν ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση του ελεγκτή επί αυτών. Ελλείψει οποιασδήποτε ξεχωριστής απαίτησης στις συγκεκριμένες περιστάσεις της ανάθεσης, η γνώμη του ελεγκτή δεν καλύπτει άλλες πληροφορίες και ο ελεγκτής δεν έχει συγκεκριμένη ευθύνη να προσδιορίσει εάν άλλες πληροφορίες έχουν διατυπωθεί ορθά ή όχι. Ωστόσο, ο ελεγκτής διαβάσει τις άλλες πληροφορίες επειδή η αξιοπιστία των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων μπορεί να υπονομευθεί από ουσιώδεις ασυνέπειες μεταξύ των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων και άλλων πληροφοριών.

Βάσει του παρόντος ΔΠΕ ο στόχος του ελεγκτή είναι να αντιδρά κατάλληλα, όταν έγγραφα που περιέχουν ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση του ελεγκτή επί αυτών περιλαμβάνουν άλλες πληροφορίες που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την αξιοπιστία των εν λόγω οικονομικών καταστάσεων και της έκθεσης του ελεγκτή.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1.5: Δειγματοληψία στην Ελεγκτική Διαδικασία

1.5.1 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Λόγω της εξέλιξης της οικονομίας οι επιχειρήσεις αποκτούν όλο και πιο σύνθετες δομές και πιο πολύπλοκες συναλλαγές. Για αυτό τον λόγο τα θέματα που θα πρέπει να εκτιμηθούν από τον ελεγκτή είναι πιο εκτεταμένα. Εξαιτίας λοιπόν του μεγάλου αριθμού των στοιχείων και των περιοχών, η δειγματοληψία στον έλεγχο είναι απαραίτητη γιατί περιορίζει το κόστος και την διάρκεια της ελεγκτικής διαδικασίας αφού αξιοποιούνται αποτελεσματικότερα οι διαθέσιμοι για τον έλεγχο πόροι.

Τα ζητήματα που αφορούν την επιλογή μονάδων για έλεγχο από ένα πληθυσμό ρυθμίζονται από το ΔΕΠ 530 το οποίο για την επιλογή για την επιλογή μονάδων από ένα πληθυσμό αναγνωρίζει τρεις διαφορετικούς τρόπους :

- Ø **Επιλογή του συνόλου των μονάδων** : εδώ γίνεται η επιλογή όλων των μονάδων που συνθέτουν μια κατηγορία συναλλαγών ή το υπόλοιπο των λογαριασμών για εξέταση. Αυτή η μέθοδος είναι συνηθισμένη στον έλεγχο για σφάλματα αλλά σπάνια εφαρμόζεται στον έλεγχο των δικλίδων.
- Ø **Κατευθυνόμενη επιλογή** : σε αυτή την περίπτωση ο ελεγκτής μπορεί να επιλέξει συγκεκριμένες μονάδες με βάση την κρίση του και κάποια κριτήρια, όπως για παράδειγμα ο κίνδυνος σφαλμάτων, τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού κ.λπ.
- Ø **Δειγματοληψία**: ο ελεγκτής εφαρμόζει ελεγκτικές διαδικασίες σε δείγμα των μονάδων του πληθυσμού μίας κατηγορίας συναλλαγών ή του υπολοίπου ενός λογαριασμού.

Οι τεχνικές δειγματοληψίας μπορούν να πάρουν διάφορες μορφές ανάλογα με τον σκοπό του ελέγχου, το είδος της μονάδας που ελέγχεται καθώς και τον διαθέσιμο χρόνο.

Βασικός σκοπός και στόχος του ελεγκτή όταν πραγματοποιεί έναν έλεγχο είναι το δείγμα που θα λάβει να αντιπροσωπεύει ικανοποιητικά τον πληθυσμό γιατί μέσο αυτού θα βγάλει συμπεράσματα και θα δημιουργήσει μια ορθή έκφραση γνώμης για την ορθότητα των οικονομικών καταστάσεων.

1.5.2 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Δειγματοληψία είναι η διαδικασία κατά την οποία συλλέγονται μονάδες από ένα σύνολο ομοειδών μονάδων με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε το δείγμα να είναι αντιπροσωπευτικό του συνόλου από το οποίο προέρχεται.

Μέσω του δείγματος εξάγονται συμπεράσματα για το δείγμα τα οποία στην συνέχεια μπορούν να αναχθούν σε συμπεράσματα για το σύνολο του πληθυσμού από το οποίο προέρχεται το δείγμα.

Όπως αναφέραμε και προηγουμένως βασική προϋπόθεση για να είναι αξιοποιήσιμη η δειγματοληψία είναι το δείγμα να έχει τέτοια χαρακτηριστικά ώστε να είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού. Για να εξασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα θα πρέπει η επιλογή της μονάδας να γίνεται τυχαία, ώστε κάθε μονάδα να έχει την ίδια πιθανότητα με τις υπόλοιπες να επιλεγεί.

1.5.3 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Στον έλεγχο που πραγματοποιούνται δειγματοληπτικοί έλεγχοι ο ελεγκτής πρέπει να εκτιμά και να επιλέγει ένα αποδεκτό επίπεδο κινδύνου που θα οφείλετε στην δειγματοληψία.

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία υπάρχουν δύο μορφές κινδύνου, ο διαδοχικά κίνδυνος δειγματοληψίας και ο μη συσχετιζόμενος με την δειγματοληψία κίνδυνος.

- Ο κίνδυνος δειγματοληψίας προκύπτει από την πιθανότητα να εξαχθούν συμπεράσματα από το δείγμα τα οποία όμως να μην παρουσιάζουν την πραγματική εικόνα του πληθυσμού. Για να περιοριστεί ο κίνδυνος αυτός επειδή όσο το δείγμα τείνει σε μέγεθος προς τον πληθυσμό, τόσο ο κίνδυνος δειγματοληψίας μειώνεται, θα πρέπει να επιλεγεί μεγαλύτερο μέγεθος δείγματος. Ένας άλλος τρόπος για να περιοριστεί ο κίνδυνος αυτός είναι αντί να αυξηθεί το μέγεθος του δείγματος να αυξηθεί η ποιότητα του με την χρήση βελτιωμένων δειγματοληπτικών μεθόδων. Με την πραγματοποίηση αυτών των πρακτικών όμως έχουμε αύξηση του προϋπολογισμού του ελέγχου.
- Ο μη συσχετιζόμενος με την δειγματοληψία κίνδυνος δημιουργείται λόγω της εφαρμογής ακατάλληλων τεχνικών δειγματοληψίας, υπολογιστικών μεθόδων και μη επαρκών ή ακατάλληλων ελεγκτικών διαδικασιών. Ο κίνδυνος αυτός δεν είναι αδύνατον να εκτιμηθεί από τον ελεγκτή αλλά μπορεί να ελαχιστοποιηθεί με την χρήση καταλληλότερων τεχνικών, με την καλύτερη εκπαίδευση των δόκιμων ελεγκτών και με την βελτίωση του προγράμματος ελέγχου.

1.5.4 ΕΙΔΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Υπάρχουν δύο είδη δειγματοληψίας. Είναι η στατιστική δειγματοληψία και η κατά κρίση δειγματοληψία.

Όταν ένας ελεγκτής πραγματοποιεί στατιστική δειγματοληψία θεωρείται ότι στο δείγμα εμπεριέχεται αυτόματα η έννοια της αντιπροσωπευτικότητας του πληθυσμού. Επίσης τα χαρακτηριστικά του δείγματος όπως το μέγεθος και οι κανόνες της στατιστικής που εφαρμόζεται κατά τη λήψη του, θεωρείται ότι χαρακτηρίζεται από πλήρη τύχη. Γενικότερα στην στατιστική δειγματοληψία εφαρμόζονται στατιστική επιστήμη και οι νόμοι των πιθανοτήτων για την επιλογή του δείγματος και την επιλογή των αποτελεσμάτων.

Τα πλεονεκτήματα της στατιστικής δειγματοληψίας είναι:

- Ο ελεγκτής μέσω των στατιστικών μεθόδων και τεχνικών έχει την δυνατότητα να διαχειρίζεται σε κάθε περίπτωση το εξαγόμενο δείγμα έτσι ώστε τα αποτελέσματα που θα προκύψουν να είναι πλήρως επιστημονικά τεκμηριωμένα.
- Δίνετε η δυνατότητα στον ελεγκτή χωρίς να αυξηθεί η αβεβαιότητα σχετικά με την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος, να εξοικονομήσει κόστος και χρόνο.
- Η στατιστική δειγματοληψία αυξάνει την δυνατότητα εκτίμησης του κινδύνου σχετικά με την πρόκληση σφάλματος από την δειγματοληψία.
- Επειδή το μέγεθος του δείγματος είναι περιορισμένο, δίνεται η δυνατότητα άσκησης λεπτομερούς ελέγχου μόνο των παραμέτρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον.

Στην περίπτωση της κατά κρίσης δειγματοληψίας σημαντικό ρόλο παίζει η κρίση και η εμπειρία του ελεγκτή μέσω των οποίων γίνεται και η επιλογή του δείγματος. Με αυτόν τον τρόπο δειγματοληψίας τα δεδομένα που προκύπτουν από το δείγμα δεν μπορούν να ερμηνευτούν στατιστικά λόγω του ότι η σύνθεση του δείγματος δεν καθορίζεται με στατιστικούς κανόνες. Ο ελεγκτής σε αυτό το είδος δειγματοληψίας επικεντρώνει το ενδιαφέρον του σε περιοχές υψηλού κινδύνου ή συγκεκριμένου ενδιαφέροντος. Με την εφαρμογή αυτού του είδους δειγματοληψίας είναι πιθανό η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος που θα προκύψει να μην θεωρηθεί αξιόπιστη και άξια για περαιτέρω χρήση και αυτό γιατί δεν θα είναι στατιστικά τεκμηριωμένη και προσδιορισμένη.

Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι και στις δύο μεθόδους ο ελεγκτής είναι αυτός που θα βγάλει τα συμπεράσματα στα οποία αυτές οδηγούν και καμία μέθοδος δεν μπορεί και δεν είναι σωστό να επηρεάζει την κρίση του.

1.5.5 ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Το δείγμα είναι πολύ σημαντικό να είναι αντιπροσωπευτικό και πολύ μεγάλο ρόλο σε αυτό παίζει η μέθοδος με την οποία επιλέγεται το δείγμα. Οι μέθοδοι που υπάρχουν για την επιλογή του δείγματος είναι:

- Û **Συστηματική δειγματοληψία** : σε αυτή την περίπτωση τα στοιχεία που προορίζονται για εξέταση χωρίζονται κατά διαστήματα από τον ελεγκτή και επιλέγεται μια μονάδα από το κάθε διάστημα. Τα διαστήματα σε αυτή την δειγματοληψία προκύπτουν από την διαίρεση του πληθυσμού με το μέγεθος του δείγματος και το σημείο επιλογής εκκίνησης ορίζεται τυχαία. Η συστηματική δειγματοληψία διαφέρει από την τυχαία γιατί η επιλογή της τυχαίας δειγματοληψίας προϋποθέτει χρήση τυχαίου αριθμού από για το πρώτο στοιχείο, από το πρώτο διάστημα, ενώ τα υπόλοιπα στοιχεία που θα επιλεγούν εξαρτώνται από το πρώτο στοιχείο.
- Û **Δειγματοληψία κατά στρώματα** : αυτή η μέθοδος εφαρμόζεται όταν τα στοιχεία του πληθυσμού έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και δεν μπορούν να συμπεριληφθούν σε μία ομάδα και να εξασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος. Αναγκαστικά σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει ο πληθυσμός να διαχωριστεί σε ομάδες και στην συνέχεια να αποφασιστεί η συμμετοχή της κάθε ομάδας στο δείγμα.
- Û **Δειγματοληψία κατά υπό ομάδες** : με αυτή την μέθοδο γίνεται υποδιαίρεση του πληθυσμού σε ομάδες η οποία δίνει την δυνατότητα το τυχαίο δείγμα να απαρτίζεται από έναν αριθμό αυτών των ομάδων, οι οποίες όμως με αυτό τον τρόπο θα ελεγχθούν πλήρως.
- Û **Πίνακες τυχαίων αριθμών** : αποτελεί την πιο διαδεδομένη μέθοδο δειγματοληψίας. Η μέθοδος αυτή βασίζεται πάρα πολύ στην επιστήμη της στατιστικής. Οι πίνακες τυχαίων αριθμών υπάρχουν στα βιβλία στατιστικής, σε ειδικά επιστημονικά βιβλία ενώ μπορούν να αναπαραχθούν μέσω της χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι προϋποθέσεις και τα βήματα για την εφαρμογή της μεθόδου αυτής είναι :
1. Τα στοιχεία του πληθυσμού θα πρέπει να είναι αριθμητικά διαδοχικά μεταξύ τους,
 2. Απαιτείται να καθοριστεί η αντιστοιχία ανάμεσα στα στοιχεία που απεικονίζονται στον πίνακα και στα στοιχεία του πληθυσμού,
 3. Θα πρέπει να γίνει ενός σημείου εκκίνησης στον πίνακα των τυχαίων αριθμών, δηλαδή θα πρέπει να επιλεγεί πρώτα η σελίδα και μετά η γραμμή και η στήλη εκκίνησης,
 4. Καθορίζεται η κατεύθυνση, η οποία θα πρέπει να τεκμηριώνεται και στα φύλλα εργασίας. Για παράδειγμα ένας ελεγκτής παίρνει έναν πίνακα με πενταψήφιους αριθμούς για να μελετήσει τον πληθυσμό των τιμολογίων της επιχείρησης. Έστω ότι η αρίθμηση των τιμολογίων γίνεται από το ένα μέχρι το πεντακόσια εβδομήντα πέντε, άρα ο ελεγκτής θα χρειαζόταν ένα πίνακα με τριψήφιους αριθμούς. Για αυτό τον λόγο προσαρμόζει τον

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

πίνακά του και δεν λαμβάνει υπόψη τα τελευταία δύο ψηφία των αριθμών. (π.χ. 001XX, 015XX κ.τ.λ.)

5. Τέλος ορίζεται ένα τυχαίο σημείο εκκίνησης πάνω στον πίνακα και ο ελεγκτής παίρνει ως δείγμα τους επόμενους αριθμούς από το σημείο εκκίνησης, ανάλογα με το μέγεθος του δείγματος που θέλει να εξετάσει, που να μπορούν πάντα να αποτελέσουν τμήμα του πληθυσμού.

1.5.6 ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Ο ελεγκτής όταν σχεδιάζει ένα ελεγκτικό έργο πρέπει να λαμβάνει υπόψη του και να εκτιμά τον ελεγκτικό κίνδυνο και λαμβάνοντας υπόψη αυτή την μεταβλητή να δομεί αυτή την ελεγκτική διαδικασία. Ο ελεγκτικός κίνδυνος διαχωρίζεται σε τρία είδη κινδύνου: τον ενδογενή κίνδυνο (Inherent Risk), τον κίνδυνο εσωτερικού ελέγχου (Control Risk) και τον κίνδυνο (μη) ανακάλυψης (Detection Risk).

Ø Ο ενδογενής κίνδυνος (Inherent Risk), είναι η πιθανότητα στις οικονομικές καταστάσεις να εμπεριέχονται ουσιώδη σφάλματα ή παραλήψεις εξαιτίας της φύσης των εργασιών, του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείτε ή των ιδιοτεροτήτων της ελεγχόμενης επιχείρησης. Αυτό μπορεί να ισχύσει με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει σύστημα εσωτερικού ελέγχου στην ελεγχόμενη μονάδα. Κάποιοι παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν τον ενδογενή κίνδυνο είναι :

- Û Το υπόλοιπο του λογαριασμού (όσο μεγαλύτερο είναι, τόσο μεγαλύτερη η πιθανότητα του σφάλματος)
- Û Η δυνατότητα ρευστοποίησης του στοιχείου (όσο πιο εύκολη η μετατροπή σε μετρητά, τόσο πιο μεγάλος κίνδυνος απάτης)
- Û Η φύση του λογαριασμού με την έννοια της δυσκολίας ορισμού του περιεχομένου ή της πολυπλοκότητας των συναλλαγών
- Û Ο όγκος των εγγράφων (όσο μεγαλύτερος, τόσο μεγαλύτερη η πιθανότητα σφάλματος)
- Û Οι υποκειμενικές εκτιμήσεις που υπόκεινται σε μεγαλύτερο σφάλμα από αντικειμενικά μετρήσιμα στοιχεία.

Λόγω της ύπαρξης ενδογενούς κινδύνου μπορεί να προκύψουν ορισμένα προβλήματα τα οποία μπορεί να είναι :

- Û Καταχώρηση ανύπαρκτων συναλλαγών
- Û Παράλειψη καταχώρησης συναλλαγών
- Û Ολοκλήρωση και καταχώρηση μη εγκεκριμένων συναλλαγών

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- Εσφαλμένα ποσά
 - Καταχώρηση σε εσφαλμένους λογαριασμούς
 - Λανθασμένη μεταφορά στο καθολικό
 - Παραβίαση της αυτοτέλειας των χρήσεων
- ∅ Ο κίνδυνος εσωτερικού ελέγχου (Control Risk), αφορά την πιθανότητα λόγω αναποτελεσματικότητας των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου εμφάνισης ουσιωδών λαθών και παραλήψεων στις οικονομικές καταστάσεις. Ο κίνδυνος αυτός σχετίζεται με την δυσλειτουργία των δικλίδων ασφαλείας. Επομένως, ο ελεγκτής πριν από κάθε έλεγχο οφείλει να αξιολογήσει το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και να βγάλει μια προκαταρκτική εκτίμηση του κινδύνου δυσλειτουργίας των δικλίδων ασφαλείας. Ο προκαταρκτικός αυτός έλεγχος της λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου πρέπει να καταγραφεί και να τεκμηριωθεί στα φύλλα εργασίας, και μάλιστα η εκτίμηση του ελεγκτή για την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου εκτιμάται η πιθανότητα ανακρίβειών και σφαλμάτων στις λογιστικές καταστάσεις. Εδώ πρέπει να αναφέρουμε ότι όσο πιο υψηλό είναι το επίπεδο κινδύνου εσωτερικού ελέγχου, τόσο πιο πολλά στοιχεία πρέπει να συγκεντρώσει ο ελεγκτής για να διασφαλίσει ότι στις οικονομικές καταστάσεις δεν υπάρχουν ουσιώδη σφάλματα και παραλήψεις. Οι ελεγκτές μπορούν μέσω των προτάσεων τους να βελτιώσουν την οργάνωση και την λειτουργία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου.
- ∅ Η τρίτη και τελευταία περίπτωση είναι ο κίνδυνος μη ανακάλυψης. Εδώ έχουμε την περίπτωση αποτυχίας των ελεγκτικών διαδικασιών να εντοπίσουν ουσιώδη σφάλματα ή απάτες, εφόσον βέβαια αυτά τα σφάλματα και η απάτες δεν έχουν εντοπιστεί από το σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να δημιουργηθεί με δύο τρόπους:
1. Λόγω του κινδύνου δειγματοληψίας όπου έχουμε την πιθανότητα να εισχωρήσουν ουσιώδη λάθη στις οικονομικές καταστάσεις λόγω του ότι το δείγμα που εξετάστηκε δεν ήταν αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού.
 2. Και λόγω του κινδύνου παραγόντων εκτός δειγματοληψίας που αφορά την χρήση ακατάλληλων ελεγκτικών μηχανισμών και μεθόδων.

1.5.7 ΜΟΝΤΕΛΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Το μοντέλο του ελεγκτικού κινδύνου αναφέρει ότι ο συνολικός ελεγκτικός κίνδυνος (AR) δίνεται από μια πολλαπλασιαστική συνάρτηση τριών μεταβλητών:

- Ενδογενής κίνδυνος (Inherent Risk, IR)
- Κίνδυνος εσωτερικού ελέγχου (Control Risk, CR)
- Κίνδυνος (μη) ανακάλυψης (Detection Risk, DR)

$$AR = IR \times CR \times DR$$

Το παραπάνω υπόδειγμα δεν εφαρμόζεται στο σύνολο του έργου, αλλά σε συγκεκριμένους λογαριασμούς ή υπόλοιπα λογαριασμών. Ο προσδιορισμός του ελεγκτικού κινδύνου και ο προσδιορισμός του ελεγκτικού μοντέλου εξαρτώνται από την κρίση του ελεγκτή, όπως επίσης και το ποσοστό ελεγκτικού κινδύνου καθώς επίσης και ο ανεκτός ελεγκτικός κίνδυνος είναι θέμα επαγγελματικής κρίσης του ελεγκτή και διαφέρει από περίπτωση σε περίπτωση.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε κάποια σημαντικά σημεία αναφορικά με το υπόδειγμα, τα οποία είναι:

- Οι τρεις κίνδυνοι είναι ανεξάρτητοι μεταξύ τους
- Ο ελεγκτής δεν μπορεί να επηρεάσει τον ενδογενή κίνδυνο ή τον κίνδυνο εσωτερικού ελέγχου, που εξαρτώνται από την ελεγχόμενη μονάδα και το περιβάλλον της. Το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να τους εκτιμήσει
- Ο κίνδυνος μη ανακάλυψης μπορεί να ελεγχθεί από τον ελεγκτή με την χρήση ελεγκτικών διαδικασιών
- Υπάρχει αντίστροφη σχέση μεταξύ του κινδύνου μη αποκάλυψης και των άλλων δύο συστατικών στοιχείων κινδύνου

Για την χρήση του μοντέλου ο ελεγκτής θα πρέπει:

- Να καθορίσει το αποδεκτό επίπεδο ελεγκτικού κινδύνου για κάθε υπόλοιπο λογαριασμών ή κύκλο συναλλαγών
- Στην συνέχεια πρέπει να προχωρήσει σε εκτίμηση του ενδογενούς κινδύνου και του κινδύνου εσωτερικού ελέγχου οι οποίοι μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με την φύση των λογαριασμών
- Και τέλος θα προχωρήσει στην επίλυση της εξίσωσης, λύνοντας τη έτσι ώστε να υπολογίσει το αποδεκτό επίπεδο κινδύνου μη ανακάλυψης. Δηλαδή θα χρησιμοποιήσει την εξίσωση: $DR = AR / (IR \times CR)$. Το αποτέλεσμα της εξίσωσης αυτής θα καθορίσει την έκτασή και το είδος των ελεγκτικών μηχανισμών που θα εφαρμοστούν.

1.5.8 ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η ουσιαστικότητα είναι σημαντικός παράγοντας και επηρεάζει την ακριβοδίκαιη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων. Το Ελληνικό Ελεγκτικό Πρότυπο 3320 αναφέρει ότι ο ελεγκτής οφείλει να συνεκτιμήσει τον παράγοντα της ουσιαστικότητας και την σχέση του με τον ελεγκτικό κίνδυνο.

Η ουσιαστικότητα κρίνεται από το αν η ατελής ή λανθασμένη πληροφόρηση ενδέχεται να επηρεάσει τις οικονομικές αποφάσεις που λαμβάνονται με βάση τις οικονομικές καταστάσεις.

Η ουσιαστικότητα εξαρτάται από το μέγεθος των ποσών ή του λάθους – παράλειψης σε συνάρτηση με τις συγκεκριμένες οικονομικές καταστάσεις. Η σημαντικότητα πρέπει να συνεκτιμάται από τον ελεγκτή κατά τον σχεδιασμό των προδιαγραφών της φύσης, του χρόνου, και της έκτασης των ελεγκτικών διαδικασιών. Έτσι λοιπόν για να διαμορφωθεί μια γνώμη και να αξιολογηθεί το αν οι καταστάσεις απεικονίζουν ακριβοδίκαια την οικονομική θέση της επιχείρησης, είναι αναγκαίο να εκτιμηθούν από τον ελεγκτή οι σωρευτικές επιδράσεις των ανακριβειών και των λαθών που δεν έχουν διορθωθεί ως προς την σημαντικότητα τους.

Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η εκτίμηση της ουσιαστικότητας εξαρτάται από την κρίση του κάθε ελεγκτή. Σύμφωνα με τον Messier είναι δυνατόν, για την εκτίμηση της ουσιαστικότητας, να ακολουθηθεί μια μεθοδολογία αποτελούμενη από τρία βήματα :

1. **Προκαταρτική εκτίμηση του επιπέδου ουσιαστικότητας** : εδώ ορίζεται από τον ελεγκτή το αρχικό επίπεδο της συνολικής ουσιαστικότητας το οποίο είναι το μέγιστο ποσό κατά το οποίο ο ελεγκτής πιστεύει ότι οι οικονομικές καταστάσεις μπορεί να περιέχουν λάθη, τα οποία όμως δεν επηρεάζουν την λήψη αποφάσεων των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων. Το μέγεθος που θα προκύψει είναι σχετικό και για την διαμόρφωση του μπορούν να χρησιμοποιηθούν οικονομικά μεγέθη όπως το σύνολο του ενεργητικού, το σύνολο των εσόδων κ.α.
2. **Κατανόηση του επιπέδου ουσιαστικότητας που εκτιμήθηκε στα υπόλοιπα των αντίστοιχων λογαριασμών** : μέσω αυτού του βήματος διευκολύνεται ο σχεδιασμός της έκτασης των ελεγκτικών διαδικασιών για τον συγκεκριμένο λογαριασμό. Ένας παράγοντας για παράδειγμα που μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά την φάση αυτή είναι το μέγεθος του συγκεκριμένου λογαριασμού σε σχέση με το σύνολο των οικονομικών καταστάσεων.
3. **Υπολογισμός των λαθών που πιθανόν βρέθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις και σύγκρισή τους με το αρχικό επίπεδο ουσιαστικότητας** : εδώ ο ελεγκτής συγκρίνει το συνολικό ύψος των λαθών με το αρχικό επίπεδο σημαντικότητας. Εάν οι ανακρίβειες είναι μικρότερες από το αρχικό επίπεδο σημαντικότητας, τότε ο ελεγκτής μπορεί να αποφανθεί ότι οι οικονομικές

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

καταστάσεις είναι αντικειμενικές και ακριβοδίκαιες, ενώ σε αντίθετη περίπτωση ο ελεγκτής οφείλει να ζητήσει από την επιχείρηση ανάλογη αλλαγή στις οικονομικές της καταστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΝΟΤΗΤΑ 2.1: Ο ρόλος του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

2.1.1 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΣΩΜΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Ο ορκωτός ελεγκτής είναι ένα πρόσωπο το οποίο έχει μεγάλη γνώση στα οικονομικά, η οποία είναι απαραίτητη για την δουλειά του γιατί φέρει μεγάλη ευθύνη και δεν έχει μεγάλα περιθώρια για λάθη.

Οι ορκωτοί ελεγκτές είναι αυτοί οι οποίοι ασκούν τακτικό έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης και των οικονομικών καταστάσεων :

- Û Των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου πλην των δήμων και των κοινοτήτων
- Û Τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που εξυπηρετούν δημόσιο ή κοινωφελή σκοπό και επιχορηγούνται από το κράτος
- Û Των τραπεζών, των ασφαλιστικών εταιριών, των εταιρικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, των εταιρειών διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, των εταιριών χρηματοδοτικών μισθώσεων και των ενώσεων συνεταιριστικών οργανισμών
- Û Των ανωνύμων εταιρειών, των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, των ετερόρρυθμων κατά μετοχή εταιριών σύμφωνα με το άρθρο 42^α του Κ.Ν. 2190/1920
- Û Των οικονομικών καταστάσεων του άρθρου 100 παράγραφος 1 του Κ.Ν. 2190/1920 ων συνδεδεμένων επιχειρήσεων
- Û Των ανωνύμων εταιρειών των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο καθώς και των ανωνύμων εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ολόκληρο ή εν μέρει έχει αναληφθεί με δημόσια εγγραφή
- Û Των εταιρειών ή οργανισμών ή και γενικά των δραστηριοτήτων που με βάση το νόμο υπάγονται στον υποχρεωτικό έλεγχο ορκωτών ελεγκτών

Το επάγγελμα του ορκωτού λογιστή διέπεται από μια σειρά από θεμελιώδης αρχές και κανόνες που έχει εκδώσει η ΔΟΛ. Το γενικό πλαίσιο το οποίο έχει εφαρμογή στο σύνολο των υπηρεσιών του λογιστικού επαγγέλματος το θέτει ο κώδικας δεοντολογίας.

Οι ορκωτοί ελεγκτές όπως αναφέραμε και πριν για τις υπηρεσίες τις οποίες προσφέρουν έχουν μεγάλη ευθύνη.

Οι ελεγκτές κατά τον έλεγχο της επιχείρησης έχουν αστική ευθύνη η οποία προέρχεται από το νόμο 2190/1920 άρθρο 37 παρ. 3 στο οποίο αναφέρεται ότι : « οι ελεγκτές ευθύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δια παν πταίσμα, υποχρεούμενη εις αποζημίωση της εταιρίας. Οι εκ του παρόντος ευθύνη δε δίνετε να αποκλειστεί ή να τροποποιηθεί . Η αξίωση

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

της εταιρείας διαγράφεται μετά διετίας» . Έτσι λοιπόν οι ελεγκτές ευθύνονται ατομικά για κάθε πταίσμα ή ζημία που δημιουργούν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Οι ορκωτοί ελεγκτές δεν μπορούν να εγγυηθούν για την ακρίβεια των μεγεθών των οικονομικών καταστάσεων, ούτε και να εγγυηθούν ότι θα ολοκληρώσουν το ελεγκτικό έργο χωρίς παραλείψεις. Έτσι λοιπόν για να κατηγορηθούν για πταίσμα θα πρέπει να υπάρχει δόλος ή βαριά αμέλεια και η ζημία να προκύπτει από τη χρήση του πιστοποιητικού του ελέγχου.

Οι ελεγκτές όμως θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η εικόνα των οικονομικών καταστάσεων δεν είναι παραπλανητική και ότι παρουσιάζεται εύλογα η χρηματοοικονομική θέση και η παρουσία της ελεγχόμενης μονάδας.

Επίσης για την αστική ευθύνη των ορκωτών λογιστών ειδικότερα ορίζεται στο Π.Δ. 226/92 στο άρθρο 19 στο οποίο αναφέρεται: << ο ορκωτός ελεγκτής ευθύνεται για κάθε ζημιά εκ θετικής ενέργειας ή παραλείψεώς του εφόσον αυτή οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια του ασκήσαντος τον έλεγχο και αποδεδειγμένα προκλήθηκε από την χρήση του πιστοποιητικού του ελέγχου. Η ευθύνη προς αποζημίωση δεν μπορεί να είναι ανώτερη του πενταπλάσιου του συνόλου των εκάστοτε ετήσιων αποδοχών του προέδρου του Αρείου Πάγου ή του συνόλου των αμοιβών του ευθυνόμενου ορκωτού ελεγκτή κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο>>.

Συνεπώς ο ορκωτός ελεγκτής ο οποίος έχει βλάβει λόγω κάποιας πράξης του ή κάποιας παράληψης του, τρίτους ή μετόχους ή δανειστές έχει την ευθύνη να τους αποζημιώσει.

Η θεμελίωση της ποινική ευθύνης του ελεγκτή πραγματοποιείται με τον νόμο 2190/1920 στα άρθρα 63β και 63γ όπου αναφέρετε ότι: << Ελεγκτές ... αν από αμέλεια θεώρησαν ως νομίμως έχοντα ισολογισμό που καταρτίστηκε παρά τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι τριών μηνών και με χρηματική ποινή 1.000Ε κατ' ελάχιστον ή με μια από τις ποινές αυτές>>. Στο άρθρο 63γ αναφέρετε για την παράβαση του καθήκοντος της εχεμύθειας ότι: << Τιμωρείται δια φυλακίσεως, μέχρι τριών μηνών πας ελεγκτής όστις δεν ήθελε τηρήσει απόλυτον εχεμύθεια, περί των παρ' αυτού παραχωρηθέντων εν τη λειτουργία της εταιρίας>>. Επίσης αναφέρεται ότι τιμωρείται με φυλάκιση τριών μηνών ο ελεγκτής που << Δε δήλωσε κώλυμα ασκήσεως ελέγχου προκειμένου περί εταιρειών εις ας υπηρετεί οπωσδήποτε ή τυγχάνει μέλος του διοικητικού συμβουλίου αυτών και είχε τας ιδιότητας ταύτας οποτεδήποτε κατά διάστημα δύο ετών προ της ημέρας καθ' ην ανετέθη αυτό η άσκησης του ελέγχου. Το αυτό εφαρμόζεται κι όταν ο ελεγκτής υπηρετεί εις εταιρεία διοικούσας κατ' ουσίας την εταιρεία εφής διετάχθην ο έλεγχος.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι ο ελεγκτής έχει ατομική ευθύνη, έστω και αν ο έλεγχος καταρτίστηκε συλλογικά, η οποία θεμελιώνεται στο ποινικό.

2.1.2 ΗΘΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

Εκτός από την νομική ευθύνη ο ελεγκτής έχει και νομική ευθύνη και αυτό γιατί έχουν αναλάβει συγκεκριμένες ανάγκες του κοινωνικού συνόλου. Οι ελεγκτές ενεργούν ως μέλη ενός επαγγελματικού συνόλου και επομένως θα πρέπει να ακολουθούν με τον κώδικα επαγγελματικής συμπεριφοράς, που επιβάλλει το σώμα ορκωτών ελεγκτών, ως προς τους πελάτες και ως προς τα υπόλοιπα μέλη του σώματος.

Αυτός ο κώδικας αποτελεί μια διασφάλιση ότι η επαγγελματική κοινότητα των ορκωτών ελεγκτών εξυπηρετεί συγκεκριμένους κοινωνικούς σκοπούς και τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει τις εκπληρώνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Εκτός από την συλλογική ευθύνη η εξατομικευμένη ηθική συμπεριφορά είναι αυτή που βοηθάει τους ελεγκτές να διαμορφώσουν μια σχέση εμπιστοσύνης με τους κοινωνικούς εταίρους.

Ο κώδικας δεοντολογικής επαγγελματικής συμπεριφοράς διαφέρει από χώρα σε χώρα.

Στην Ελλάδα έχει διαμορφώσει ο νόμος μια σειρά από διατάξεις και κυρώσεις στον ιδρυτικό νόμο του σώματος ορκωτών ελεγκτών λογιστών οι οποίοι συμπεριλαμβάνονται στο άρθρο 15 του Π.Δ.226/92. Στο άρθρο αυτό προβλέπονται επίσης οι πράξεις που δεν συμβαδίζουν με το ελεγκτικό επάγγελμα καθώς και η απαγόρευση άσκησης ελκτικού επαγγέλματος χωρίς να υπάρχει μόνιμη επαγγελματική στέγη. Επιπλέον στα άρθρα 20-22 του ίδιου διατάγματος αναφέρονται οι διαδικασίες, οι απαγορεύσεις, οι οδηγίες, και οι προβλεπόμενες κυρώσεις για την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου.

Σχετικά με τον κώδικα δεοντολογίας του Σώματος Ορκωτών Λογιστών προβλέπετε μια υπουργική απόφαση με αριθμό 623 η οποία στοχεύει στην διασφάλιση της ποιότητας του ελεγκτικού έργου. Πιο συγκεκριμένα ο ελεγκτής πρέπει να :

- Ø Να συμπεριφέρεται αξιοπρεπώς και να ζει ως τίμιος και συνετός οικογενειάρχης
- Ø Να αναλαμβάνει εργασίες και να προβαίνει σε γνωστοποιήσεις σύμφωνα με τον νόμο και σύμφωνα με τις οδηγίες του εσωτερικού κανονισμού που τυχόν τον δεσμεύουν
- Ø Να εξασφαλίσει την ανεξαρτησία του μέσα από την εφαρμογή των κανόνων που την διασφαλίζουν
- Ø Να μη χρησιμοποιεί την ιδιότητα του για ιδίους σκοπούς
- Ø Να μην προβαίνει σε πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού
- Ø Να μην παρέχει ανακριβείς πληροφορίες

Σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας στο άρθρο 4 αναφέρονται οι ιδιότητες της ανεξαρτησίας και της αντικειμενικότητας που είναι βασικές για την αξιόπιστη εξαγωγή συμπερασμάτων και πορισμάτων ελέγχου. Μεγάλη προϋπόθεση είναι ο ελεγκτής να μην επιτρέπει παρεμβάσεις στο έργο του από τον ελεγχόμενο ή τρίτους. Επίσης για τον ελεγκτή απαγορεύεται ρητά η ανάληψη ελέγχου οικονομικής μονάδας στην οποία είχε διατελέσει μέλος της διοίκησης, οικονομικός, λογιστικός, φορολογικός σύμβουλος ή εσωτερικός ελεγκτής.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Η αμοιβή του ελεγκτή πρέπει να είναι καθορισμένη εξ' αρχής νόμιμη με διαφανείς διαδικασίες και δεν επιτρέπεται καμία παράκληση από αυτή.

Στο άρθρο 5 του κανονισμού δίνονται γενικές οδηγίες σχετικά με την εχεμύθεια που θα πρέπει να επιδεικνύουν τα μέλη του Σ.Ο.Ε.Λ. και στο άρθρο 6 καθορίζονται οι κανόνες ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα της ελεγκτικής εργασίας. Στα άρθρα 7 και 8 δίνονται οι γενικές κατευθύνσεις για την συμπεριφορά του ελεγκτή σχετικά με την διαφήμιση και τον αθέμιτο ανταγωνισμό, και το άρθρο 10 απαγορεύει την υποβάθμιση του επιστημονικού και επαγγελματικού κύρους των μελλών του Σ.Ο.Ε.Λ.

Επομένως για να θεωρηθεί υπεύθυνος ένας ορκωτός ελεγκτής έναντι των πελατών του πρέπει να διαπράξει :

- **Απάτη** :όταν ο ορκωτός ελεγκτής εν γνώσει του δεν αποκαλύψει απάτη που ανακάλυψε κατά τον έλεγχο ή συνέργησε σε απάτη εις βάρος του πελάτη του.
- **Αμέλεια** :όταν ο ορκωτός ελεγκτής δείχνει αδιαφορία, δηλαδή κατά την διεξαγωγή του ελέγχου δεν δείχνει την απαραίτητη προσοχή που αναμένεται από έναν μέσο επαγγελματία.
- **Αθέτηση συμφωνίας** : όταν ο ελεγκτής εκτέλεσε πλημμελώς τον έλεγχο με αποτέλεσμα να προκαλέσει ζημία στην ελεγχόμενη επιχείρηση.
- **Εχεμύθεια** :όταν ο ελεγκτής διαρρέει σε τρίτους σημαντικές πληροφορίες που αφορούν τον πελάτη και απέκτησε ο ορκωτός ελεγκτής κατά την διενέργεια του ελέγχου. Η περίπτωση εχεμύθειας καλύπτεται επίσης και από το άρθρο 19 του Ν.Δ 226/1992.
- **Δημοσίευση και εχεμύθεια** :όταν ο ελεγκτής δημοσιεύει στοιχεία που δεν επιβάλλονται εκ του νόμου να δημοσιευθούν

2.1.3 ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΤΟΥ

Επίσης ένας ορκωτός ελεγκτής έχει ευθύνη και προς τους συναδέλφους του δηλαδή να είναι ευγενικός, να διατηρεί καλές σχέσεις μαζί τους και να τους συμπεριφέρεται με ειλικρίνεια. Δεν επιτρέπεται να παίρνει με δόλιο τρόπο πελάτες που ανήκουν στους συναδέλφους του. Το μόνο που επιτρέπεται είναι να παρέχει τις υπηρεσίες του όποτε του ζητηθεί.

2.1.4 ΕΥΘΥΝΗ ΕΛΕΓΚΤΗ ΕΝΑΝΤΙ ΤΡΙΤΩΝ

Η Ευθύνη των ορκωτών λογιστών προς τρίτους, δηλαδή ατόμων εκτός της εταιρείας καθώς και τους τωρινούς μετόχους προκύπτει εμμέσως πλην σαφώς από την διάταξη του νόμου 226/1992 άρθρο 16 παρ.2 «οι ορκωτοί ελεγκτές ή ελεγκτικές εταιρείες υποχρεούνται να

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

έχουν ασφαλιστική κάλυψη για ευθύνη προς αποζημίωση οιαδήποτε ζημιωθέντος φυσικού ή νομικού προσώπου κατά τα στην παράγραφο 1 αναφερόμενα».

Εδώ είναι σημαντικό να αναφέρουμε το άρθρο 19, Ν 226/1992^ο ορκωτός ελεγκτής ευθύνεται για κάθε ζημία εκ θετικής ενέργειας ή παραλήψεως κατά τον έλεγχο και την έκδοση του πιστοποιητικού ελέγχου εφόσον αυτή οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια του ασκήσαντος του ελέγχου και αποδεδειγμένα προκλήθηκε από την χρήση του πιστοποιητικού του ελέγχου.

2.1.5 ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗ

Κάθε ελεγκτής μπορεί να παραπεμφθεί σε πειθαρχικό έλεγχο εάν παραβεί σημαντικούς κανόνες. Όπως ορίζεται και στο άρθρο 20 του Π.Δ. 226/1992 ο πειθαρχικός έλεγχος τριμελούς πειθαρχικού συμβουλίου αποτελείται από ένα Σύμβουλο Επικρατείας, έναν εφέτη διοικητικών δικαστηρίων, και έναν ορκωτό ελεγκτή εκλεγμένο από την γενική συνέλευση του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών

Στο πειθαρχικό συμβούλιο αυτό μπορεί να παραπεμφθεί ένας ελεγκτή με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου για:

- Πλημμελή άσκηση των καθηκόντων του,
- Ανάρμοστη συμπεριφορά
- Παράβαση νόμου ή κανονιστικής διάταξης ή κανόνων δεοντολογίας

Μετά την πειθαρχική διαδικασία το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει τις εξής ποινές:

- Οριστική παύση άσκησης επαγγέλματος
- Προσωρινή άσκησης επαγγέλματος παύση μέχρι 6 μήνες
- Πρόστιμο μέχρι 3.000 ευρώ
- Επίπληξη

Εάν κριθεί από το εποπτικό συμβούλιο ότι το παράπτωμα που πραγματοποίησε ο ελεγκτής είναι ελαφρύ και δεν προκλήθηκε από δόλο ή βαριά αμέλεια μπορεί αντί για παραπομπή να προχωρήσει σε αυστηρή σύσταση. Σε περίπτωση που ένας ελεγκτής παρακαμφθεί και επιβληθεί ποινή σε αυτών μπορεί να προσφύγει στο συμβούλιο της επικρατείας με το βοήθημα της αίτησης ακυρώσεως.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2.2: Η νομική ευθύνη των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

2.2.1 Η ΝΟΜΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις κάθε εταιρείας πρέπει να αποτυπώνουν με σαφήνεια την πραγματική της εικόνα και να μην παραπληροφορούν και παραπλανούν τους εξωτερικούς και εσωτερικούς χρήστες της. Βέβαια το νομοθετικό πλαίσιο και γενικά το κοινωνικό – πολιτικό – οικονομικό περιβάλλον έχει ισχύοντα ρόλο στη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εκάστοτε εταιρείας. Το οικονομικό τμήμα και πιο συγκεκριμένα οι διευθύνοντες αυτού είναι υπεύθυνοι για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ενώ μαζί με τους διοικούντες της εταιρείας διαμορφώνουν και καθορίζουν τη στρατηγική πολιτική που θα ακολουθήσει η εταιρεία.

Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που ορίζονται νόμιμοι ελεγκτές από την εκάστοτε εταιρεία για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της και να εκφράσουν τη γνώμη τους, έχουν υποχρέωση να εκτελέσουν το έργο τους ακολουθώντας τα Ελληνικά και Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, την ισχύουσα νομοθεσία και τους κανόνες του Κώδικα Δεοντολογίας Ελεγκτών.

ΝΟΜΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

Οι ελεγκτές κατά τον έλεγχο της εταιρείας έχουν αστική ευθύνη η οποία προκύπτει από το νόμο 2190/1920 άρθρο 37 παρ. 3, το οποίο ορίζει: «οι ελεγκτές ευθύνονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δια παν πταίσμα, υποχρεούμενοι εις αποζημίωση της εταιρείας. Η εκ του παρόντος ευθύνη δε δύναται να αποκλειστεί ή να τροποποιηθεί. Η αξίωση της εταιρείας παραγράφεται μετά τη διετία». Προκύπτει λοιπόν ότι οι ελεγκτές ευθύνονται ατομικά για κάθε πταίσμα ή ζημιά που θα προκαλέσουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Για τη θεμελίωση πταίσματος θα πρέπει να υπάρχει δόλος ή βαριά αμέλεια και η ζημιά να προκύπτει από τη χρήση του πιστοποιητικού ελέγχου, και αυτό διότι οι ορκωτοί λογιστές δε μπορούν να εγγυηθούν την ακρίβεια των μεγεθών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ούτε και να διασφαλίσουν ότι θα ολοκληρώσουν το ελεγκτικό τους έργο χωρίς παραλείψεις. Οι ορκωτοί ελεγκτές όμως, θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η χρηματοοικονομική θέση και η παρουσία της ελεγχόμενης εταιρείας παρουσιάζονται εύλογα, καθώς και ότι η εικόνα των οικονομικών καταστάσεων της δεν είναι παραπλανητική.

Το Π.Δ. 226/92 στο άρθρο 19, όσον αφορά την αστική ευθύνη που φέρουν οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές, ορίζει: «ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ευθύνεται για κάθε ζημιά εκ θετικής ενέργειας ή παραλείψεώς του, εφόσον αυτή οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια του ασκήσαντος του ελέγχου και αποδεδειγμένα προκλήθηκε από τη χρήση του πιστοποιητικού ελέγχου. Το ποσό αποζημίωσης είναι το πενταπλάσιο του συνόλου των εκάστοτε ετήσιων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου ή του συνόλου των αμοιβών του ευθυνόμενου Ορκωτού Ελεγκτή κατά τη προηγούμενη διαχειριστική περίοδο». Παράλληλα με τη

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

παραπάνω διάταξη ισχύει και το άρθρο 914 του Αστικού Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο αυτός που ζημιώσε κάποιον παράνομα και υπαίτια έχει την υποχρέωση να τον αποζημιώσει. Άρα με αυτή τη διάταξη του Αστικού Κώδικα ο ελεγκτής έχει την ευθύνη να αποζημιώσει τους τρίτους, μετόχους, επενδυτές, δανειστές που έβλαψε με πράξη ή παράλειψη. Έμμεσα, η ευθύνη αποζημίωσης των τρίτων συνάγεται και από το άρθρο 16 του Π.Δ. 226/92, στο οποίο ορίζεται ότι οι ελεγκτές και οι ελεγκτικές εταιρείες πρέπει να έχουν ασφαλιστική κάλυψη για την πρόκληση ζημιάς σε τρίτους.

Σε ότι αφορά στις ποινικές ευθύνες του ελεγκτή, το θέμα ρυθμίζεται από τα άρθρα 63β και 63γ του ν.2190/1920. Συγκεκριμένα το άρθρο 63β ορίζει ότι ο ελεγκτής υποπίπτει σε ποινικό αδίκημα όταν, έστω από απλή αμέλεια, θεωρεί οικονομικές καταστάσεις που καταρτίστηκαν κατά παράβαση του νόμου και του καταστατικού της επιχείρησης. Περαιτέρω, το άρθρο 63γ ορίζει ότι αποτελεί ποινική παράβαση η μη τήρηση εχεμύθειας εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή ή η μη δήλωση κωλύματος διενέργειας ελέγχου στις περιπτώσεις που ο νόμος ορίζει.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2.3: Η θεωρία της αντιπροσώπευσης

2.3.1 ΘΕΩΡΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗΣ

Αντιπροσώπευση είναι η σχέση στην οποία ο κύριος (principal) προσλαμβάνει και αναθέτει στον αντιπρόσωπο (agent) να πραγματοποιήσει για λογαριασμό του μια σειρά από πράξεις που απαιτούν την εκχώρηση αρμοδιότητας και εξουσίας. Για παράδειγμα οι μέτοχοι προσλαμβάνουν ικανούς και έμπιστους ανθρώπους για να διευθύνουν την επιχείρηση.

Σε μια σχέση όμως αντιπροσώπευσης συχνά δημιουργούνται προβλήματα τα οποία είναι :

Ø **Ασυμμετρία στην πληροφόρηση** : εμφανίζεται όταν ένα μέρος, ουσιαστικά αυτός που παρέχει την πληροφορία δεν παρέχει όλες τις πληροφορίες που γνωρίζει στον αποδέκτη, δηλαδή γνωρίζει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα και την αξιοπιστία της συγκεκριμένης πληροφορίας τις οποίες και αποκρύβει. Έτσι εμφανίζεται διαφοροποίηση στα κίνητρα των δυο αυτών μερών με συνέπεια να δημιουργείται έλλειψη εμπιστοσύνης. Σε αυτές τις συνθήκες συχνά παρουσιάζονται δύο επιμέρους προβλήματα :

- ü Το πρόβλημα του ηθικού κινδύνου σύμφωνα με το οποίο ο αντιπρόσωπος – διευθυντής δεν ενεργεί πάντα για την μεγιστοποίηση του συμφέροντος του κυρίου – μετόχου κατά την εκτέλεση των πράξεων που έχει αναλάβει για λογαριασμό του. Συνεπώς εμφανίζεται η ανάγκη παρακολούθησης του αντιπρόσωπου από τον κύριο.
- ü Το πρόβλημα της δυσμενούς επιλογής το οποίο δημιουργείται όταν δεν είναι δυνατό σε κάθε συμβαλλόμενο μέρος να διαπιστώσει την πλήρη τήρηση των όρων της συναλλαγής. Για παράδειγμα ποιο από τα δύο μεταχειρισμένα αυτοκίνητα είναι πραγματικά σε καλύτερη κατάσταση, ποιάς εταιρίας οι μέτοχοι είναι καλύτεροι κτλ.

Ο ελεγκτής θεωρείται και αυτός κατά τον νόμο αντιπρόσωπος του κυρίου δηλαδή πρέπει να προστατεύει τα συμφέροντα τους οπότε δημιουργείται και για αυτόν θέμα εμπιστοσύνης. Τα πράγματα όμως γίνονται πιο περίπλοκα λόγω του γεγονότος ότι ο ελεγκτής μπορεί να θεωρηθεί ταυτόχρονα και ως αντιπρόσωπος της διοίκησης γιατί αυτή επηρεάζει το διορισμό και το ύψος της αμοιβής του.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Προκύπτει λοιπόν ότι ο έλεγχος δίνει λύσεις στα προβλήματα της αντιπροσώπευσης και βοηθάει στην μείωση στα κόστη των συναλλαγών. Όμως η διοίκηση έχει δημιουργήσει επιπρόσθετους μηχανισμούς για την ευθυγράμμιση των συμφερόντων του κυρίου και του αντιπροσώπου, όπως τα συστήματα αμοιβών, οι κανόνες διαφάνειας και δημοσιότητας κτλ.

2.3.2 ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΔΙΕΘΝΩΣ

Η ευθύνη των ελεγκτών διεθνώς διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες :

- Ø **Αστική ευθύνη** : αναφέρεται στη αποζημίωση σε περίπτωση πλημμελούς έλεγχου. Η συγκεκριμένη ευθύνη στις περισσότερες χώρες εξακολουθεί να είναι εις ολόκληρο το οποίο σημαίνει ότι εάν δημιουργήθηκε ζημία σε κάποιο τρίτο πρόσωπο και ευθύνονται δύο ή περισσότερα πρόσωπα, αυτός που έχει ζημιωθεί μπορεί να διεκδικήσει το σύνολο της αποζημίωσης από οποιονδήποτε από τους ευθυνόμενους και άσχετα από τον βαθμό εμπλοκής του καθενός.
- Ø **Ποινική ευθύνη** : αναφέρεται στην ευθύνη για παράβαση του ποινικού δίκαιου. Δηλαδή ποινική ευθύνη έχουμε όταν ο ελεγκτής δεν εκτέλεσε επιμελώς τα πειθαρχικά του καθήκοντα ή αποσιώπησε λόγο εξαίρεσης με απώτερο σκοπό, με αποτέλεσμα την παραβίαση της ανεξαρτησίας του από την ελεγχόμενη επιχείρηση δεν τήρησε απόλυτη εχεμύθεια.
- Ø **Πειθαρχική ευθύνη** : η οποία αναφέρεται στην ευθύνη για παράβαση του πειθαρχικού κανονισμού που ρυθμίζει τη λειτουργία του επαγγέλματος. Για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου δημιουργείτε ένα τριμελές πειθαρχικό συμβούλιο το οποίο αποτελείται από :
 - ü Έναν εν ενεργεία ή πρώην δικαστικό λειτουργό ως πρόεδρο
 - ü Ένα μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου οριζόμενο από τον αναπληρωτή του από το Εποπτικό Συμβούλιο και
 - ü Έναν Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή εκλεγμένο από τον αναπληρωτή του από την γενική συνέλευση του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.

2.3.3 ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΔΙΕΘΝΩΣ

Τα τελευταία χρόνια διεθνώς έχει ξεκινήσει μια προσπάθεια περιορισμού της αστικής ευθύνης του ελεγκτή. Στις αγγλοσαξονικές χώρες το ελεγκτικό επάγγελμα αναφέρει ότι τα κόστη αποζημίωσης λόγω δικαστικών αποφάσεων, για εξωδικαστική επίλυση τέτοιων υποθέσεων και για αγορά επαγγελματικής ασφάλισης αντιπροσωπεύει το 10% του κύκλου εργασιών των ελεγκτικών εταιριών το οποίο ποσοστό αυτό θεωρείται εξαιρετικά δυσβάστακτο. Επίσης, αναφέρεται ότι όλοι αυτοί οι κίνδυνοι απωθούν νέε και ικανά άτομα να μπουν στο επάγγελμα.

Το διεθνές ελεγκτικό επάγγελμα για να μπορέσει να καταφέρει τον σκοπό του έχει δύο βασικά εργαλεία :

1. Το πρώτο είναι η άσκηση πολιτικής πίεσης στα κέντρα λήψης αποφάσεων
2. Και το δεύτερο είναι η πρόταση να γίνει υποχρεωτική η επαγγελματική ασφάλιση για τις διοικήσεις των επιχειρήσεων.

2.3.4 ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το σύστημα που επικρατεί στην Ελλάδα καθώς και γενικά στις χώρες που έχουν κωδικοποιημένο νομισματικό σύστημα διαφέρει από αυτό των άλλων χωρών. Στην Ελλάδα η λειτουργία του ΣΟΕΛ ρυθμίζεται από το άρθρο 19 του Π.Δ 226/1992. Σύμφωνα με αυτή την παράγραφο ο ελεγκτής ευθύνεται για κάθε ζημιά που πραγματοποιείται από ενέργεια η παράληψη του κατά την διενέργεια του ελέγχου και την έκδοση της έκθεσης ελέγχου, εφόσον η ενέργεια ή η παράλειψη αυτή οφείλεται σε δόλο ή αμέλεια. Όμως για να υπάρξει στοιχειοθέτηση ευθύνης αποζημίωσης σύμφωνα με τον νόμο πρέπει η ζημιά αυτή να δημιουργήθηκε από τη χρήση της έκθεσης ελέγχου.

Επίσης στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 αναφέρεται ότι σε περίπτωση ζημίας το ανώτερο όριο αποζημίωσης είναι το πενταπλάσιο των εκάστοτε ετήσιων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου ή του συνόλου των αμοιβών του αμοιβών του συγκεκριμένου ορκωτού ελεγκτή κατά το προηγούμενο έτος, εφόσον το δεύτερο ποσό είναι μεγαλύτερο.

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 19 γίνεται υποχρεωτική η ασφαλιστική κάλυψη των ορκωτών ελεγκτών και των ελεγκτικών εταιριών σε ασφαλιστική επιχείρηση και ορίζει ότι το ποσό της ασφαλιστικής κάλυψης ορίζεται στο 150% του συνόλου των αμοιβών τις οποίες ο ορκωτός ελεγκτής ή η ελεγκτική εταιρία ή η κοινοπραξία ορκωτών ελεγκτών έλαβαν κατά την προηγούμενη χρήση.

Επιπλέον στο άρθρο αυτό προστέθηκε μετά από πίεση του επαγγέλματος η παράγραφος 3 η οποία δίνει το δικαίωμα στις σφαλίστηκες εταιρίες να υπολογίζουν το ποσό της ασφάλισης στο δεκαπλάσιο των εκάστοτε ετήσιων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου. Επίσης αντί τις ασφαλιστικής κάλυψης δίνει το δικαίωμα στις ελεγκτικές εταιρίες να μειώσουν τα λειτουργικά κόστη επενδύοντας ποσό ίσο ή μεγαλύτερο από το δεκαπλάσιο των εκάστοτε ετήσιων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2.4: Ελεγκτικό Χάσμα Προσδοκιών

2.4.1 ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΧΑΣΜΑ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ – AUDITING EXPECTATION GAP

Ελεγκτικό χάσμα προσδοκιών ή απλά χάσμα προσδοκιών είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για να δηλώσει τη διαφορά μεταξύ των προσδοκιών των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων και της προσδοκίας του ελεγκτή σχετικά με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις. Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ των προσδοκιών, τόσο το πεδίο εφαρμογής της, όσο και οι έννοιες εξακολουθούν να ορίζονται με διάφορους τρόπους. Διαφορές στις προσδοκίες μπορεί να προκύψουν σχετικά με την επίδοση, δηλαδή το επίπεδο των επιδόσεων των ελεγκτών, που οι χρήστες αναμένουν από τους ορκωτούς ελεγκτές και πώς εκτελούνται οι ενέργειες των ελεγκτών στην πραγματικότητα. Απόκλιση από τις προσδοκίες μπορεί επίσης να εξηγηθεί ως η διαφορά μεταξύ της αποτελεσματικότητας της ελεγκτικής διαδικασίας δηλαδή στο τι πιστεύουν οι χρήστες και στο τι πιστεύει ο ελεγκτής.

Απόκλιση από τις προσδοκίες σε σχέση με τον έλεγχο μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως η διαφορά μεταξύ των προσδοκιών των χρηστών και του ίδιου του ελεγκτή σχετικά με τις αρμοδιότητες του ως ελεγκτής. Μπορεί επίσης να αναφερθεί και η διαφορά στην κατανόηση σχετικά με τη φύση της ελεγκτικής, δηλαδή στο τι πιστεύουν οι χρήστες του ελέγχου ότι είναι και τι είναι ο έλεγχος στην πραγματικότητα.

Ο ελεγκτής καλείται να μειώσει τον ελεγκτικό κίνδυνο σε αποδεκτά χαμηλό επίπεδο για την επίτευξη μιας εύλογης διασφάλισης. Αλλά τι είναι λογικό; Αυτή η εύλογη διασφάλιση μπορεί να είναι διαφορετική στα μάτια του ελεγκτή απ' ό,τι στα μάτια των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων και αυτό δημιουργεί απόκλιση από τις προσδοκίες. Με λίγα λόγια είναι όλα σχετικά με το τι αναμένει ο ελεγκτής και τι οι άλλοι αναμένουν από τον ελεγκτή. Τα τελευταία χρόνια το χάσμα αυτό έχει συζητηθεί αρκετές φορές σε διάφορα φόρουμ και τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν συμφωνήσει για τη μείωση αυτού του χάσματος, καθώς υπήρξε πολλές φορές το μήλο της έριδος μεταξύ του πελάτη, του ελεγκτή και άλλων χρηστών των οικονομικών καταστάσεων.

Σε προσεκτική ανάλυση αυτού του χάσματος ένας από τους λόγους που ήταν καθοριστικός για τη διεύρυνση του, είναι η έλλειψη κατανόησης των διαφόρων συνδεδεμένων παραγόντων. Και αυτό δεν είναι μόνο μια έλλειψη από την πλευρά των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, αλλά και του ελεγκτή μερικές φορές. Εάν έχουν επενδυθεί προσπάθειες σε αυτούς τους τομείς, τότε οι προσδοκίες μπορούν να γεφυρωθούν σε μεγάλο βαθμό.

Για παράδειγμα:

- Οι χρήστες πρέπει να κατανοήσουν γιατί ο ελεγκτής μπορεί να παρέχει μόνο εύλογη βεβαιότητα και όχι απόλυτη βεβαιότητα και ποιοι είναι οι εγγενείς περιορισμοί του ελέγχου
- Οι χρήστες πρέπει να κατανοήσουν ότι οι οικονομικές καταστάσεις γενικού σκοπού που προορίζονται για την κάλυψη γενικών αναγκών των χρηστών, ακόμη και αν έχουν ελεγχθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, αυτό δεν σημαίνει ότι οι ελεγμένες

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

οικονομικές καταστάσεις μπορούν να βοηθήσουν σε οποιαδήποτε κατάσταση λήψης αποφάσεων.

- Οι χρήστες πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι το έργο του ελεγκτή είναι σχετικό με τις συνθήκες που απαιτούν τη χρήση της απόφασης, η οποία μπορεί να είναι και λανθασμένη. Ωστόσο εάν ο ελεγκτής εργάζεται επιμελώς, κάτι που δεν ισχύει πάντα αν η απόφαση είναι λανθασμένη, τότε ο ελεγκτής είναι ένοχος της άγνοιας και η απόφαση θα αξιολογηθεί με βάση το τί ο ελεγκτής θα μπορούσε ενδεχομένως να κάνει και τι πραγματικά έκανε.
- Ο ελεγκτής και η διαχείριση είναι αυτοί που απαιτούνται για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων με τρόπο κατανοητό, αλλά βέβαια αναμένεται και οι χρήστες να έχουν κάποια σχετική γνώμη για το πώς να χρησιμοποιήσουν και να ερμηνεύσουν τις οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις δεν είναι για όλους, είτε για να τις διαβάσουν, είτε για να ενεργήσουν σε αυτές.
- Για τους ελεγκτές που κατανοούν τις προσδοκίες των χρηστών, θα πρέπει να οργανώσουν εργαστήρια ή σεμινάρια, έτσι ώστε οι χρήστες τουλάχιστον να αισθάνονται ότι έχουν ακουστεί. Ο ελεγκτής από μέρους του δεν πρέπει να αποκλείει τα πάντα με βάση την έλλειψη γνώσης από μέρους των χρηστών.
- Ο ελεγκτής πρέπει να γράφει εκθέσεις ελέγχου οι οποίες κατανοούνται εύκολα από τη μάζα, έτσι ώστε να αποφευχθεί σε μεγάλο βαθμό οποιαδήποτε τεχνική ορολογία η οποία μπορεί να βλάψει την κατανόηση της έκθεσης ελέγχου από ένα συνηθισμένο άτομο που στερείται την εικόνα των οικονομικών καταστάσεων.
- Ο ελεγκτής ήδη παρέχει κάτι λιγότερο από την απόλυτη βεβαιότητα γι' αυτό δε πρέπει καμία προσπάθεια να αναιρεθεί αλλά θα πρέπει να διατηρήσει ένα εύλογο επίπεδο ασφάλειας μέσω της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των σχετικών προτύπων ελέγχου. Για παράδειγμα με το σωστό σχεδιασμό και τη κατάλληλη κατανόηση της οικονομικής οντότητας για να σχεδιάσει περαιτέρω ελεγκτικές διαδικασίες, διατηρώντας επιφυλακτική στάση, μειώνοντας τον κίνδυνο της δειγματοληψίας σε κατάλληλο επίπεδο, κτλ.

Ένας από τους μεγαλύτερους λόγους που επισημαίνεται το χάσμα αυτό είναι η ευθύνη των ελεγκτών για την ανίχνευση της απάτης. Όταν πρόκειται για απάτη, οι χρήστες απαιτούν ο ελεγκτής να ξεθάψει ακόμα και τα πιο εξελιγμένα γεγονότα απάτης. Ωστόσο, οι χρήστες δεν συμφωνούν ότι ο ελεγκτής δεν είναι υπεύθυνος για τον εντοπισμό της απάτης που είναι υπεύθυνη η διαχείριση καθώς αισθάνονται πως ο ρόλος του ελεγκτή είναι κάτι παραπάνω από μία απλή επιβεβαίωση των ισχυρισμών της διοίκησης. Αυτή η περιοχή είναι ακόμη υπό διαμόρφωση και ο έλεγχος ως επάγγελμα αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις σε αυτόν το τομέα.

2.4.2 ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟ: The Impossibility of Auditor Independence

 Η ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ (THE IMPOSSIBILITY OF AUDITOR INDEPENDENCE)

Το 1992, η Phar Mor A.E, η μεγαλύτερη εκπτωτική αλυσίδα Φαρμάκων στις Ηνωμένες Πολιτείες, κατέθεσε αίτηση πτώχευσης στο δικαστήριο για προστασία, έπειτα από την ανακάλυψη ενός, από τα μεγαλύτερα, σχεδίου επιχειρησιακής απάτης και κατάχρησης στην ιστορία των ΗΠΑ. Οι Coopers και Lybrand πρώην ελεγκτές της Phar Mor A.E. απέτυχαν να εντοπίσουν την απογραφή πληθωρισμού και άλλους οικονομικούς χειρισμούς που είχαν ως αποτέλεσμα \$985 εκατομμύρια κέρδη σε αποδοχές κατά τη διάρκεια μιας τριχρονής περιόδου. Μια ομοσπονδιακή κριτική επιτροπή βρήκε ομόφωνα εκτεθειμένους τους Coopers & Lybrand σε μια ομάδα επενδυτών για δαπάνες απάτης. Ο δικηγόρος ενός επενδυτή υποστήριξε ότι «Αυτό στέλνει ένα δυνατό μήνυμα στην λογιστική κοινότητα ότι οι επενδυτές αντιμετωπίζουν πολύ σοβαρά το πόλο των ελεγχόμενων οικονομικών καταστάσεων και στηρίζονται σε αυτούς για την ακεραιότητα τους».

Οι επενδυτές που μήνυσαν επιτυχώς τους Coopers & Lybrand υποστήριξαν ότι ο Gregory Finerty, ο συνεργάτης της εταιρείας τους, υπεύθυνος για τον λογιστικό έλεγχο της Phar Mor A.E. ήταν «πεινασμένος» για τα αποτελέσματα που θα φέρει η επιχείρηση καθώς είχε ξεπεράσει τα επιπλέον κέρδη το 1988 από την αποτυχία να πουλήσει αρκετές από τις υπηρεσίες της επιχείρησης. Το 1989 ο Finerty άρχισε να πωλεί τις υπηρεσίες του στους συγγενείς και συνεταίρους του προέδρου της Phar Mor A.E. ο οποίος είχε καταδικαστεί σε φυλάκιση και είχε «πληρώσει» το μερίδιό του στην απάτη. Οι κριτικοί υποστηρίζουν ότι ο Finerty ίσως είχε φτάσει τόσο κοντά στη διαχείριση των πελατών για να διατηρήσει τον επαγγελματικό σκεπτικισμό, απαραίτητο για να διεξάγει έναν ανεξάρτητο λογιστικό έλεγχο.

Η περίπτωση της Phar Mor A.E. είναι μία από τις πολλές στις οποίες οι ελεγκτές έχουν καταστεί υπεύθυνοι για τις πιστοποιήσεις των ελαττωματικών οικονομικών καταστάσεων. Οι επενδυτές της Miniscribe Corporation υποστήριξαν ότι οι ελεγκτές ήταν τουλάχιστον «μερικώς» υπεύθυνοι για τις πλαστογραφημένες οικονομικές καταστάσεις της τώρα «νεκρής» επιχείρησης, κρατώντας τους ελεγκτές εκτεθειμένους στους επενδυτές για \$200 εκατομμύρια. Στον απόηχο της αποταμιευτικής και δανειοληπτικής κρίσης των ΗΠΑ, οι εταιρείες του λογιστικού ελέγχου αντιμετώπισαν ένα μπαράζ δικών, πληρώνοντας εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια σε δικαστικές αποφάσεις και εξώδικα τακτοποιήσεων για την συμμετοχή τους στην οικονομική διαδικασία υποβολής εκθέσεων για αποταμιεύσεις και δάνεια πελατών που απέτυχαν τελικά.

Το επάγγελμα της λογιστικής υποστηρίζει ότι άδικα του επιτίθενται οι ενάγοντες οι οποίοι ψάχνουν μια κατάλληλη «βαθιά τσέπη» από την οποία θα ανακτήσουν τις απώλειες που ενδέχεται να προκύψουν από τις φτωχές αποφάσεις της επένδυσής τους. Το κοινό που επενδύει και δανείζεται, από την άλλη πλευρά, έχει γίνει κυνικό έναντι του λογιστικού επαγγέλματος και στο ρόλο που έχει στην οικονομική διαδικασία υποβολής εκθέσεων. Πως οι ελεγκτές δεν μπόρεσαν να διαπιστώσουν ότι τόσο πολλοί πελάτες που αποταμιεύουν ή έπαιρναν δάνειο ήταν έτοιμοι να αποτύχουν; Πως μπόρεσε μια τέτοια προεξέχουσα ελεγκτική εταιρία με τη φήμη ακεραιότητας να αγνοήσει τέτοιες μεγάλες λανθασμένες διατυπώσεις στα οικονομικά αρχεία της Phar – Mor A.E; Οι κριτικοί του επαγγέλματος θεωρούν πως η παραμέληση και η δωροδοκία ελεγκτών, είναι οι λόγοι που μπορεί να ευθύνονται. Εμείς ισχυριζόμαστε, ωστόσο, πως αποτελεί σπάνιο φαινόμενο η ελεγκτική αποτυχία, ως

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

αποτέλεσμα σκόπιμης συμπαιγνίας των ελεγκτών με τους πελάτες για έκδοση ελαττωματικών οικονομικών καταστάσεων. Αντί αυτού υποστηρίζουμε ότι οι αποτυχίες του λογιστικού ελέγχου είναι το φυσικό προϊόν της σχέσης ελεγκτή – πελάτη. Στα πλαίσια των κείμενων θεσμικών συμφωνιών, είναι ψυχολογικά αδύνατο για τους ελεγκτές να διατηρήσουν την αντικειμενικότητα τους, καθώς και περιπτώσεις αποτυχίας λογιστικού ελέγχου είναι αναπόφευκτες, ακόμη και από τους τιμιότερους ελεγκτές.

Πολλοί επαγγελματικοί ρόλοι απαιτούν αμερόληπτες κρίσεις. Περιμένουμε τους δικαστές για να περάσουν τις προτάσεις τους που είναι απαλλαγμένες από φυλετικές και κάθε είδους προκαταλήψεις, οι γιατροί να προτείνουν θεραπείες που είναι οι καλύτερες για τους ασθενείς τους και όχι για το πορτοφόλι τους, και τους εκπαιδευτικούς να βάλουν στην άκρη τα προσωπικά τους συναισθήματα για τους μαθητές τους όταν βαθμολογούν τα έγγραφα των εξετάσεων. Εν' τούτοις, η έρευνα σε κάθε περίπτωση έχει δείξει ότι οι δικαστές, οι γιατροί και οι δάσκαλοι προκαταβάλλονται από τα ενδιαφέροντα και τις προκαταλήψεις τους. Δεν υπάρχει κανένας ισχυρισμός ότι οι επαγγελματίες αυτοί είναι διεφθαρμένοι, παρά μόνο ότι η προκατειλημμένη κρίση τους, τους εμποδίζει να λάβουν καθαρά αμερόληπτες και αντικειμενικές αποφάσεις.

Σε κανένα επάγγελμα η αμεροληψία δεν είναι τόσο σημαντική απ' ότι στον έλεγχο. Οι ελεγκτές παρέχουν πληροφορίες στους μετόχους κι άλλους ενδιαφερόμενους που είναι ζωτικής σημασίας για τη δημόσια ιδιοκτησία της επιχείρησης. Η αποτυχία ενός ελεγκτή να ανιχνεύσει τις σημαντικές διαστρεβλώσεις στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης μπορεί να οδηγήσει όχι μόνο σε απώλειες επενδύσεων από μεμονωμένους επενδυτές, αλλά και σε μια γενική πτώση της εμπιστοσύνης στα κεφαλαιοκρατικά όργανα. Όπως τα μέλη άλλων επαγγελμάτων έτσι και οι ελεγκτές αντιμετωπίζουν συχνά προκλήσεις για την ανεξαρτησία τους. Πολλές προκλήσεις προκύπτουν επειδή οι ελεγκτές μισθώνονται, πληρώνονται και απολύονται ακόμη και από τις οργανώσεις που ελέγχουν παρά από τους ανθρώπους που αντιπροσωπεύουν φαινομενικά.

Το λογιστικό επάγγελμα είναι ευαίσθητο στη δυνατότητα για μεροληψία σε ελέγχους. Το Αμερικάνικο Ινστιτούτο Ορκωτών Λογιστών (AICPA) αναφέρει στον Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας:

«Κατά την άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής υπηρεσίας, το μέλος πρέπει να διατηρήσει ακεραιότητα, πρέπει να είναι απαλλαγμένο από συγκρούσεις συμφερόντων, και δε θα πρέπει εν γνώσει του να παραποιούνται γεγονότα ή με υποδεέστερο τρόπο ή κρίση του από άλλους... Τα μέλη θα πρέπει να αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ενεργούν με τρόπο που θα εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, να τιμούν την εμπιστοσύνη του κοινού και να επιδείξουν δέσμευση στον επαγγελματισμό».

Η AICPA αναγνωρίζει έτσι τις πιέσεις για την ακεραιότητα και την αντικειμενικότητα του ελεγκτή, αλλά υποστηρίζει ότι οι ελεγκτές μπορούν να επιτύχουν ένα επίπεδο ανεξαρτησίας, έτσι ώστε οι χρήστες να μπορούν να στηρίζονται στις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις από τις αμερόληπτες εκτιμήσεις των θέσεων των εταιρειών αναφοράς.

Τα δικαστήρια συμμαρρίζουν την άποψη ότι οι ελεγκτές πρέπει να ενεργούν προς το συμφέρον των εξωτερικών χρηστών των οικονομικών καταστάσεων και επίσης εμμέσως υποθέτουν ότι είναι δυνατόν για να το πράξουν. Πρώην πρόεδρος του Ανώτατου

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Δικαστηρίου των ΗΠΑ, Warner Burger περιέγραψε τον ρόλο του ελεγκτή, σε μια γνωμοδότηση του 1984:

«Ο ανεξάρτητος ελεγκτής αναλαμβάνει μια δημόσια ευθύνη να ξεπερνά οποιαδήποτε εργασιακή σχέση με τον πελάτη. Ο ανεξάρτητος δημόσιος λογιστής εκτελεί αυτήν τη λειτουργία και οφείλει απόλυτη υποταγή στους πιστωτές και τους μετόχους της εταιρείας, καθώς και στο επενδυτικό κοινό». Αυτή η λειτουργία του «δημόσιου φύλακα» απαιτεί ο λογιστής να διατηρεί πλήρη ανεξαρτησία από τον πελάτη ανά πάσα στιγμή και απαιτεί την απόλυτη πίστη στη δημόσια εμπιστοσύνη.

Πόσο ρεαλιστική είναι η υπόθεση ότι οι ελεγκτές (ακόμη και εκείνοι με την υψηλή ακεραιότητα) μπορούν να παρέχουν αμερόληπτες αποφάσεις που ανταποκρίνονται στα συμφέροντα των πιστωτών, των μετόχων, καθώς και του ευρέως κοινού, και όχι για τα συμφέροντα των εταιρειών που τους έχει προσλάβει; Μια ψυχολογική έρευνα σημειώνει ένα αναπόφευκτο συμπέρασμα: μια τέτοιου είδους αμεροληψία είναι αδύνατη υπό τις τρέχουσες θεσμικές ρυθμίσεις.

Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ (THE STRUCTURE OF THE AUDITING RELATIONSHIP)

Μέτοχοι, δυνητικοί, χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι, ασφαλιστές, ρυθμιστικές αρχές, ιδρύματα δανεισμού και επιχειρήσεις που επεκτείνουν την πίστωση είναι ορισμένοι μεταξύ των χρηστών των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων. Αυτοί οι χρήστες λαμβάνουν αποφάσεις βασισμένες στις πληροφορίες αυτών των καταστάσεων, οι οποίες αποφάσεις προετοιμάζονται και εκδίδονται από τη διοίκηση της εταιρείας. Η διοίκηση έχει συνήθως κίνητρα για να παρουσιάσει την εικόνα της οικονομικής θέσης της εταιρείας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Τα προγράμματα αντιστάθμισης συνήθως ίσο-ψηφίζονται με την αμοιβή διαχείρισης για τα οικονομικά αποτελέσματα. Η διοίκηση θα μπορούσε να εξετάσει το γεγονός οι οικονομικές καταστάσεις να είναι έγγραφα δημοσίων σχέσεων, ένας συντελεστής δηλαδή ως μέσο για να επηρεάζει τους εξωτερικούς χρήστες. Έτσι, η διοίκηση μπορεί να έχει ως κίνητρο να παρουσιάζει τις οικονομικές πληροφορίες που είναι υπερβολικά αισιόδοξες, παραπλανητικές ή λανθασμένες.

Για να αποκτηθεί κάποια βεβαιότητα ότι οι οικονομικές καταστάσεις που παρουσιάζονται από τη διοίκηση είναι έγκυρες, αξιόπιστες και πλήρεις, οι εξωτερικοί χρήστες πρέπει να εξετάσουν την έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή της εταιρείας, ούτως ώστε να εκφερθεί μια γνώμη σχετικά με το εάν οι πληροφορίες σε αυτές τις καταστάσεις είναι αξιόπιστες και καταρτίζονται αλλά και παρουσιάζονται σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές (GAAP). Η εταιρεία παρουσιάζει τη γνώμη του ελεγκτή των οικονομικών καταστάσεων της σε έκθεση, μαζί με την οικονομική κατάσταση. Μια γνώμη χωρίς επιφύλαξη του ελεγκτή, αναφέρει ότι, με βάση την εξέταση σύμφωνα με τα επαγγελματικά πρότυπα ελέγχου και την συνημμένη χρηματοοικονομική κατάσταση «παρουσιάζει εύλογα» την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της λειτουργίας, σύμφωνα με τα ελεγκτικά πρότυπα της εταιρείας.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Μια έκθεση ελέγχου χωρίς επιφύλαξη προσδίδει αξιοπιστία στην οικονομική κατάσταση της εταιρείας, παρέχοντας στους εξωτερικούς χρήστες με εύλογη βεβαιότητα ότι οι πληροφορίες είναι αξιόπιστες, συνεπείς και συγκρίσιμες σε όλες τις περιόδους που καλύπτονται από την έκθεση. Εάν η γνώμη του ελεγκτή είναι για να παρέχει το επιθυμητό βαθμό αξιοπιστίας, ο ελεγκτής πρέπει να είναι σε θέση να διαμορφώσει και να εκφράσει τη γνώμη του, χωρίς προκατάληψη. Οι λογιστές παραδοσιακά χρησιμοποιούν τον όρο «ανεξαρτησία» όταν πρόκειται για την ικανότητα του ελεγκτή να προβαίνει σε κρίσεις ελέγχου αντικειμενικά, «ελεύθερες και απαλλαγμένες από κάθε επιρροή που άλλα μέρη ή παράγοντες μπορούν να ασκήσουν.

Παρά το γεγονός ότι ο ελεγκτής εξετάζει τις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας για λογαριασμό των εξωτερικών χρηστών, η διοίκηση της εταιρείας που συντάσσει και εκδίδει σύμφωνα με την εξέταση, προσλαμβάνει και πληρώνει τον ελεγκτή. Η εταιρεία στο πλαίσιο του ελέγχου και των ατόμων που διαχειρίζονται την εν λόγω εταιρεία είναι ο «πελάτης». Οι πελάτες μπορούν να προσλαμβάνουν και να απολύουν τους ελεγκτές κατά βούληση. Εκτός από τα οικονομικά κίνητρα που μπορούν να δημιουργήσουν προκατάληψη στη κρίση του ελεγκτή υπέρ του πελάτη που πληρώνει τις αμοιβές του, τη σχέση που ελεγκτικές εταιρείες προσπαθούν να αναπτύξουν με τους πελάτες μπορεί να προσθέσει μια ψυχολογική δυσκολία στους ελεγκτές να λάβουν πραγματικά ανεξάρτητες αποφάσεις.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΠΙΔΕΙΝΩΝΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ (ISSUES THAT EXACEBRATE THE PROBLEM OF INDEPENDENCE)

Οι εντάσεις όσον αφορά την ανεξαρτησία υπάρχουν εδώ και δεκαετίες. Οι πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα του ελέγχου, όμως, απειλούν να επιδεινώσουν το πρόβλημα. Κατ' αρχάς το περιβάλλον των ελεγκτών έχει γίνει πολύ πιο ανταγωνιστικό στη δεκαετία του 1990 απ' ό τι σε προηγούμενες δεκαετίες, αυξάνοντας τις συνέπειες της απώλειας ενός πελάτη και τα κίνητρα για τη διατήρηση της καλής σχέσης με τον πελάτη. Προηγουμένως οι νέοι ελεγκτές τυπικά χρεώνονταν σε αναλογία τέσσερις (4) φορές το κόστος του εργαζομένου. Τώρα είναι κοινό για το λόγο αυτό να πέσει κάτω από τα δύο (2) και ακόμα και κάτω από το ένα (1), όταν άλλες εταιρείες προσπαθούν να «κλέψουν» έναν πελάτη. Σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικές αγορές, λογιστικά γραφεία επιδίδονται σε «lawballing», δηλαδή να υποτιμούν ο ένας τον άλλον σκόπιμα, αποδεχόμενοι οι ελεγκτές ασύμφορες αμοιβές κατά το πρώτο ή δεύτερο έτος προκειμένου να «αγοράσουν» την επιχείρηση. Όταν οι ελεγκτές αποδέχονται δραστικά μειωμένες αμοιβές, είναι πιθανό να διατηρήσουν το πελάτη για αρκετά χρόνια. Στο παρελθόν το να πλησιάζεις τον πελάτη ενός άλλου κρινόταν ακατάλληλο. Σήμερα, η αργή οικονομική ανάπτυξη δυσκολεύει να «αναπτυχθεί η επιχείρηση», έτσι το να προσελκύσουν πελάτες μακριά από τους ανταγωνιστές είναι ένα σημάδι επιτυχίας.

Η ένταση του ανταγωνισμού υπάρχει, όχι μόνο μεταξύ των λογιστικών εταιρειών, αλλά και στο εσωτερικό τους. Σε αντίθεση με την ευγενική φύση της δραστηριότητας 25 χρόνια πριν, οι σύγχρονες ελεγκτικές εταιρείες αναμένουν οι εταίροι να μπορούν να αποφέρουν σημαντικά έσοδα από την αποτυχία, ούτως ώστε να ανταποκριθούν στις προσδοκίες αυτές που συχνά οδηγούν σε «συνταξιοδότηση». Όταν ένας εταίρος σε αυτό, έχει οικονομικές επιπτώσεις στη διανομή κερδών, αλλά δεν εξασφαλίζει την απασχόληση. Και οι δύο διαστάσεις αύξησης της ανταγωνιστικότητας είναι πιθανό να εστιάσουν την προσοχή του

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

ελεγκτή για άμεσα κέρδη και να εντείνουν τις συνέπειες της απώλειας ενός πελάτη που οφείλεται σε αρνητικό έλεγχο.

Δεύτερον οι κορυφαίοι ελεγκτές είναι οντότητες στα πλαίσια των ευρύτερων συνεργασιών που περιλαμβάνουν φόρους και (ταχέως αναπτυσσόμενες) πρακτικές συμβουλές. Ελεγκτικά γίνεται όλο και λιγότερο σημαντική η συνολική κερδοφορία από τις κορυφαίες λογιστικές εταιρείες. Σε πολλές περιπτώσεις ο πελάτης του ελέγχου μιας επιχείρησης είναι και επίσης πελάτης συμβουλών, με το συστατικό των συμβουλών, η σχέση είναι πολύ πιο κερδοφόρα από τον έλεγχο. Έτσι, με μια αρνητική γνώμη δεν κινδυνεύει μόνο το ελεγκτικό κομμάτι της σχέσης, καθώς και η σχέση παροχής συμβουλών. Στο παρελθόν, οι επιχειρήσεις έχουν τονίσει την ανεξαρτησία των τριών συστατικών τους (ελεγκτικές, φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες). Ωστόσο, επιχειρήσεις έχουν δομές που αλλάζουν τη μορφή τους, για την καλύτερη ενσωμάτωση των υπηρεσιών τους στον τομέα των βιομηχανιών και για συγκεκριμένους πελάτες. Πληροφορίες από ένα μέρος της σχέσης με τον πελάτη μπορούν να βοηθήσουν την εταιρεία ορκωτών λογιστών με ένα άλλο συστατικό. Όμως ο κίνδυνος για ανεξαρτησία είναι επίσης αυξημένος. Φανταστείτε πόσο δύσκολο είναι για έναν ελεγκτή του οποίου η εταιρεία έχει την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε μια εταιρεία, εκείνος να υποβάλλει ειδική έκθεση. Τέλος, ταυτόχρονα το να είναι κάποιος σύμβουλος και φύλακας συγγέει περισσότερο το θέμα από τους οποίους οι ελεγκτές είναι υπόλογοι αλλά και εργάζονται για εκείνους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2. 5: Η δημιουργική λογιστική

2.5.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Δημιουργική Λογιστική (Creative Accounting) αποτελεί ένα φαινόμενο που παίρνει μεγάλες διαστάσεις τα τελευταία χρόνια σε παγκόσμιο επίπεδο και εξελίσσεται σε σοβαρή απειλή για τις εταιρείες. Σύμφωνα με έρευνα της Price Water House Coopers του 2007 για το οικονομικό έγκλημα αναφέρει ότι οι απώλειες των επιχειρήσεων από απάτες αυξήθηκαν κατά 40% το 2005 και 2006, με συνέπεια το κόστος από τις άμεσες ζημιές να φτάσει τα 2,4 εκατομμύρια δολάρια.

Ουσιαστικά η Δημιουργική Λογιστική προκαλεί μια διαστρεβλωμένη κατάσταση σε επίπεδο επιχειρησιακής οντότητας με αντίκτυπο στη κοινωνία, έχοντας και πολιτικοοικονομικές προεκτάσεις. Με την εφαρμογή αθέμιτων αλλά και θεμιτών μεθόδων εντοπίζονται συνέπειες στα δημοσιευμένα αποτελέσματα των επιχειρήσεων, που σκοπό έχουν να απεικονίσουν με ορθό τρόπο την χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης και να παρέχουν πληροφόρηση στους επενδυτές και γενικότερα σε όλους τους παράγοντες της αγοράς. Το φαινόμενο της Δημιουργικής Λογιστικής έχει απασχολήσει έντονα την ακαδημαϊκή κοινότητα και έχει αποτελέσει σημαντικό πεδίο έρευνας ιδιαίτερα μετά τα εταιρικά σκάνδαλα παγκόσμιας κλίμακας (Enron, Xerox, Worldcom, Parmalat) που προκάλεσαν διχασμό στις διεθνείς αγορές και κατακερμάτισαν οποιαδήποτε σχέση εμπιστοσύνης των εταιρειών με τους επενδυτές, τους μετόχους, τους πιστωτές και τους εργαζόμενους.

Αν λάβουμε υπόψη ότι στο φαινόμενο της Δημιουργικής Λογιστικής εμπλέκονται εταιρείες ορκωτών λογιστών, λογιστές της ίδιας της επιχείρησης, χρηματοπιστωτικοί οίκοι και ανώτερα διοικητικά στελέχη θα διακρίνουμε ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Η περιπλοκότητα του φαινομένου αυτού εντείνεται αν εξετάσουμε τις μεθόδους που υιοθετούνται για την «ωραιοποίηση» των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, και κατά πόσο είναι εύκολο να εντοπίσουμε τις μεθόδους αυτές, όπως επίσης και τα κίνητρα που παρακινούν τα στελέχη της ανώτερης διοικητικής βαθμίδας να προσφεύγουν σε παραποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων.

2.5.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΑΠΑΤΗΣ» ΚΑΙ ΟΙ ΑΙΤΙΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 63γ παράγραφος 2-3 του νόμου 2190/20, η απάτη ορίζεται ως το αδίκημα που συνίσταται στην παραπλάνηση κάποιου ατόμου με απατηλά μέσα, όπως η απόκρυψη, η παραποίηση αληθινών στοιχείων ή η εμφάνιση ψευδών στοιχείων ως αληθινών, με σκοπό το άμεσο ή έμμεσο όφελος του διαπράττοντος την απάτη.

Από την άλλη η Ένωση Πιστοποιημένων Εξεταστών Απάτης (Association of Certified Fraud Examiners) των Η.Π.Α. ορίζει την επαγγελματική απάτη, ως ενέργεια που διαπράττεται από ένα άτομο και αφορά παράνομες πράξεις όπως εξαπάτηση, απόκρυψη στοιχείων και παραβίαση της εμπιστοσύνης, με σκοπό το προσωπικό κέρδος, μέσω της εκμετάλλευσης της επαγγελματικής θέσης που κατέχει, αξιοποιώντας περιουσιακά στοιχεία του εργοδότη.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Ελέγχου 240, η απάτη ορίζεται ως μια εσκεμμένη πράξη ατόμων (είτε της διοίκησης, είτε εργαζομένων της εταιρείας, είτε τρίτων), με αποτέλεσμα την παραποίηση των οικονομικών καταστάσεων, όπως: νόθευση ή αλλοίωση των καταχωρήσεων ή των αποδεικτικών στοιχείων, αλλοιωμένη παρουσίαση των στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης, απόκρυψη ή παράλειψη αποτελεσμάτων συναλλαγών από λογιστικές εγγραφές ή παραστατικά, καταχώρηση συναλλαγών άνευ ουσίας («εικονικές συναλλαγές»), καταχρηστική εφαρμογή των λογιστικών αρχών και προτύπων. Επίσης, στο ίδιο πρότυπο αναφέρεται η διάκριση μεταξύ της έννοιας της απάτης και της έννοιας του λάθους ή σφάλματος, η οποία σχετίζεται με το εάν η εκάστοτε ενέργεια που συνεπάγεται τη μη ορθή παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων έγινε ακούσια ή εκούσια. Τέτοια σφάλματα μπορεί να είναι: αριθμητικά λάθη του προσωπικού του λογιστηρίου σε καταχωρήσεις και αποδεικτικά στοιχεία, αβλεψίες ή παρερμηνείες γεγονότων, μη σωστή εφαρμογή των αρχών και προτύπων της λογιστικής.

Η επαγγελματική απάτη και κατάχρηση διακρίνεται σε δύο κατηγορίες:

- A.** Στην απάτη σε βάρος της εταιρείας υποκινούμενη από άτομα εντός ή εκτός της εταιρείας, και
- B.** Στην απάτη προς όφελος της εταιρείας.

Παράδειγμα απάτης σε βάρος της εταιρείας αποτελεί η υπεξαίρεση χρηματικών ποσών, η παραποίηση τιμολογίων, αλλά και η δωροδοκία υπαλλήλων, ενώ απάτη προς όφελος της εταιρείας αποτελεί η σκοπίμως εσφαλμένη παρουσίαση ή αποτίμηση συναλλαγών και στοιχείων, πηγών και χρήσεων κεφαλαίου.

Η απάτη είναι αποτέλεσμα τριών παραγόντων:

- 1.** Της ευκαιρίας,
- 2.** Του κινήτρου ή της πίεσης και
- 3.** Της στάσης αιτιολόγησης ή της ορθολογικής εξήγησης.

Οι παράγοντες αυτοί, σύμφωνα με το ελεγκτικό πρότυπο 99 των Η.Π.Α., δημιουργούν το λεγόμενο «τρίγωνο της απάτης» (fraud triangle). Μερικοί από αυτούς τους παράγοντες υπάρχουν στο επιχειρηματικό περιβάλλον, ενώ άλλοι είναι έμφυτοι ή πηγάζουν από προσωπικά ζητήματα που αντιμετωπίζει το κάθε άτομο.

Η ευκαιρία:

Υπάρχει όταν ο εσωτερικός έλεγχος δεν είναι επαρκής και ο ρόλος του διοικητικού συμβουλίου δεν είναι καθοριστικός για την καθοδήγηση του προσωπικού και τη διασφάλιση της ακεραιότητας των πράξεών του. Αποτελεί το σημαντικότερο από τους προαναφερθέντες παράγοντες, καθώς, χωρίς την ύπαρξη της ευκαιρίας, δε μπορεί να διαπραχθεί καμία απάτη.

Το κίνητρο:

Η η πίεση προέρχονται από προσωπικές καταστάσεις. Για παράδειγμα, κάποιος σοβαρός λόγος οικονομικής φύσης, όπως υπερβολικά χρέη ή προβλήματα στο χώρο εργασίας ή ένας σοβαρός λόγος υγείας που απαιτεί υψηλές ιατρικές δαπάνες, μπορεί να ωθήσουν ένα άτομο στη διενέργεια οικονομικής απάτης. Αυτό σημαίνει πως η αρχική πρόθεση του εργαζομένου δεν ήταν η κλοπή του εργοδότη αλλά δύσκολες καταστάσεις τον οδήγησαν σ' αυτό το σημείο.

Η στάση αιτιολόγησης:

Σημαίνει πως ο εργαζόμενος έχει βρει ένα τρόπο για να αιτιολογήσει την απάτη στη συνείδηση του. Μπορεί να έχει την πεποίθηση πως οι οικονομικές του απολαβές είναι υπερβολικά χαμηλές συγκριτικά με την εργασία που προσφέρει και απλά λαμβάνει, μέσω της απάτης, το χρηματικό ποσό που θα έπρεπε κατά τη γνώμη του να λαμβάνει. Σύμφωνα με μελέτες που έχουν διενεργηθεί για την απάτη το φαινόμενο αυτό αναφέρεται ως «wages in kind». Μπορεί, επίσης, ο εργαζόμενος να πιστεύει πως με την ενέργειά του αυτή δεν βλάπτει κανέναν ή πως πρόκειται για μια πράξη στην οποία καταφεύγουν οι περισσότεροι.

Για να επιτευχθεί μια απάτη, απαιτείται η συνεργασία δύο τουλάχιστον ατόμων, η δημιουργία κατάλληλων συνθηκών και κυρίως η ύπαρξη κινήτρου, με σημαντικότερο την προώθηση των ιδίων συμφερόντων. Είναι γνωστό πως η μεγιστοποίηση της αξίας της εταιρείας και η προώθηση των συμφερόντων των επενδυτών – μετόχων θα έπρεπε να αποτελούν τους πρωταρχικούς στόχους της κάθε διοίκησης. Ο ανταγωνισμός και η πίεση να ανταπεξέλθει η εταιρεία στις προσδοκίες όχι μόνο του διοικητικού συμβουλίου αλλά και των τρίτων (επενδυτών, αναλυτών, κλπ) παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διάπραξη απάτης. Η διοίκηση, ανάλογα με τα συμφέροντά της, επιδιώκει είτε υψηλότερα είτε χαμηλότερα κέρδη. Τα κίνητρα για την υπερδιόγκωση των κερδών είναι ο δανεισμός από τις τράπεζες, η αύξηση των τιμών των μετοχών, η βελτίωση της δημόσιας εικόνας της εταιρείας και η ευκολότερη χρηματοδότηση από επενδυτές. Ωστόσο, ορισμένες φορές επιθυμητή είναι και η υποεκτίμηση του κέρδους. Αυτό είναι επιθυμητό για την πληρωμή λιγότερων μερισμάτων και φόρων, λόγω άσκησης πίεσης στους εταίρους να εγκαταλείψουν την εταιρεία, λόγω ανταγωνισμού, αλλά και για τη δημιουργία προϋποθέσεων που θα οδηγήσουν σε «εικονική» πτώχευση.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2.6: Τα διεθνή εταιρικά Ελεγκτικά σκάνδαλα

2.6.1 ΔΙΕΘΝΗ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΚΑΝΔΑΛΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ «XEROX»

Η εταιρεία «HALOID», που χρονολογείται το 1959 και στη συνέχεια μετονομάστηκε σε «XEROX» είχε ξεκινήσει τη δραστηριότητα της ως κατασκευάστρια φωτογραφικού υλικού και χαρτιού. Στα μέσα του 1960, βασιζόμενη σε καινοτόμες σημαντικές τεχνολογίες, άρχισε να επεκτείνει τις δραστηριότητες της με την κατασκευή φωτοαντιγραφικών μηχανημάτων.

Η ανοδική πορεία αυτή της «XEROX» αποδείχτηκε ότι ήταν αποτέλεσμα παραποίησης των οικονομικών της στοιχείων αλλά και εξαπάτησης των επενδυτών της καθώς τον Απρίλιο του 2002 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των Η.Π.Α. κατέθεσε μήνυση κατά της «XEROX». Η κατηγορία που απαγγέλθηκε στην εταιρεία ήταν η εξαπάτηση κατά του δημοσίου κατά τη χρονική περίοδο 1997 – 2000, χρησιμοποιώντας τακτικές παραποίησης των οικονομικών της στοιχείων. Η σημαντικότερη πρακτική παραποίησης των στοιχείων της αποτελούσε την καταγραφή εσόδων από τις μισθώσεις φωτοαντιγραφικών μηχανημάτων. Συγκεκριμένα, η εταιρεία συνήθιζε να αναγνωρίζει τις μισθώσεις ως πωλήσεις την περίοδο που υπογραφόταν το συμβόλαιο, αντί να αναγνωρίζει τα μισθώματα ως έσοδα καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατηγόρησε την επιχείρηση ότι οι λογιστικές αρχές που χρησιμοποιούσε όχι μόνο παραβίαζαν τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές των Η.Π.Α. , αλλά επίσης ότι σκόπιμα σχεδιάζονταν προκειμένου να αυξηθεί η τιμή της μετοχής, εξαπατώντας με αυτόν τον τρόπο τόσο τη διοίκηση του χρηματιστηρίου όσο και τους ενδιαφερόμενους επενδυτές. Βάσει των παραπάνω κατηγοριών η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς υποστήριζε πως μέσω των συγκεκριμένων παρατυπιών τα κέρδη προ φόρων της επιχείρησης το έτος 1997 αυξήθηκαν κατά 405 εκατομμύρια δολάρια, το έτος 1988 κατά 655 εκατομμύρια δολάρια και το 1999 κατά 511 εκατομμύρια δολάρια.

Στην λογιστική απάτη που διέπραξε η εταιρεία «XEROX» σημαντικό ρόλο έπαιξαν και οι ελεγκτές της, οι οποίοι άνηκαν σε παγκοσμίως γνωστή ελεγκτική εταιρεία η οποία προκειμένου να διατηρήσει τη πολύχρονη συνεργασία της με την επιχείρηση, καθώς και να προφυλάξει τις αμοιβές της για τις ελεγκτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, «κάλυψε» την απάτη. Βέβαια, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα τα προβλήματα εμφανίστηκαν στην εταιρεία, καθώς με την αύξηση των εσόδων της κάθε περιόδου κατέστη πολύ δύσκολο για την διοίκηση της «XEROX» να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των επενδυτών σε επόμενες περιόδους. Έπειτα από τις κατηγορίες που δέχθηκε η «XEROX» από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των Η.Π.Α. συμφώνησε να καταβάλλει πρόστιμο αξίας 10 εκατομμυρίων δολαρίων και να αναδιατυπώσει τις καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως για την περίοδο 1997 έως 2000, καθώς δεν παραδέχθηκε αλλά ούτε και αρνήθηκε τις κατηγορίες αυτές. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των Η.Π.Α. στη συνέχεια κατέθεσε μήνυση κατά των τεσσάρων ελεγκτών της ελεγκτικής εταιρείας που ήταν υπεύθυνοι για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της «XEROX» και παρέβλεπαν την παραποίηση των στοιχείων της. Σήμερα, η

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

«XEROX» συνεχίζει επιτυχώς την δραστηριότητα της διεθνώς, κατέχοντας θυγατρικές τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ασία.

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΑΚΝΔΑΛΟ «ENRON»

Από την συγχώνευση δύο εταιρειών κοινής ωφέλειας στα μέσα της δεκαετίας του 1980 δημιουργήθηκε η εταιρεία «ENRON» και για τα επόμενα 10 χρόνια παρουσίασε σταθερή άνοδο στην αποδοτικότητά της καθώς άδραξε την ευκαιρία που παρουσιάστηκε από την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας στις Η.Π.Α. Πέραν από το γεγονός ότι κατείχε πολλούς αγωγούς ενέργειας, η «ENRON» είχε και επαγγελματικές συναλλαγές που αφορούσαν το φυσικό αέριο και τη μετάδοση ηλεκτρικής ενέργειας. Παρά την ανοδική πορεία της επιχείρησης, ειδικότερα μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1990, η διοίκηση της εταιρείας κατέγραφε έσοδα ως αποτέλεσμα συμφωνιών με εταιρείες που ήταν υπό την πλήρη ιδιοκτησία της «ENRON» με σκοπό τη φαινομενική αύξηση των εσόδων και των κερδών, και παράλληλα την απόκρυψη χρεών και ζημιών. Η κατάσταση αυτή σε συνδυασμό με τις συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των μελών οδήγησαν την επιχείρηση σε πτώχευση.

Στην συγκεκριμένη υπόθεση εξαπάτησης, τα λογιστικά και ελεγκτικά θέματα που προέκυψαν ήταν: η λογιστική πρακτική της επιχείρησης να μην ενοποιεί τις εταιρείες Ειδικού Σκοπού, οι οποίες της επέτρεπαν την απόκρυψη ζημιών και χρεών από τους επενδυτές, ο λογιστικός χειρισμός των συναλλαγών της «ENRON» με τις εταιρείες Ειδικού Σκοπού, οι οποίες στην πραγματικότητα ήταν εταιρείες που βρισκόταν υπό τον έλεγχό της, η πρακτική αναγνώρισης εσόδων της εταιρείας, σύμφωνα με την οποία καταγράφονταν ως τρέχοντα έσοδα αμοιβές υπηρεσιών επομένων χρόνων καθώς και έσοδα μελλοντικών συμβολαίων, εφαρμογή της εύλογης αξίας (Fair Value) που επέτρεπε την αποτίμηση επενδύσεων σε μη αξιόπιστες αξίες, η πολιτική της επιχείρησης όσος αφορά στα αποθέματα που διατηρούνταν από τις Εταιρείες Ειδικού Σκοπού.

Η πτώχευση της «ENRON» είχε μεγάλο ενδιαφέρον βέβαια και από πλευράς ελεγκτικής, καθώς η ελεγκτική εταιρεία η οποία ήταν υπεύθυνη για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης και παράλληλα μία από τις μεγαλύτερες ελεγκτικές εταιρείες των Η.Π.Α., κατηγορήθηκε για παράλειψη καθηκόντων, ακόμη και για απάτη, τόσο από τον τύπο όσο και από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των Η.Π.Α. και μηνύθηκε με σημαντικού ύψους χρηματικές αποζημιώσεις. Είναι γεγονός ότι ύστερα από το περιστατικό της «ENRON», τα διάφορα θεσμικά όργανα προχώρησαν σε έκδοση νέων κανόνων και ρυθμίσεων όσον αφορά στις σχέσεις επιχειρήσεων και ελεγκτικών εταιρειών.

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ «WORLDCOM»

Η «WORLDCOM» αποτέλεσε μια από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις τηλεπικοινωνιών στις Η.Π.Α. Το όνομα «WORLDCOM» το απέκτησε το 1995, μετά την συγχώνευση των επιχειρήσεων «LONG DISTANCE DISCOUNT SERVICE- LDDS» και «ADVANCED COMPANIES INC.». Το Νοέμβριο του 1997, η «WORLDCOM» και η «MCI

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

COMMUNICATIONS» προχώρησαν σε μια από τις μεγαλύτερες συγχωνεύσεις στην ιστορία των Ηνωμένων Πολιτειών, με αποτέλεσμα τη συγκρότηση της «MCI WORLDCOM», η οποία ωστόσο – μετά από την αποτυχημένη προσπάθεια συγχώνευσης με την εταιρεία «SPRINT CORPORATION»- μετονομάστηκε ξανά το 2000 σε «WORLDCOM».

Τον Ιούνιο του 2002, κατά τη διάρκεια εσωτερικού ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης, αποκαλύφθηκε απάτη 3,8 δις δολαρίων. Ένα μήνα αργότερα, ανακοινώθηκε η υποβολή της επιχείρησης σε πτώχευση, αφού αποκαλύφθηκε ότι από το 1999 μέχρι το Μάιο του 2002 τα διοικητικά στελέχη της εταιρείας χρησιμοποιούσαν παραπλανητικές λογιστικές μεθόδους για να καλύψουν την πτωτική οικονομική της κατάσταση και να προβάλλουν μια ψευδή εικόνα οικονομικής ευρωστίας ώστε να αυξήσουν την τιμή της μετοχής της. Μέχρι τα τέλη του 2003 εκτιμάται ότι τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας είχαν διογκωθεί κατά 11 δις δολάρια. Η απάτη αυτή πραγματοποιήθηκε αποκρύπτοντας από τις καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως έξοδα που σχετίζονταν με άλλες εταιρείες τηλεπικοινωνιών, με την κεφαλαιοποίηση των εξόδων αυτών και την εμφάνιση τους στην κατάσταση ισολογισμού και διογκώνοντας τα έσοδα με «απροσδιόριστα – μη κατανεμημένα εταιρικά έσοδα».

Αξίζει να σημειωθεί, πως η ιστορία της «WORLDCOM» σε συνδυασμό με την ιστορία των επιχειρήσεων που εξαγόρασε και συγχωνεύτηκε, δείχνουν το αντίκτυπο που είχε η πτώχευσή της στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, καθώς αυτή ήταν ουσιαστικά που ώθησε τα αρμόδια όργανα σε ρυθμιστικές αλλαγές και στη θέσπιση νόμων ώστε να «κατακερματίσουν» το μονοπώλιο που ίσχυε στο συγκεκριμένο τομέα.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι η εταιρεία που είχε αναλάβει τον έλεγχο της «WORLDCOM» κατά τη διάρκεια που πραγματοποιούνταν οι παρατυπίες ήταν πολύ γνωστή. Τελικά, η «WORLDCOM» άλλαξε μετά την πτώχευση το όνομά της σε «MCI» και προχώρησε σε διαδικασία αναδιοργάνωσης, ενώ εκκρεμούν μέχρι σήμερα πληρωμές σε πιστωτές και εργαζόμενους, τον Ιανουάριο του 2006, εξαγοράστηκε από μια άλλη εταιρεία τηλεπικοινωνιών, τη «VERIZON COMMUNICATIONS».

ΕΝΟΤΗΤΑ 2.7: Οι εκθέσεις ελέγχου

2.7.1 ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έκθεση ελέγχου αποτελεί το τελικό στάδιο και τελευταίο βήμα της όλης ελεγκτικής διαδικασίας στο ελεγκτικό έργο του ελεγκτή στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μιας οικονομικής μονάδας. Στην ουσία είναι η συγκέντρωση και κωδικοποίηση των ουσιωδών συμπερασμάτων που εξάγει ο ελεγκτής από το σύνολο των ελεγκτικών τεκμηρίων που έχει συλλέξει και αξιολογήσει, και φυσικά αποτελεί τη βάση για την επαγγελματική γνώμη του που διατυπώνεται στην έκθεση αυτή. Αποτελεί το τελικό προϊόν του ελέγχου το οποίο παραδίδεται στο πελάτη (client).

Η έκθεση ελέγχου είναι το μέσο επικοινωνίας που χρησιμοποιεί ο ελεγκτής με τους κατά νόμο εντολείς του, δηλαδή τα διοικητικά όργανα ή αρμόδιες αρχές που του ανέθεσαν το συγκεκριμένο ελεγκτικό έργο. Κατά τον εταιρικό νόμο, σε μια ανώνυμη εταιρεία οι εντολείς του ελεγκτή είναι οι μέτοχοι της εταιρείας, οι οποίοι διορίζουν τον ελεγκτή στην ετήσια τακτική γενική συνέλευση τους. Κατά τον ελληνικό νόμο, βέβαια, δυνατότητα νόμιμης χρήσης της έκθεσης του ελεγκτή έχει και κάθε τρίτος που χρησιμοποιεί τις ελεγμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης για τη λήψη αποφάσεων. Σύμφωνα με τα παραπάνω καταλήγουμε πως η ευθύνη του ελεγκτή επεκτείνεται σε όλους τους εκάστοτε εντολείς του. Εάν αποδειχθεί ότι ο ελεγκτής δεν ακολουθεί πιστά τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τα ελεγκτικά πρότυπα και τη σχετική νομοθεσία, μέσα από την έκδοση της έκθεσης ελέγχου -που αποτελεί τυπική πράξη- του επιφέρονται σοβαρές νομικές (πειθαρχικές, αστικές ή και ποινικές) κυρώσεις.

2.7.2 ΠΟΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Το αναθεωρημένο ΔΕΠ 700 σε μετάφραση ΕΕΠ 7700 με τίτλο «Η έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή για ένα πλήρες σύνολο χρηματοοικονομικών καταστάσεων γενικού σκοπού» και το ΔΕΠ 701 σε μετάφραση ΕΕΠ 7701 με τίτλο «Διαφοροποιήσεις της έκθεσης του ανεξάρτητου ελεγκτή» είναι τα πρότυπα που ρυθμίζουν το θέμα της έκθεσης του ελεγκτή.

2.7.3 ΠΟΙΕΣ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΑΣΕΙ ΔΕΠ ΚΑΙ ΕΕΠ

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΠ οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι οι εξής:

- Ισολογισμός
- Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως
- Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης
- Κατάσταση ταμειακών ροών
- Προσάρτημα, το οποίο περιλαμβάνει επεξηγηματικές πληροφορίες και αναλύσεις καθώς και τις λογιστικές και πολιτικές που χρησιμοποιεί η οικονομική μονάδα.

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Τα παραπάνω ισχύουν για τις εταιρείες του εξωτερικού αλλά και για τις εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες στην Ελλάδα και όλες τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν υποχρεωτικά ή προαιρετικά τα ΔΠΧΠ.

Βάσει των παραπάνω στον οικονομικό κλάδο εξετάζεται εάν στις οικονομικές μονάδες υπάρχει «πλήρης» σετ χρηματοοικονομικών καταστάσεων. «Πλήρης» σετ χρηματοοικονομικών καταστάσεων υποδηλώνει χρηματοοικονομικές καταστάσεις οι οποίες δεν είναι συνοπτικές. Στην Ελλάδα, για όσες εταιρείες δεν εφαρμόζουν προαιρετικά ή υποχρεωτικά τα ΔΠΧΠ, το τι συνιστά «πλήρης» σετ χρηματοοικονομικών καταστάσεων διαφοροποιείται ανάλογα με το εάν οι χρηματοοικονομικές της καταστάσεις ενοποιούνται από άλλη εταιρεία ή συντάσσει ενοποιημένες καταστάσεις.

«Πλήρης» σετ χρηματοοικονομικών καταστάσεων για οποιαδήποτε εταιρία παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ:		
ΔΛΠ/ΔΠΧΠ	ΕΕΠ με ενοποιημένες καταστάσεις	ΕΕΠ χωρίς ενοποιημένες καταστάσεις
Ισολογισμός	Ισολογισμός	Ισολογισμός
Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσεως	Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσεως	Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσεως
Κατάσταση ταμειακών ροών	Κατάσταση ταμειακών ροών	-
Πίνακας Μεταβολών Καθαρής Θέσης	Πίνακας Μεταβολών Καθαρής Θέσης	-
Προσάρτημα	Προσάρτημα	Προσάρτημα
-	Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων	Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων

2.7.4 ΤΑ ΕΙΔΗ ΓΝΩΜΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Σύμφωνα με το ΔΠΕ 700 (ΕΕΠ700), ο ελεγκτής πρέπει να αξιολογήσει τα συμπεράσματα που μπορεί να εξαχθούν από τα ελεγκτικά τεκμήρια που συγκέντρωσε κατά την διενέργεια του ελέγχου. Βάσει αυτών των τεκμηρίων, ο ελεγκτής πρέπει να δηλώσει με σαφήνεια στην έκθεση του ελέγχου εάν οι ελεγμένες καταστάσεις παρουσιάζονται εύλογα από κάθε ουσιώδη πλευρά. Οφείλει επίσης στην ειδική παράγραφο της έκθεσης επισκόπησης, να διατυπώσει ότι δεν έχει περιέλθει στην αντίληψή του οτιδήποτε θα οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι η συνημμένη ενδιάμεση οικονομική πληροφόρηση δεν έχει καταρτιστεί, από κάθε ουσιώδη

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

άποψη, σύμφωνα με το ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση οικονομική πληροφόρηση» ή τα αντίστοιχα ΕΛΠ.

Οι εκθέσεις ελέγχου του ελεγκτή κατατάσσονται σύμφωνα με τα ΔΠΕ στις παρακάτω κατηγορίες:

1. Έκθεση ελέγχου με σύμφωνη γνώμη
2. Έκθεση ελέγχου με έμφαση σύμφωνης γνώμης
3. Έκθεση ελέγχου με επιφύλαξη γνώμης (εξαιρέσεις)
4. Έκθεση ελέγχου με αδυναμία έκφρασης γνώμης
5. Έκθεση ελέγχου με άρνηση γνώμη

Ωστόσο, ο νόμιμος ελεγκτής μπορεί να συμπεριλάβει και παράγραφο παρατηρήσεων αλλά και έμφασης.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΕ ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ ΚΑΙ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΥΜΦΩΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Στην περίπτωση που ο ελεγκτής έχει συγκεντρώσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια και οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές και τα αντίστοιχα λογιστικά πρότυπα, χωρίς να υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς αυτές σε σχέση με την προηγούμενη οικονομική χρήση και γενικότερα, δεν προκύπτουν παρατηρήσεις που να επηρεάζουν ουσιωδώς τις οικονομικές καταστάσεις, ο ελεγκτής εκφράζει σύμφωνη γνώμη.

Στην περίπτωση που ο ελεγκτής περιλαμβάνει στην έκθεση ελέγχου ή επισκόπησης παράγραφο έμφασης, πρόκειται για σύμφωνη γνώμη στο συγκεκριμένο θέμα ή/και θέματα. Η μόνη διαφορά με τη σύμφωνη γνώμη είναι ότι περιλαμβάνει και την παράγραφο έμφασης.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΕ ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ ΓΝΩΜΗΣ (ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ)

Στην περίπτωση που υπάρχουν παρατηρήσεις, που αν και επηρεάζουν την εικόνα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν είναι διάχυτες και τόσο ουσιώδεις, ώστε να καθιστά την συνολική εικόνα της ελεγχόμενης εταιρείας παραπλανητική και να απαιτείται η έκφραση αρνητικής γνώμης, ο ελεγκτής εκφράζει τη γνώμη του με επιφύλαξη ή εξαίρεση. Ορισμένοι λόγοι που μπορούν να οδηγήσουν τον ελεγκτή σε αυτή την περίπτωση είναι:

- Ο περιορισμός της έκτασης του ελέγχου εξαιτίας της ελεγχόμενης μονάδας, ή
- Η αδυναμία απόκτησης επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων με σημαντικές, αλλά όχι διάχυτες επιπτώσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Συνεπώς, εάν ο ελεγκτής συμπεριλάβει στην έκθεση ελέγχου ή επισκόπησης παράγραφο έμφασης, εκφράζοντας για παράδειγμα τη διαφωνία του για τις ακολουθούμενες λογιστικές αρχές και μεθόδους με σημαντικές, αλλά όχι διάχυτες επιπτώσεις στις οικονομικές καταστάσεις, εκφράζεται γνώμη με επιφύλαξη με έμφαση θέματος.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΕ ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Στην περίπτωση αδυναμίας απόκτησης επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων με σημαντικές και διάχυτες επιπτώσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και κατ' επέκταση αδυναμία του ελεγκτή να αποφανθεί για την αξιοπιστία των καταστάσεων αυτών, τότε αρνείται να εκφράσει γνώμη και υποχρεούται να παραθέσει στην έκθεση ελέγχου ή επισκόπησης όλους τους σημαντικούς και ουσιαστικούς λόγους που τον οδήγησαν σε αυτή του την άρνηση.

Διάχυτες επιπτώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων είναι εκείνες που κατά τη κρίση του ελεγκτή:

- Δεν περιορίζονται σε συγκεκριμένα στοιχεία, λογαριασμούς ή κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων,
- Αν περιορίζονται σε συγκεκριμένα στοιχεία, λογαριασμούς ή κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων, αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό τμήμα των οικονομικών καταστάσεων,
- Σε σχέση με τις γνωστοποιήσεις, είναι ουσιώδεις για τους χρήστες για την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΕ ΑΡΝΗΣΗ ΓΝΩΜΗΣ

Στην ύπαρξη ουσιωδών και διάχυτων παρατηρήσεων που επηρεάζουν σημαντικά την εικόνα των οικονομικών καταστάσεων, καθιστώντας την ελλιπή ή παραπλανητική, χωρίς να είναι εφικτή η έκφραση γνώμης με επιφύλαξη (εξαίρεση), όπως στην περίπτωση που οι οικονομικές καταστάσεις δεν καταρτίστηκαν με βάση τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές και τα λογιστικά πρότυπα, εκφράζεται αρνητική γνώμη.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΜΦΑΣΗΣ

Ο ελεγκτής απαιτείται να διατυπώνει παρατηρήσεις στην έκθεση ελέγχου ή επισκόπησης όταν:

- i. Διαπιστώνει παρεκκλίσεις από τις παραδεκτές λογιστικές αρχές και τα λογιστικά πρότυπα, τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς με αποτέλεσμα να υπάρχει ουσιώδης επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις,
- ii. Περιορίζεται το ελεγκτικό του έργο λόγω μη εφαρμογής του ελέγχου ή παραλείψεων και ενεργειών των στελεχών της ελεγχόμενης εταιρείας, όπως για παράδειγμα η άρνηση παροχής πληροφοριών στον ελεγκτή, κ.α.

Σε τέτοιου είδους περιπτώσεις, πρέπει να συμπεριληφθεί στην έκθεση ελέγχου ή στην έκθεση επισκόπησης, μια ειδική παράγραφο με τις αντίστοιχες παρατηρήσεις. Η επίδραση αυτών των γεγονότων κρίνεται ουσιώδης καθώς μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις των χρηματοοικονομικών χρηστών.

Οι παρατηρήσεις πρέπει να διακρίνονται για τη σαφήνεια, τη συντομία και πληρότητά τους. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει το νόημα τους και το περιεχόμενό τους να είναι ξεκάθαρο και

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

να επικεντρώνονται στην ουσία του θέματος, ώστε οι χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων να διαπιστώνουν και να κατανοούν τις αμφιβολίες του ελεγκτή και την επίδραση των γεγονότων που παρατίθενται στην παράγραφο των παρατηρήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με ευκολία.

Η παράγραφος έμφασης, που παρατίθεται στο τέλος της έκθεσης ελέγχου ή επισκόπησης και ακολουθεί την παράγραφο με τη γνώμη ή το συμπέρασμα του ελεγκτή, περιλαμβάνει σημαντικές πληροφορίες που πρέπει να γνωστοποιηθούν στους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και μάλιστα με τέτοιο τρόπο, ώστε να μη δημιουργείται η εντύπωση πως πρόκειται για παρατηρήσεις που θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη κατά τη διατύπωση της γνώμης του. Οι πληροφορίες αυτές χαρακτηρίζονται σημαντικές, καθώς μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις των χρηστών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Παραδείγματα πληροφοριών που περιέχονται στην παράγραφο έμφασης αποτελούν εκείνες σχετικά με την αβεβαιότητα ως προς τη δυνατότητα συνέχισης της χρηματοοικονομικής δραστηριότητας της εταιρείας, τη μη συμμόρφωση της εταιρείας με τους ισχύοντες νόμους, ορισμένα λάθη στις οικονομικές καταστάσεις, κ. ο. κ., χωρίς όμως όλα αυτά τα γεγονότα να έχουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΝΟΤΗΤΑ 3.1: Συμπεράσματα

3.1.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με την πάροδο των ετών και καθώς η οικονομία εξελίσσεται με ταχύτατους ρυθμούς, και ο ανταγωνισμός γίνεται πιο έντονος και απαιτητικός διαπιστώνεται πως το ελεγκτικό επάγγελμα γίνεται όλο και πιο σημαντικό και χρήσιμο, καθώς οι κίνδυνοι που καιροφυλακτούν είναι πάμπολλοι. Στην παρούσα φάση όπου η παγκόσμια οικονομία μαστίζεται από την οικονομική κρίση και παλεύει να ξεφύγει από αυτή, ο εξωτερικός αλλά και ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί το βασικό εργαλείο για την έξοδο από αυτή.

Οι εταιρείες λοιπόν -εν μέσω οικονομικής κρίσης που- αποζητούν με κάθε τρόπο να διορθώσουν αλλά και να αποφύγουν τις «κακοτοπιές» αναζητούν τον «απόλυτο» ορκωτό ελεγκτή λογιστή να τους δώσει λύσεις, για να προστατεύσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία και να βελτιστοποιήσουν τον τρόπο λειτουργίας με μοναδικό σκοπό το μεγαλύτερο κέρδος, με δραστική μείωση του κόστους και την διατήρηση τους στον κλάδο.

Οι ελεγκτές μέσω του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων έχουν ως βασικό σκοπό να εντοπίσουν τυχόν λάθη, σκοπιμότητες εσωτερικών χρηστών, παρατυπίες και σφάλματα, και να προτείνουν τις πιο σωστές λύσεις για την διόρθωση τους, ούτως ώστε να προστατεύσουν τις επενδύσεις των μετόχων της εταιρίας. Βέβαια οι ελεγκτές δεν απαιτούν την υλοποίηση των προτάσεων τους και δεν πιέζουν τον πελάτη τους. Στα πλαίσια όμως των διοικητικών υπηρεσιών που μπορεί να προσφέρει ένας ορκωτός ελεγκτής, δεν σταματάει στην πρόταση επίλυσης του προβλήματος, αλλά συνεχίζει και παρακάτω ώσπου να επέλθει η οριστική εξάλειψη του. Έτσι, με αυτόν τον τρόπο η εταιρεία μπορεί να επωφεληθεί στο μέγιστο από τις υπηρεσίες του ορκωτού ελεγκτή ώστε να μειώσει το κόστος της και να διατηρήσει την ποιότητα της.

Το ελεγκτικό επάγγελμα όντας τόσο σημαντικό και ο ελεγκτής έχοντας τόσες υποχρεώσεις, λογικό είναι ορισμένες φορές να μην δίνει το αναμενόμενο αποτέλεσμα λόγο του φόρτου εργασίας, αλλά και πολλές φορές να παρατυπεί για προσωπικό του όφελος και προς όφελος των ατόμων οι οποίοι τον προσέλαβαν και τον χρηματοδοτούν. Αδιάψευστος μάρτυς των παραπάνω αποτελούν τα ελεγκτικά σκάνδαλα που έχουν έρθει στο φώς και μας φανερώνουν και την αντίθετη πλευρά.

Βάσει των στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί στην παρούσα πτυχιακή εργασία αλλά και στη παρούσα οικονομική συγκυρία πιστεύουμε πως υπάρχουν τρόποι αποφυγής των παρατυπιών των ορκωτών ελεγκτών. Κατά την άποψη μας λοιπόν, πιστεύουμε πως η δημιουργία ενός ταμείου (κρατικού), όπου οι εταιρείες οι οποίες υπόκεινται σε εξωτερικό έλεγχο θα συνεισφέρουν ετησίως κάποιο χρηματικό ποσό και έτσι να συγκεντρώνεται η μισθοδοσία των ελεγκτών, θα αποτελούσε τον καλύτερο τρόπο αποφυγής της απόκρυψης στοιχείων από τους ελεγκτές προς προσωπικό τους όφελος μέσω της αποδοχής χρηματικών ποσών από τις εταιρείες που θέλουν να παραπληροφορήσουν τους εξωτερικούς χρήστες. Έτσι το επάγγελμα

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

τον ορκωτών λογιστών θα είναι τελείως ανεξάρτητο, θα αναδεικνύεται η ακεραιότητα του ελεγκτικού επαγγέλματος και δεν θα επαναληφθούν αντίστοιχες καταστάσεις ελεγκτικών σκανδάλων με το παρελθόν.

Τέλος, η ελεγκτική είναι ένας από τους δυναμικούς κλάδους της οικονομικής επιστήμης και της λογιστικής ειδικότερα και αναμένεται, παρά τα προβλήματα που αντιμετώπισε και συνεχίζει να αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια, να συντελέσει στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων, της κεφαλαιαγοράς αλλά και της διεθνούς και ελληνικής οικονομίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Κωνσταντίνος Καραμάνης , «Σύγχρονη Ελεγκτική», Εκδόσεις ΟΠΑ
- ✓ Χρήστος Ι. Νεγκάκης - Παναγιώτης Δ. Ταχυνάκης, «Σύγχρονα Θέματα Ελεγκτικής και Εσωτερικού Ελέγχου (σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου)» ΑΘΗΝΑ 2013, Εκδόσεις Διπλογραφία
- ✓ Φλιτούρης, Α. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2007, Εσωτερικός και Εξωτερικός έλεγχος

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Jill Solomon, «Corporate Governance and Accountability (Second Edition), Edition 2007, 1807-2007 Wiley (John Wiley and Sons, Ltd)
- ✓ Brink V and Witt H, «Modern Internal Auditing», 1982 J. Wiley and Sons

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- ✓ www.google.com
- ✓ www.gsis.gr
- ✓ www.elte.org.gr
- ✓ www.soel.gr
- ✓ www.theiid.org
- ✓ www.hiia.gr
- ✓ www.hacfe.gr
- ✓ www.el.wikipedia.org
- ✓ [Magazine: Summer 1997 Research Feature July 15, 1997 Reading Time: 17 min Max H. Bazerman, Kimberly P. Morgan and George F. Loewenstein](#)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

▼ ΑΡΘΡΟ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ MAGAZINE: SUMMER 1997 RESEARCH FEATURE

The Impossibility of Auditor Independence

In 1992, Phar-Mor, Inc., the largest discount drugstore chain in the United States, filed for bankruptcy court protection following discovery of one of the largest business fraud and embezzlement schemes in U.S. history. Coopers & Lybrand, Phar-Mor's former auditors, failed to detect inventory inflation and other financial manipulations that resulted in \$985 million of earnings overstatement during a three-year period. A federal jury unanimously found Coopers & Lybrand liable to a group of investors on fraud charges. The attorney for one investor argued that "this sends a strong signal to the accounting community that investors take very seriously the role of audited financial statements and rely on them for their integrity.

The investors who successfully sued Coopers & Lybrand contended that Gregory Finerty, the Coopers & Lybrand partner in charge of the Phar-Mor audit, was "hungry for business because he had been passed over for additional profit-sharing in 1988 for failing to sell enough of the firm's services." In 1989, Finerty began selling services to relatives and to associates of Phar-Mor's president and CEO (who has been sentenced to prison and fined for his part in the fraud). Critics claim that Finerty may have become too close to client management to maintain the professional skepticism necessary to conduct an independent audit.

The Phar-Mor case is one of many in which auditors have been held accountable for certifying faulty financial statements. Investors in the Miniscribe Corporation maintained that auditors were at least partially responsible for the now-defunct company's falsified financial statements; at least one jury agreed, holding the auditors liable to investors for \$200 million. In the wake of the U.S. savings and loan crisis, audit firms faced a barrage of lawsuits, paying hundreds of millions of dollars in judgments and out-of-court settlements for their involvement in the financial reporting process of savings and loan clients that eventually failed.

The accounting profession maintains that it is being unfairly assaulted by plaintiffs looking for a convenient "deep pocket" from which to recover losses that may result from their own poor investment decisions. The investing and lending public, on the other hand, has become cynical about the accounting profession and its role in the financial reporting process. How could auditors not see that so many of their savings and loan clients were about to fail? How could a prominent auditing firm with a reputation for integrity overlook such large misstatements in Phar-Mor's financial records? Critics of the profession suggest that auditor neglect and corruption may be responsible. We argue, however, that only very rarely are audit failures the result of deliberate collusion of auditors with clients in issuing faulty financial statements. Instead, we maintain that audit failures are the natural product of the auditor-client relationship. Under current institutional arrangements, it is psychologically impossible

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

for auditors to maintain their objectivity; cases of audit failure are inevitable, even with the most honest auditors.

Many professional roles call for impartial judgments. We expect judges to pass sentences that are free from racial prejudice, doctors to recommend treatments that are best for their patients rather than for their wallets, and teachers to put aside their personal feelings toward their students when grading their papers and exams. However, research in each area has shown that judges, doctors, and teachers are biased by their own interests and prejudices. There is no claim that these professionals are corrupt, only that biased judgment prevents them from making purely impartial, objective decisions.

In no profession is impartiality more important than in auditing. Auditors provide information to shareholders and to other stakeholders that is vital to firms' public ownership. An auditor's failure to detect significant misrepresentations in a company's financial statements can lead not only to losses by individual investors, but also to an overall decline of trust in capitalist institutions. Like members of other professions, however, auditors often face challenges to their independence. Many challenges arise because auditors are hired, paid, and even fired by the organizations that they audit rather than by the people they ostensibly represent.

The accounting profession is sensitive to the potential for bias in audits. The American Institute of Certified Public Accountants (AICPA) states in its Code of Professional Ethics:

“In the performance of any professional service, a member shall maintain integrity, shall be free of conflicts of interest, and shall not knowingly misrepresent facts or subordinate his or her judgment to others. . . . Members should accept the obligation to act in a way that will serve the public interest, honor the public trust, and demonstrate commitment to professionalism.”

The AICPA thus acknowledges the pressures on the integrity and objectivity of the auditor but contends that auditors can achieve a level of independence such that users can rely on audited financial statements as unbiased assessments of the reporting companies' positions.

The courts share the view that auditors must act in the interests of external users of financial statements and also assume implicitly that it is possible for them to do so. Former Chief Justice of the U.S. Supreme Court Warren Burger described the role of the auditor, in a 1984 opinion:

“The independent auditor assumes a public responsibility transcending any employment relationship with the client. The independent public accountant performing this special function owes ultimate allegiance to the company's creditors and stockholders, as well as to [the] investing public. This ‘public watchdog’ function demands that the accountant maintain total independence from the client at all times and requires complete fidelity to the public trust.”

How realistic is the assumption that auditors—even those of high integrity—can provide impartial judgments that respond to the interests of creditors, stockholders,

and the general public, rather than to the interests of the companies that hire them? Psychological research points to an inescapable conclusion: such impartiality is impossible under current institutional arrangements.

In this paper, we review the structure of the auditing system in the United States. We then discuss psychological research that points to the impossibility of auditor independence. Next, we describe contemporary aspects of the auditing profession that exacerbate independence issues. Finally, we enumerate some potential solutions.

The Structure of the Auditing Relationship

Stockholders, potential stockholders, financial advisers, underwriters, regulators, lending institutions, and businesses that extend credit are among the users of audited financial statements. These users make decisions based on the information in the statements, which are prepared and issued by a company's management. Management typically has incentives to present the company's financial position in the best possible light. Compensation plans often tie management's pay to reported financial results. Management might consider financial statements to be public relations documents, instrumental as a means to influence external users. Thus management may be motivated to present financial information that is overly optimistic, misleading, or false.

To obtain some assurance that financial statements presented by management are valid, reliable, and complete, external users look to the report of the company's independent auditor. An audit is an examination of a company's financial statements to give an opinion on whether the information in those statements is reliable and is prepared and presented in accordance with generally accepted accounting principles (GAAP). The company presents the auditor's opinion of its financial statement in a report along with the financial statement. An auditor's unqualified opinion states that, based on an examination in accordance with professional auditing standards, the accompanying financial statement "fairly presents" the company's financial position and results of operation in accordance with GAAP.

An unqualified audit report lends credence to the company's financial statement, providing external users with reasonable assurance that the information is reliable, consistent, and comparable across all periods covered by the report. If the audit opinion is to provide the desired degree of assurance, the auditor must be able to form and express an opinion without bias. Accountants traditionally use the term "independence" to refer to an auditor's ability to make audit judgments objectively, "free and clear of any influence that other parties or factors might bring to bear."

Although the auditor examines a company's financial statement on behalf of external users, the management of the company that prepared and issued the statement under examination hires and pays the auditor. The company under audit and the individuals who manage that company are the "client." Clients may hire and fire auditors at will. In addition to economic incentives that may bias an auditor's judgment in favor of the client who pays the fees, the relationship that auditing firms strive to develop with the clients may add to the auditors' psychological difficulty to make truly independent judgments.

The Psychology of the Impossibility of Independence

Calls for auditor independence, such as the AICPA's (quoted above), implicitly adopt a naive, unrealistic model of auditor psychology. This model assumes that auditors form unbiased judgments but that the potential for bias arises at the point of reporting those judgments. Expressed differently, auditor bias, to the extent that it occurs, is viewed as a form of deliberate misrepresentation. The assumption of deliberativeness is important because it implies that any tendency toward bias can potentially be rectified by moral suasion and/or the threat of sanctions.

Psychological research shows that this model is unrealistic. Bias typically enters unconsciously and unintentionally at the stage of making judgments, not of reporting on them, although there may be some deliberate misreporting as well. When people are called on to make impartial judgments, those judgments are likely to be unconsciously and powerfully biased in a manner that is commensurate with the judge's self-interest. Psychologists call this the self-serving bias. When presented with identical information, individual perceptions of a situation differ dramatically depending on one's role in the situation. People first determine their preference for a certain outcome on the basis of self-interest and then justify this preference on the basis of fairness by changing the importance of attributes affecting what is fair. Thus the problem lies not in our desire to be unfair, but in our inability to interpret information in an unbiased manner. Self-serving biases exist because humans are imperfect information processors. One of the most important non-objective influences on information processing is self-interest. People tend to confuse what is personally beneficial with what is fair or moral.

In a series of experiments examining the self-serving bias, which we think represent a close analogy to the situation in auditing, Loewenstein et al. presented participants with diverse materials (depositions, police reports, doctors' reports, and so on) from a lawsuit that resulted after a collision between a car and a motorcycle. Participants were assigned the role of plaintiff or defendant and attempted to negotiate a settlement. If unable to do so, they paid substantial penalties and were told that an impartial judge, who had earlier read the same case materials and reached a judgment, would determine the amount paid by the plaintiff to the defendant. Before they negotiated, participants were asked to predict the judge's ruling. They were told that the estimate would not be communicated to the other party and would not affect the judge's decision (which had already been made). Nevertheless, plaintiffs' predictions of the judge's award amount were substantially higher than those of defendants, and the degree of discrepancy between plaintiff and defendant strongly predicted whether they settled the case (as opposed to relying on the judge's decision).

In follow-up experiments, the same researchers attempted to reduce the magnitude of the bias. They paid participants for accurately predicting the judge's ruling and had them write an essay arguing the other side's viewpoint. Neither intervention had a measurable effect. Participants consistently believed that the judge would perceive judgments that were in their own material interest as fair. The researchers also attempted to reduce the magnitude of the self-serving bias by describing it to

participants in detail and having them take a test to ensure that they understood the description. The experimental intervention was successful insofar as participants became convinced that their negotiating opponent would be highly biased, but participants believed that they themselves would not succumb to the bias. The fact that participants were unable to rid themselves of the bias when rewarded for doing so and their belief that they were not subject to bias both demonstrate clearly that the self-serving bias is unconscious and not deliberate.

Other findings from the same experiments point to a likely psychological mechanism underlying the self-serving bias. Researchers gave participants eight arguments favoring the side they had been assigned (plaintiff or defendant) and eight arguments favoring the other side. They asked them to rate the importance of the arguments as perceived by “a neutral third party.” Participants tended to view arguments supporting their own position as more convincing than those supporting the other side, suggesting that the bias operates by distorting interpretation of evidence. Consistent with this interpretation, when the parties were assigned their roles (plaintiff or defendant) only after they read the case materials, the magnitude of the bias was substantially reduced and almost all the plaintiff-defendant pairs reached rapid agreement on damages.

In the studies we just reviewed, participants received no actual pecuniary benefit by reaching biased judgments; the only incentive for misrepresentation came from the subjects’ identification with their roles. Moreover, as we mentioned, in many experiments, there were explicit monetary incentives for arriving at unbiased judgments. Nevertheless, in approximately six studies with hundreds of subjects, the bias was consistently large.

The self-serving bias is exacerbated by a number of characteristics of the auditing relationship. First, the people who will be hurt by any misrepresentation are “statistical” — an auditor cannot identify them at the time the decision is made. People tend to be far less concerned about imposing harm on statistical victims than on known victims. Many people might lose a small amount of money, but it isn’t clear who will. In contrast, the auditor is likely to be well acquainted with the people within the client firm who would be hurt by a negative opinion on the audit. Second, the negative consequences of a negative opinion are likely to be immediate — loss of a client’s friendship, potential loss of the contract, and possible unemployment — whereas the effects of a positive report when a negative report was appropriate are likely to be downplayed because they are delayed. Third, auditors form an ongoing relationship with the organizations they audit, and any deterioration in the audited company is likely to unfold gradually. Auditors may unknowingly adapt to small imperfections in the company’s financial practices. Fourth, financial reporting standards are often flexible or ambiguous, so it may be easy for an auditor to rationalize a judgment that is consistent with self-interest rather than the interests of external users. Fifth, people possess a remarkable ability to mislead themselves about the nature of trade-offs, to rationalize to themselves and to others the accuracy of their biased judgments.

In sum, auditors’ judgments are likely to be biased in favor of their own and their client’s interests. This bias occurs indirectly as a result of selective sifting and integrating audit information. As a result, the bias is likely to be unintentional and

impervious to moral suasion or the threat of delayed and probabilistic sanctions, which are likely to seem quite remote.

Issues That Exacerbate the Problem of Independence

The tensions regarding independence have existed for decades. Recent developments in auditing, however, threaten to exacerbate the problem. First, the auditing environment has become far more competitive in the 1990s than in earlier decades, increasing the consequences of losing a client and the incentives for maintaining good client relations. Previously, junior auditors were typically billed at a ratio of four times the cost of the employee. Now it is common for this ratio to fall below two and even below one when another firm tries to “steal” an account. In highly competitive markets, accounting firms often engage in lowballing — accepting unprofitable audit fees in the initial year or two in order to “buy” the business. When auditors accept drastically discounted fees, they are likely to be highly motivated to retain the client for several years. In the past, approaching another auditor’s client was considered inappropriate. Today, slow economic growth has made it more difficult to “grow the business,” so luring accounts away from competitors is a mark of success.

Intensified competition has occurred not only between accounting firms but also within them. In contrast to the gentlemanly nature of the auditing business twenty-five years ago, contemporary auditing firms expect partners to generate significant revenue, and failure to meet these expectations frequently leads to “retirement.” Being a partner in this industry has financial implications for profit sharing but does not ensure employment. Both dimensions of increased competitiveness are likely to focus auditor attention on immediate profits and intensify the consequences of losing a client due to a negative audit.

Second, the leading auditors are entities within larger partnerships that include tax and (rapidly growing) consulting practices. Auditing is becoming less important to the overall profitability of the leading accounting firms. In many cases, a firm’s audit client is also a consulting client, with the consulting component of the relationship being far more profitable than the audit. So an unfavorable opinion risks not only the audit but, potentially, the consulting relationship as well. In the past, firms have emphasized the independence of their three components (audit, tax, and consulting). Firms have been changing their structural form, however, to better integrate services within industries and for specific clients. Information from one part of the relationship with a client can help the accounting firm with another component. But the risk to independence is also increased. Imagine how difficult it is for an auditor whose firm has been providing consulting services to a company to submit a qualified report. Simultaneously playing consultant and watchdog further confuses the issue of whom the auditors are accountable to and working for.

Conclusion

What explains the current wave of lawsuits against auditors? Past critics of the auditing profession have focused on the obvious conflict of fulfilling responsibility to

external users versus the financial benefits of pleasing the client. This conflict is typically viewed as a moral trade-off that auditors face. The larger problem, however, is not with the auditors' morality, but with limitations in the way that they process information. Thus independence remains a problem for even the most moral, honest auditor. Despite the auditors' best efforts to place the external users' interests above the client's and to maintain objectivity, they may be unable to overcome cognitive or psychological biases that make them arrive at marginal decisions in the client's favor. As we cited earlier, the AICPA states that the auditor "shall not knowingly misrepresent facts or subordinate his or her judgment." The larger problem facing society is that there is good reason to believe that auditors will unknowingly misrepresent facts and will unknowingly subordinate their judgment due to cognitive limitations.

While audits are done for external users, the negotiated relationship between the auditor and the client creates them. Both the auditor and the client benefit from auditors' self-serving bias. We believe that the auditing profession and external users of financial statements should actively seek fundamental changes in the current structure of the auditing relationship. Observers of the profession have suggested various possibilities, such as prohibiting a firm that conducts a company's audit from simultaneously providing other services for that client, prohibiting audit firms from providing any related services, having external (perhaps governmental) bodies appoint auditors or set fee structures, requiring companies to periodically change auditors, increasing oversight of auditing practices, or, the most drastic, having governmental agencies rather than the private sector conduct audits.

While we do not know that any of these suggestions would be optimal, we believe we have made a convincing case for reform of the current auditing relationship. External users pay a huge price for the flaws in the current structure of the audit function, as do the accounting firms devoting huge resources to defending themselves against what they see as an "epidemic" of litigation. Much like the federal deficit, these problems are mounting and will get worse if not addressed. Ideally, the interested parties will deal with these problems before the government does.

1. Adapted from M. Murray, "Coopers & Lybrand Is Found Liable by Jury to Investors," *Wall Street Journal*, 15 February 1996, p. A-8.

2. Adapted from M. Pitz, "Jury Finds Phar-Mor's Auditors Negligent," *Pittsburgh Post-Gazette*, 15 February 1996, pp. A1-A6.

Max H. Bazerman is the J. Jay Gerber Distinguished Professor of Dispute Resolution and Organizations at the J.L. Kellogg Graduate School of Management, Northwestern University. Kimberly P. Morgan is a certified public accountant and a Ph.D. candidate at the Katz School of Business, University of Pittsburgh. George F. Loewenstein is professor of economics, department of social and decision sciences, Carnegie Mellon University.

✓ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ

1)ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΓΝΩΜΗ

ΈΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΑΛΑΡΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ & ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Έκθεση επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας **ΑΛΑΡΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ & ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**, οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2011, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως και συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχο μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Βάση για Αρνητική Γνώμη

Όπως επεξηγείται στη Σημείωση 3 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, κατά τη λήξη της κλειόμενης χρήσης το σύνολο των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου υπερέβαινε το σύνολο των κυκλοφορούντων περιουσιακών τους στοιχείων κατά το ποσό των € 1.016 εκατ. και € 924 εκατ. αντίστοιχα και το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας είχε καταστεί αρνητικό με συνέπεια να συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 48 του Κ.Ν. 2190/1920. Επιπλέον, η Εταιρεία και ο Όμιλος εμφάνιζαν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις συνολικού ποσού € 1.013 εκατ. και € 1.046 εκατ. αντίστοιχα, εκ των οποίων ποσά € 955 εκατ. και € 962 εκατ. αντίστοιχα αφορούν καταγγελθείσες χρηματοδοτήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι ενέργειες της διοίκησης αναφορικά με την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων θεμάτων αναφέρονται επίσης στη Σημείωση 3 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων, χωρίς όμως, έως και τη σύνταξη της παρούσης, να διαφαίνεται πιθανή η εξεύρεση των απαιτούμενων κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση της απρόσκοπτης λειτουργίας της Εταιρείας και του Ομίλου. Οι προαναφερόμενες συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη σημαντικής αβεβαιότητας σχετικά με τη δυνατότητα συνέχισης της δραστηριότητας της Εταιρείας και του Ομίλου και κατ'επέκταση, ρευστοποίησης των περιουσιακών τους στοιχείων και κάλυψης των υποχρεώσεών τους μέσα στα πλαίσια των συνήθων εργασιών τους. Συνεπώς, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις έπρεπε να έχουν καταρτισθεί με βάση την αρχή της ρευστοποιήσιμης αξίας και όχι με βάση τις λογιστικές αρχές και τις μεθόδους που προβλέπονται από τα Δ.Π.Χ.Α. για συνεχιζόμενη δραστηριότητα. Εάν οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις είχαν συνταχθεί βάσει της αρχής της ρευστοποιήσιμης αξίας, πολλά στοιχεία τους θα είχαν επηρεασθεί ουσιωδώς. Οι συνέπειες της μη σύνταξης των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων βάσει της αρχής της ρευστοποιήσιμης αξίας δεν έχουν προσδιοριστεί.

Αρνητική Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, εξαιτίας της σημαντικότητας του θέματος που μνημονεύεται στην παράγραφο 'Βάση για Αρνητική Γνώμη', οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δεν παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας **ΑΛΑΠΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ & ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ** και των θυγατρικών αυτής κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011 και τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων

α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στην παράγραφο 3δ του άρθρου 43α του Κ.Ν 2190/1920.

β) Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α, 108 και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

γ) Για τη χρήση 2011 η Εταιρεία και οι θυγατρικές της που λειτουργούν στην Ελλάδα δεν έχουν αποδεχθεί το φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 82, παράγραφος 5, Ν. 2238/1994 και υπόκεινται στις προβλεπόμενες από το άρθρο αυτό κυρώσεις.

ΑΘΗΝΑ, 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 2012

ΒΡΑΣΙΔΑΣ ΣΠ. ΔΑΜΗΛΑΚΟΣ

A.M. ΣΟΕΛ 22791

“BDO”

DELTA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΣΥΝΝΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

• ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ				
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ				
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	484.917	1.316.430	470.041	1.286.431
Επενδύσεις σε ακίνητα	16.426	46.180	15.910	46.180
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	19.923	372.802	9.144	249.599
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	7.000	26.451	103.560	275.406
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ				
Αποθέματα	39.685	87.695	9.721	23.077
Απαιτήσεις από πελάτες	138.634	147.629	88.303	133.883
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	93.336	229.551	43.943	163.715
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για πώληση	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	<u>799.921</u>	<u>2.226.739</u>	<u>740.621</u>	<u>2.178.291</u>
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μετοχικό κεφάλαιο	14.709	588.360	14.709	588.360
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	-466.728	417.205	-456.632	467.439
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής	<u>-452.019</u>	<u>1.005.565</u>	<u>-450.923</u>	<u>1.055.799</u>
Δικαιώματα μειοψηφίας	-407	-31	0	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	-452.426	1.005.534	-450.923	1.055.799
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0	0	0	0
Προβλέψεις / Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	56.217	159.096	33.709	136.633
Βραχυπρόθεσμες δανειακές	976.562	819.544	968.719	812.222

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

υποχρεώσεις				
Λοιπές βραχυπρόθεσμές υποχρεώσεις	219.568	242.564	189.117	173.636
Υποχρεώσεις που σχετίζονται με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για πώληση	0	0	0	0
Σύνολο υποχρεώσεων	<u>1.252.347</u>	<u>1.221.205</u>	<u>1.191.544</u>	<u>1.122.491</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u>799.921</u>	<u>2.226.739</u>	<u>740.621</u>	<u>2.178.291</u>
	Ο Όμιλος			
	1.1- 31.12.2011		1.1- 31.12.2010	
	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Διακοπείσες δραστηριότητες	Σύνολο
Κύκλος Εργασιών	518.369	859.566	87.014	946.580
Μεικτά κέρδη / (ζημιές)	42.620	181.389	37.915	219.305
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	-1.425.319	-848.766	-11.131	-859.898
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	-1.504.864	-902.158	-20.587	-922.746
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους	<u>-1.457.242</u>	<u>-906.604</u>	<u>-24.974</u>	<u>-931.578</u>
Ιδιοκτήτες μητρικής	-1.456.791	-906.411	-24.974	-931.385
Δικαιώματα μειοψηφίας	-451	-193	0	-193
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-718	289	0	289
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	<u>-1.457.960</u>	<u>-906.315</u>	<u>-24.974</u>	<u>-931.289</u>
Ιδιοκτήτες μητρικής	-1.457.509	-906.131	-24.974	-931.105
Δικαιώματα μειοψηφίας	-451	-184	0	-185
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	-30,8377	-19,1871	-0,5287	-19,7158
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	-1.326.271	-671.717	1.552	-670.166

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	<u>-178.138</u>	<u>168.992</u>	<u>9.175</u>	<u>178.168</u>
	Η εταιρεία			
	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Διακοπήσεις δραστηριότητες	Σύνολο
Κύκλος Εργασιών	59.897	288.083	25.404	313.487
Μεικτά κέρδη / (ζημιές)	6.643	123.036	957	123.994
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	-1.330.809	-792.494	-18.410	-810.904
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	-1.556.902	-890.694	-29.447	-920.141
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους	<u>-1.506.723</u>	<u>-893.059</u>	<u>-29.702</u>	<u>-922.761</u>
Ιδιοκτήτες μητρικής	-1.506.723	-893.059	-29.702	-922.761
Δικαιώματα μειοψηφίας	0	0	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	0	0	0	0
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	<u>-1.506.723</u>	<u>-893.059</u>	<u>-29.702</u>	<u>-922.761</u>
Ιδιοκτήτες μητρικής	-1.506.723	-893.059	-29.702	-922.761
Δικαιώματα μειοψηφίας	0	0	0	0
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	-31,8947	-18,9045	-0,6287	-19,5332
	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	-1.251.759	-652,7720	-12842	-665614
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	<u>-216.357</u>	<u>138.854</u>	<u>-5.216</u>	<u>133.638</u>

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

• ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρία	
	1.1 - 31.12.2011	1.1. - 31.12.2010	1.1. - 31.12.2011	1.1. - 31.12.2010
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες)	-1.504.864	-902.158	-1.556.902	-890.694
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων (διακοπείσες δραστηριότητες)	0	-20.587	0	-29.447
Πλέον / μείον προσαρμογές για :				
Αποσβέσεις	99.048	177.049	79.050	139.721
(Κέρδη) / Ζημιές από εκποίηση ενσώματων παγίων	172	6	-69	1.950
Προβλέψεις	167.770	-4.059	215.046	-11.177
Απομειώσεις ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	1.109.777	840.543	998.557	789.537
Συναλλαγματικές διαφορές	-2.500	3.531	93	-100
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	16.041	2.096	170.544	55.764
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	63.643	51.296	55.688	42.436
Πλέον / μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	44.256	20.124	13.356	4.989
Μείωση / (αύξηση) εμπορικών απαιτήσεων	53.006	89.912	30.062	121.374
Μείωση / (αύξηση) λοιπών απαιτήσεων	-13.196	-36.261	-12.874	-37.885
(Μείωση) / αύξηση εμπορικών υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	-33.203	-72.999	10.169	-51.488
(Μείωση) / αύξηση λοιπών υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	-9.434	-51.824	-13.499	-49.034
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	-33.727	-50.278	-28.528	-45.158
Καταβεβλημένοι φόροι	-4.411	-12.595	-3.092	-9.796
Λειτουργικές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	0	5.804	0	27.299

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Σύνολο εισροών / (εισροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	<u>-47.621</u>	<u>39.600</u>	<u>-42.399</u>	<u>58.293</u>
Επενδυτικές δραστηριότητες				
(Απόκτηση) Πώληση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	23.010	-67	23.461	-2.790
(Αγορά) / Πώληση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	-17.568	-212.562	-12.542	-202.192
Τόκοι εισπραχθέντες	585	444	448	256
Μερίσματα εισπραχθέντα	0	0	278	0
Κέρδη / (Ζημιές) από πώληση επενδύσεων	-6.728	-24	-6.728	-30
Είσπραξη επιχορηγήσεων / πληρωμή εγγυήσεων	-1.395	351	-1.123	-2.249
Επενδυτικές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	0	124.004	0	144.105
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες	<u>-2.096</u>	<u>-87.853</u>	<u>3.795</u>	<u>-62.899</u>
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις / (Εξοφλήσεις) από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	-20.669	-58.223	-20.565	-63.778
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	-2.861	-13.920	-2.567	-12.619
Μερίσματα πληρωθέντα	0	-11.333	0	-11.333
Χρηματοδοτικές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	0	-1.336	0	0
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	<u>-23.530</u>	<u>-84.812</u>	<u>-23.133</u>	<u>-87.731</u>
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης	<u>-73.246</u>	<u>-133.065</u>	<u>-61.737</u>	<u>-92.338</u>
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	<u>83.333</u>	<u>216.398</u>	<u>66.088</u>	<u>158.426</u>
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	<u>10.087</u>	<u>83.333</u>	<u>4.351</u>	<u>66.088</u>

2)ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΜΕ ΓΝΩΜΗ ΓΙΑ ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας «Κ.Τ.Ε.Λ. ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με διακριτικό «Δ.Ε. Α.Ε.»

Έκθεση επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων:

Ελέγξαμε τις ανωτέρω ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας « ΔΕΛΤΑΕΨΙΛΟΝ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με διακριτικό τίτλο «Δ.Ε. Α.Ε.», και της θυγατρικής της «Κ.Τ.Ε.Λ. ΝΟΜΟΥ ΑΧΑΪΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ» με διακριτικό τίτλο «PATRAS TRAVEL-AGENT TOURISM», που αποτελούνται από τον ενοποιημένο ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2012 και τις ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών, της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και το σχετικό προσάρτημα.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις:

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και τις διατάξεις των άρθρων 90 έως και 109 του κωδ.Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή:

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχο μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις και όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη:

Από τον έλεγχό μας προέκυψαν τα εξής: **1.** Στους λογαριασμούς του κυκλοφορούντος Ενεργητικού περιλαμβάνονται επισφαλείς και σε καθυστέρηση απαιτήσεις, συνολικού ποσού € 120.000,00, για τις οποίες δεν έχει σχηματιστεί από προηγούμενες χρήσεις σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις για την κάλυψη ενδεχόμενης ζημίας από τη μη είσπραξή τους, με συνέπεια οι απαιτήσεις και τα ίδια κεφάλαια να εμφανίζονται ισόποσα αυξημένα. **2.** Η μητρική εταιρεία δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη για αποζημίωση του συνόλου του προσωπικού της λόγω εξόδου από την υπηρεσία για συνταξιοδότηση, διότι κατά πάγια τακτική κάθε χρήση επιβαρύνεται με το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται για την αποζημίωση του προσωπικού της, κατ' εφαρμογή της αριθ. ΟΙΚ.Β-1189/37/8-01-2003 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. Εάν σχημάτιζε πρόβλεψη βάση του άρθρου 42.ε του Κ.Ν. 2190/1920 για το σύνολο του προσωπικού της, ανεξαρτήτως χρόνου συνταξιοδότησης, θα ανήρχετο στο ποσό των €754.000,00, το οποίο θα είχε επιβαρύνει τα αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων. Επομένως η καθαρή θέση της εταιρείας εμφανίζεται αυξημένη κατά το προαναφερθέν ποσό. **3.** Τα βιβλία και στοιχεία της μητρικής Εταιρείας, από συστάσεως της μέχρι την χρήση 2010 και της θυγατρικής εταιρείας για τις χρήσεις 2011 και 2012, δεν έχουν εξεταστεί από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Στο παρόν στάδιο δεν κατέστη εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα η έκβαση ενός μελλοντικού φορολογικού ελέγχου και ως εκ τούτου, δεν έχει σχηματιστεί οποιαδήποτε πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις για ενδεχόμενες φορολογικές επιβαρύνσεις των ανέλεγκτων φορολογικά διαχειριστικών χρήσεων.

Γνώμη με Επιφύλαξη:

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιπτώσεις των δύο πρώτων θεμάτων και τις πιθανές επιπτώσεις του τρίτου θέματος που μνημονεύονται στην παράγραφο 'Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη' οι ανωτέρω ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας και της θυγατρικής της κατά την 31 Δεκεμβρίου 2012, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που προδιαγράφονται από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και τις διατάξεις των άρθρων 90 έως και 109 του κωδ.Ν. 2190/1920.

Λοιπά Θέματα:

Χωρίς να διατυπώνουμε περαιτέρω επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστούμε την προσοχή σας στο γεγονός ότι στον λογαριασμό των υποχρεώσεων «Γ.Π.11. Πιστωτές διάφοροι» περιλαμβάνεται υποχρέωση της ειδικής εισφοράς 1% υπέρ των ασθενέστερων ΚΤΕΛ του άρθρου 13 του Ν.2963/2001 συνολικού ποσού €492.857,46, η οποία μέχρι σήμερα δεν έχει κατατεθεί στην αρμόδια ΔΟΥ, όπως ορίζει ο νόμος.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών θεμάτων:

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις ανωτέρω ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α, 107 και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

ΑΘΗΝΑ, 28 ΜΑΪΟΥ 2013

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε.Ο.Ε.Α.

ΣΥΝΝΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

• **ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31.12.2012						
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2012			ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2011		
	ΛΕΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΛΕΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠΟΣΒΕΣΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ						
1. Έξοδα Ίδρυσης & πρώτης εγκατάστασης	8,354.24	3,341.70	5,012.54	8,354.24	1,670.85	6,683.85
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	<u>1,787,692.16</u>	<u>1,787,689.31</u>	<u>2.85</u>	<u>1,709,765.05</u>	<u>1,709,762.33</u>	<u>2.72</u>
	<u>1,796,046.40</u>	<u>1,791,031.01</u>	<u>5,015.39</u>	<u>1,718,119.29</u>	<u>1,711,433.18</u>	<u>6,686.11</u>
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις						
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	10,245,582.29	0,00	10,245,582.28	8,064,508.90	0.00	8,064,508.90
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	2,073,124.96	826,111.42	1,247,013.54	1,707,858.60	466,155.87	1,241,702.73
5. Μεταφορικά μέσα	2,314,057.72	1,846,199.09	467,858.61	2,314,057.70	1,390,644.62	923,413.08
6. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	<u>586,434.56</u>	<u>569,925.59</u>	<u>16,508.97</u>	<u>578,013.93</u>	<u>552,011.59</u>	<u>26,002.34</u>
	<u>15,219,199.49</u>	<u>3,242,236.09</u>	<u>11,976,963.40</u>	<u>12,664,439.13</u>	<u>2,408,812.08</u>	<u>10,255,627.05</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ (ΓΙ+ΓΙΙ)	<u>15,219,199.51</u>	<u>3,242,236.09</u>	<u>11,976,963.40</u>	<u>12,664,439.13</u>	<u>2,408,812.08</u>	<u>10,255,627.05</u>
III. Συμμετοχές και άλλες μακρ/σμες χρημ/κές απαιτήσεις						
2. Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις			6,749.82			6,749.82
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			<u>12,927.66</u>			<u>12,927.66</u>
			<u>19,677.48</u>			<u>19,677.48</u>

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			<u>11,996,640.88</u>			<u>10,275,304.53</u>
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
II. Απαιτήσεις						
1. Πελάτες	3,573,771.87			2,645,995.31		
Μείον: Προβλέψεις	0.00		3,573,771.86	0.00		2,645,995.31
10. Επισφαλείς - Επίδικοι πελάτες και χρεώστες		39,113.17			38,613.17	
11. Χρεώστες διάφοροι			2,787,192.60			2,564,806.56
12. Λογ/σμοι διαχειρίσεως προκαταβολών & πιστώσεων			<u>179,253.01</u>			<u>146,681.36</u>
			<u>6,579,330.64</u>			<u>5,396,096.40</u>
Iv. Διαθέσιμα						
1. Ταμείο			13,212.20			2,053.45
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίες			<u>948,145.93</u>			<u>1,036,442.72</u>
			<u>961,358.13</u>			<u>1,038,496.21</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΔΙ+ΔΙΙ+ΔΙΙΙ+ΔΙv)			<u>7,540,688.77</u>			<u>6,434,592.61</u>
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ						
1. Έξοδα επόμενων χρήσεων			22,904.33			57,366.00
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα			0.00			54,167.94
			<u>22,904.33</u>			<u>111,533.94</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B+Γ+Δ+E)			<u>19,565,249.37</u>			<u>16,828,117.19</u>

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ					
2. Χρεωστικοί λογ/σμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών			127,922.47		811,377.17
4. Λοιποί λογ/σμοί τάξεως			607,924.93		607,924.93
			<u>735,847.40</u>		<u>1,419,302.10</u>
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
			ΠΟΣΑ ΚΑΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2012	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2011	
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
I. Κεφάλαια					
1. Καταβεβλημένο 2.650.00*1.04€			<u>2,756,000.00</u>	<u>2,756,000.00</u>	
			<u>2,756,000.00</u>	<u>2,756,000.00</u>	
III. Διαφορές αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεων επενδύσεων					
2. Διαφορές από αναπρ/γή αξίας λοιπών περιουσιακών στ.			1,793,142.42	8,902.00	
3. Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίου ενεργητικού			<u>3,683,889.38</u>	<u>3,281,474.45</u>	
			<u>5,477,031.80</u>	<u>3,290,376.45</u>	
Iv. Αποθεματικά Κεφάλαια					
3. Ειδικά αποθεματικά			<u>3,794,544.93</u>	<u>3,448,155.53</u>	
			<u>3,794,544.94</u>	<u>3,448,155.53</u>	
v. Αποτελέσματα εις νέο					
2. Υπόλοιπο ζημιών χρήσεως εις νέο			-153,573.63	-337,013.61	
3. Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενης χρήσης			-140,890.69	0.00	
			<u>-294,464.32</u>	<u>-337,013.61</u>	
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ			<u>11,733,112.41</u>	<u>9,157,518.37</u>	
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ					
1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία			19,524.87	19,524.87	

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

			735,847.40	1,419,302.10

• ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 2012						
	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2012			ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2011		
I. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ						
Κύκλος Εργασιών (πωλήσεις)			23,831,894.19			29,905,383.38
Μείον : Κόστος Πωλήσεων			23,122,344.82			29,342,409.71
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) εκμεταλλεύσεως			<u>709,549.37</u>			<u>562,973.67</u>
Πλέον : Άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως			333,740.85			392,213.58
Σύνολο			<u>1,043,290.22</u>			<u>955,187.25</u>
Μείον :						
1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		803,031.05			831,110.42	
2. Έξοδα λειτουργίας διαθέσεως		472,135.45	1,275,166.50		483,496.18	1,314,606.60
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές) εκμεταλλεύσεως			<u>-231,876.28</u>			<u>-359,419.35</u>
Πλέον :						
1. Έσοδα συμμετοχών		68,105.13			78,919.08	
3. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έξοδα		<u>6,200.90</u>			<u>6,432.68</u>	
		<u>74,306.03</u>			<u>85,351.76</u>	
Μείον :						
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	<u>85,673.41</u>	<u>85,673.41</u>	<u>-11,367.38</u>	<u>93,492.78</u>	<u>93,492.78</u>	<u>-8,141.02</u>
Ολικά αποτελέσματα(κέρδη ή ζημιές) εκμεταλλεύσεως			<u>-243,243.66</u>			<u>-367,560.37</u>
II. ΠΛΕΟΝ (ή Μείον) : ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ						
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα		202,326.00			281,433.12	

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων		<u>6,200.00</u>			<u>0.00</u>	
		<u>208,526.00</u>			<u>281,433.12</u>	
Μείον :						
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	21,486.59			0.00		
2. Έκτακτες ζημιές	0.00			196,122.92		
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	<u>4,292.85</u>	<u>25,779.44</u>	<u>182,746.56</u>	<u>748.5</u>	<u>196,871.42</u>	<u>84,561.70</u>
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιές)			<u>-60,497.10</u>			<u>-282,998.67</u>
Μείον :						
Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων		331,627.03			391,626.50	
Μείον: Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος		<u>271,324.73</u>	<u>60,302.30</u>		<u>337,611.56</u>	<u>54,014.94</u>
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Ζημιές) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων			<u>-120,799.40</u>			<u>-337,013.61</u>
ΚΑΘΑΡΑ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (Ζημιές) ΟΜΙΛΟΥ μετά από φόρους			<u>-120,799.40</u>			<u>-337,013.62</u>

• **ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ**

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 2012		
	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2012	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2011
Ίδια Κεφάλαια έναρξης (01.01.2012 και 01.01.2011)	9,157,518.37	9,016,484.82
Ζημιές της χρήσεως	<u>-120,799.40</u>	<u>-337,013.61</u>
	<u>9,036,718.97</u>	<u>8,679,471.21</u>
Ειδική εισφορά 3% και 1% του άρθρου 13 ν. 2963/2001	950,760.52	1,020,669.48
Καθαρά ποσά καταχωρημένα απ' ευθείας στα Ίδια Κεφάλαια	1,947,589.11	0.00
Λοιπά στοιχεία μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	-201,956.19	-542,622.32
Ίδια Κεφάλαια λήξης χρήσεως (31.12.2012 και 31.12.2011)	<u>11,733,112.41</u>	<u>9,157,518.37</u>

• ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 2012		
	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2012	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2011
Λειτουργικές δραστηριότητες		
Εισπράξεις από πελάτες	22,872,888.54	35,617,695.30
Πληρωμές σε προμηθευτές, πιστωτές και εργαζομένους	-23,539,456.43	-36,089,677.45
Ταμειακές ροές από τις λειτουργικές δραστηριότητες	-666,567.89	-471,982.15
Πληρωμές για Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	0.00	0.00
Καθαρές ταμειακές ροές από τις λειτουργικές δραστηριότητες	-666,567.89	-471,982.15
Επενδυτικές δραστηριότητες		
Πληρωμές για απόκτηση ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων	-36,748.93	0.00
Εισπράξεις από συμμετοχές	68,105.13	78,919.08
Ειδική εισφορά 3% και 1% του άρθρου 13 ν. 2963/2001	950,760.52	1,020,669.48
Εισπράξεις από τόκους, μερίσματα και ενοίκια των επενδυτικών δραστηριοτήτων	195,735.52	194,390.93
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	1,177,852.24	1,293,979.49
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Εισπράξεις από ληφθέντα δάνεια	2,010,548.19	357,891.83
Πληρωμές για δάνεια και τόκους	-2,598,970.62	-606,789.02
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	-588,422.43	-248,897.19
Καθαρή αύξηση/μείωση ταμειακών διαθεσίμων χρήσεως	-77,138.08	573,100.15
Ταμειακά διαθέσιμα στην αρχή της χρήσεως	1,038,496.21	465,396.06
Ταμειακά διαθέσιμα στη λήξη της χρήσεως	961,358.13	1,038,496.21

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

- ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1.1. - 31.12.2011	1.1. - 31.12.2010	1.1. - 31.12.2011	1.1. - 31.12.2010
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσης (1.1.2011 και 1.1.2010 αντίστοιχα)	1.005.534	1.948.261	1.055.799	1.989.898
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα από φόρους (συνεχιζόμενα και διακοπείσες δραστηριότητες)	-1.457.960	-931.289	-1.506.723	-922.761
Εξαγορές θυγατρικών	0	-100	0	0
Διανεμηθέντα μερίσματα	0	-11.338	0	-11.338
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσης (31.12.2011 και 31.12.2010 αντίστοιχα)	-452.426	1.005.534	-450.923	1.055.799

3)ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΜΕ ΣΥΜΦΩΝΗ ΓΝΩΜΗ

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της «ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΓΑΜΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με διακριτικό τίτλο «ΑΒΓ Α.Ε.»

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «ΑΒΓ Α.Ε.» οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση οικονομικής θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2011, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και την περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και τις λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας «ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΓΑΜΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» με δ.τ. «ΑΒΓ Α.Ε.» κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναφορά επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών θεμάτων

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΛΕΓΚΤΗ

Α.Μ. ΕΛΕΓΚΤΗ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΣΥΝΝΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

- **ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ**

Περιουσιακά στοιχεία	31.12.2011	31.12.2010
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια	350.512,59	482.586,24
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	4.794,66	21.431,26
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	67.881,22	42.705,32
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	7.605,02	6.271,70
Σύνολο	430.793,49	552.994,52
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Αποθέματα	661.838,42	738.795,53
Απαιτήσεις από πελάτες	1.278.157,44	1.403.797,27
Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία	56.073,60	77.298,08
Ταμιακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα	26.142,01	377.307,92
Σύνολο	2.022.211,47	2.597.198,80
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	<u>2.453.004,96</u>	<u>3.150.193,32</u>
Ιδία κεφάλαια και υποχρεώσεις		
Ιδία κεφάλαια αποδιδόμενη στους μετόχους της μητρικής		
Μετοχικό κεφάλαιο	615.090,00	615.090,00
Αποθεματικά (διάφορα)	48.249,46	39.373,16
Αποτελέσματα εις νέον	-223.515,54	-141.583,55
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	439.823,92	512.879,61
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Μακροπρόθεσμα δάνεια	0,00	62.575,06
Μακροπρόθεσμες προβλέψεις	120.000,00	105.000,00
Σύνολο Μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	120.000,00	167.575,06
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Προμηθευτές	676.491,76	351.782,51
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	629.704,79	1.131.356,28
Λοιπές Υποχρεώσεις	586.984,49	986.599,86
Σύνολο Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>1.893.181,04</u>	<u>2.469.738,65</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	<u>2.453.004,96</u>	<u>3.150.193,32</u>

• **ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ**

	1/1-31/12/2011	1/1-31/12/2010
Κύκλος εργασιών	5181580,06	5602522,98
Κόστος πωλήσεων	-3.909.252,78	-4.085.264,31
Μικτά κέρδη	1.272.327,28	1.517.258,67

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Άλλα έσοδα	147.721,28	10.084,88
Έξοδα διοικήσεως	-858.047,17	-889.690,16
Έξοδα διαθέσεως	-341.187,09	-363.806,76
Άλλα έξοδα	-176.908,51	-152.522,44
Ζημιές / Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	43.905,79	121.324,19
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-85.624,65	-84.903,80
Χρηματοοικονομικά έσοδα	304,21	424,88
Ζημία προ φόρων	-41.414,65	36.845,27
Μείον / Πλέον : Φόροι	-31.641,04	-46.219,44
Ζημία μετά από φόρους (Α)	-73.055,69	-9.374,17
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου καθαρά από φόρους (Β)	0,00	0,00
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους (Α)+(Β)	-73.055,69	-9.374,17
Ζημιές ανά μετοχή (€μετοχή)	-1,1877	-0,1524
Κέρδος προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	204.531,97	307.081,07

• **ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ**

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά (διάφορα)	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Υπόλοιπο αποτελεσμάτων εις νέο	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων
Ίδια κεφάλαια την 1.1.2010	615.090,00	39.373,16	0,00	-132.209,38	522.253,78

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα (έξοδα) μετά από φόρους	-	-	-	-9.374,17	-9.374,17
Σχηματισμός αποθεματικού	-	-	-	-	0,00
Ίδια κεφάλαια την 31.12.2010	615.090,00	39.373,16	0,00	-141.583,55	512.879,61
Ίδια κεφάλαια την 1.1.2011	615.090,00	39.373,16	0,00	-141.583,55	512.879,61
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα (έξοδα) μετά από φόρους	-	-	-	-73.055,69	-73.055,69
Σχηματισμός αποθεματικού		8.876,30		-8.876,30	0,00
Ίδια κεφάλαια την 31.12.2011	615.090,00	48.249,46	0,00	-223.515,54	439.823,92

• ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Ταμιακές Ροές Λειτουργικών Δραστηριοτήτων	1/1-31/12/2011	1/1-31/12/2010
Ζημίες / Κέρδη προ φόρων (συνεχιζόμενης δραστηριότητας)	-41.414,65	36.845,27
<i>Πλέον/μείον προσαρμογές για:</i>		
Αποσβέσεις	160.626,18	185.756,88
Προβλέψεις	198.915,27	185.010,94
Αποτελέσματα (έσοδα) επενδυτικών δραστηριοτήτων	-304,21	-424,88
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	<u>85.624,65</u>	<u>84.903,80</u>
Κέρδος Εκμ/σεως πριν από τις μεταβολές του Κεφαλαίου Κινήσεως	403.447,24	492.092,01
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογ/σμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουρ.δραστηριότητες:		
Μείωση/(αύξηση) αποθεμάτων	76.957,11	74.431,99

Ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην αξιοπιστία της οικονομικής πληροφόρησης.

Μείωση/(αύξηση) απαιτ. από πελ. και λοιπούς λ/σμούς	-63.560,18	273.717,31
Αύξηση/(μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	<u>-42.408,97</u>	<u>-856.832,02</u>
Εισροές διαθεσίμων από την κύρια εκμετάλλευση	374.435,20	-16.590,71
Καταβεβλημένοι φόροι	-64.202,43	-87.428,76
Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα καταβεβλημένα	<u>-85.624,35</u>	<u>-84.903,80</u>
Σύνολο εισροών/(εκροών) από λειτουρ/κές δραστηριότητες (α)	224.608,42	-188.923,27
<u>Ταμιακές Ροές Επενδυτικών Δραστηριοτήτων</u>		
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-13.651,99	-25.272,77
Είσπραξη από πώληση ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	1.800,00	0,00
Τόκοι εισπραχθέντες	<u>304,21</u>	<u>424,88</u>
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	-11.547,78	-24.847,89
<u>Ταμιακές Ροές Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων</u>		
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	0,00	343.960,15
Εξοφλήσεις δανείων	-501.651,49	0,00
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (leasing)	-62.575,06	-60.720,47
Μερίσματα πληρωθέντα	<u>0,00</u>	<u>-100.259,68</u>
Σύνολο εισροών (εκροών) χρημ/κών δραστ/των (γ)	-564.226,55	182.980,00
Αύξηση / (μείωση) στα χρηματικά διαθέσιμα	-351.165,91	-30.791,16
Διαθέσιμα, στην αρχή της χρήσης	<u>377.307,92</u>	<u>408.099,08</u>
Διαθέσιμα, στο τέλος της χρήσης	<u>26.142,01</u>	<u>377.307,92</u>